

การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตาม
พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
The Progress of the Developments of Students of the Islamic Private Schools
Under the Project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn

ภัทรชัย แวนิ

Phattharachai Waeni

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Islamic Educational Administration and Management
Prince of Songkla University

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี

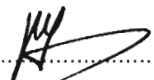
ผู้เขียน นายภัทรชัย แวนิ

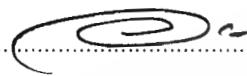
สาขาวิชา การบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยีสุนทร)

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยีสุนทร)

.....กรรมการ
(ดร.อับดุลฮากีม เซ็งเปีย)

.....กรรมการ
(ดร.ซัมซู สาอุ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุฮามัสสกรี มั่นยูน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ
การศึกษาอิสลาม

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้างูสง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเองและได้แสดงความขอบคุณบุคคล
ที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

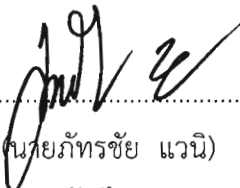
(นายภทรชัย แวนิ)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน
และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นายภัทรชัย แวนิ)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ชื่อวิทยานิพนธ์	การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ผู้เขียน	นายภัทรชัย แวนิ
สาขาวิชา	การบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2) เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ 3) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประชากรที่ใช้ คือ 1) สถานศึกษาที่เป็นเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 13 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 78 คน และครู จำนวน 195 คน โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจำนวน 273 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าการทดสอบที (t-test) และค่าการทดสอบเอฟ (F-test) รวมถึงการวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษามีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีความแตกต่างกันทางด้านตำแหน่ง พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนผู้บริหาร

และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันและที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน ทั้งภาพรวมและรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนแนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้แก่ ผู้บริหารควร วางตัวผู้รับผิดชอบดำเนินงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถมีใจรัก ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียน ต้องให้แรงจูงใจเช่นการชมเชยหรือสร้างขวัญกำลังใจให้ครูผู้ปฏิบัติงานได้รู้สึกว่าคุณสมบัติผู้บริหารโรงเรียนอยู่ เคียงข้างครูผู้ปฏิบัติงาน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Thesis Title	The Progress of the Developments of Students of The Islamic Private Schools Under the Project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn
Author	Mr. Phattharachai Waeni
Major Program	Islamic Educational Administration and Management
Academic Year	2018

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to examine levels of the progress of the developments of students of the islamic private schools under the project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn, 2) to compare states of implementation of the progress of the developments of students of the islamic private schools under the project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn and 3) to propose guidelines for the implementation of the progress of the developments of students of the islamic private schools under the project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn. The target population were 13 schools of the islamic private schools under the project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn. The sample informants of this study consisted of 78 school administrators and 195 teachers, totaling 273 informants. The data was collected by using questionnaires and interviews. The descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test and Multiple Comparison were used to analyze the collected data.

The research findings show that the overall and each examine levels of the progress of the developments of students of the islamic private schools under the project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn were high. The mean scores of each dimension from high to low level as follows; academic learning, career, conservation of culture and local wisdom, conservation of natural resources and environment, nutrition and health, increasing educational opportunities. The comparative study of the progress of the developments of students of the islamic private schools under the project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn based on their positions showed that there were no significant different for overall and each dimension. However, it was

found different level of the progress of the developments of students of the islamic private schools under the project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn base on their school size and location with statistically significant difference at .05.

On the problems of the progress of the developments of students of the islamic private schools under the project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn, the results of the study showed that the lack of continuity and application integration of structure as follows; nutrition and health, increasing educational opportunities, academic learning, career, conservation of natural resources and environment, conservation of culture and local wisdom. Authorized person has not empowered to perform fully

*Prince of Songkla University
Pattani Campus*

موضوع البحث تنفيذ عمل لتطوير الطلبة بشبكة المدارس الأهلية الإسلامية تحت رعاية الأميرة
 مها جكري سئ رينتون
 الباحث فتراجاي وى نئ
 التخصص إدارة التعليم الإسلامي
 العام الدراسي 2561 ب

مستخلص البحث

هدفت الدراسة الى التعرف على الأمور التالية (1) التعرف على مدى نجاح العمل لتطوير علمي للطلبة للمدارس الحكومية الإسلامية تحت رعاية الملكة مها جكري سئ رينتون (2) لمقارنة العمل الإداري بين المدارس الأهلية الإسلامية تحت رعاية الملكة مها جكري سئ رينتون (3) لجمع المعلومات والاقتراحات لتكون وسيلة العمل الإداري فى تطوير شخصية الطلبة بالمدارس الأهلية الإسلامية تحت رعاية الملكة مها جكري سئ رينتون والأشخاص المستهدفون فى هذا البحث (1) المؤسسة التعليمية التى تنضم فى شبكة المدارس الأهلية الإسلامية تحت رعاية الملكة مها جكري سئ رينتون تشمل 13 مدارس والذي ساهم فى اعطاء المعلومات يشمل المدراء ويبلغ عددهم 78 شخصا والمدرسين والمدرسات وعددهم 195 شخصا من خلال استطلاع رأيهم لجمع المعلومات ومجموعهم 273 شخصا ويتم ذلك الاستطلاع عن طريق كتابي وشفوي وتحليلها عبر البرنامج المتكاملة فى لحاسوب اعتمادا على الإحصائيات والنسبة المؤوية والمعدل والمشكلات والاختبارات وتحليل المقارنة المجمع

وقد أظهرت النتائج أن جميع المدراء والمدرسين بالمدارس الأهلية الإسلامية تحت رعاية الملكة مها جكري سئ رينتون عموما يتفق على العمل والمحاولة لتطوير شخصية للطلبة بالمدارس الأهلية الإسلامية تحت رعاية الملكة مها جكري سئ رينتون وعندما نظرنا الى زاوية معينة نجد أن جلهم يوافق على تطوير الطلبة فى المجال العلمي والتربوي ويلى هذا المجال مجال فرصة العمل فى المستقبل ثم مجال الحفاظ على الهوية الإسلامية والثقافة الملايوية ثم مجال الحفاظ على الخلق والبيئة والأخير مجال ايجاد فرصة مواصلة الدراسة للطلبة وتقل أهمية ذلك وفقا على هذا الترتيب بناء على

أرائهم المقترحة والنتائج من المقارنة بين العمل الإداري لتطوير شخصية الطلبة بالمدارس الأهلية الإسلامية تحت رعاية الملكة مها جكري سي رينتون نجد أنها لا توجد فرق كبير بينها على الرغم من اختلافهم فى المنصب والمدراء والمدرسون الذين يعملون فى المدارس المختلفة من حيث حجمها والمناطق المتباعدة عموما وتفسيرا نجد أنه يوجد فرق بسيط جدا بينها على نسبة 05

ووجدت المعوقات والمشكلات فى عدم استمرار فى التطبيق على أرض الواقع وتضميم بين المجالات المتنوعة التى تعني 6 زوايا مذكورة فى هذا البحث وهو مجال الطعام والشراب والصحة ومجال العلمي والتربوي مجال إيجاد فرصة العمل فى مجال الحفاظ على الهوية الإسلامية والثقافة الملايوية ومجال الحفاظ على الخلق والبيئة والأخير مجال إيجاد فرصة مواصلة الدراسة للطلبة والسبب أنه ليس للمدير سلطة حقيقية فاعلة لإنجاز هذا العمل

Prince of Songkla University
Pattani Campus

กิตติกรรมประกาศ

การสรรเสริญทั้งหมดเป็นเอกสิทธิ์แห่งอัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก ผู้ทรงประทานความโปรดปราน ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอการประสาทร และความสันติจงประสบแก่ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ผู้ซึ่งเป็นผู้ชี้แนะสู่แนวทางที่เที่ยงตรงและเป็นแบบฉบับอันดีงามแก่มวลมนุษยชาติ

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ คำแนะนำ และเทคนิคต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุซ็ิง รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต ดร.อับดุลฮาكيم เฮ็งเปีย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุฮัมมัดสกรี มัณญู ที่ได้ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุซ็ิง รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต และ ดร.อับดุลฮาكيم เฮ็งเปีย ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ผู้ให้คำแนะนำและพิจารณาการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ตลอดจนขอขอบคุณ อาจารย์ซาบูซี เบญจมันต์ ผู้บริหารและครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ความอนุเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้

ขอขอบคุณบรรดาคณาจารย์ สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ และเสียสละอุทิศตนตลอดระยะเวลาของการศึกษา และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ได้มอบทุนในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วย

ขอขอบคุณนายมุฮัมมัดซัลมาน อาจอ่อน ผู้อำนวยการโรงเรียนสรรเสริญวิทยาการ ที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการทำวิจัยแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ คุณรัชนี นิมะ และบุคลากรวิทยาลัยอิสลามศึกษาทุกท่านที่ให้ความสะดวก ช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณนายฟิฏรี มะดีเยาะ นายชอฟรอน หะยิดอเลาะ นางสาวฟาตีฮะห์ อะสาแม็งและเพื่อนนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ และขอขอบคุณผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ เพื่อนครู และนักเรียนโรงเรียนพิระยานาวินคลองหินวิทยา ที่คอยส่งเสริมช่วยเหลือ และให้กำลังใจ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณคุณยายแมะสง บาเฮง นางสาวนุชไชยาตี กูด ภรรยาอันเป็นที่รัก เด็กหญิงวีชามแวนี เด็กหญิงวาซีส แวนี ลูกสาวที่น่ารัก ญาติพี่น้อง เหล่ามิตรสหาย ที่ให้การสนับสนุน และคอยเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา

ขอพรจากเอกองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงโปรดประทานความรัก ความสำเร็จและความบะรอเกฮฺ แต่ทุก ๆ ท่านที่มีส่วนร่วมทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อามีน

ภัทรชัย แวนี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
Abstract	(7)
مستخلص البحث	(9)
กิตติกรรมประกาศ	(11)
สารบัญ	(12)
รายการภาพ	(14)
รายการตาราง	(15)
ตารางปริวรรตอักษร	(17)
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	6
1.3 คำถามในการวิจัย	6
1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย	7
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น	9
1.8 สัญลักษณ์	10
1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ	13
2.2 แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ	14
2.3 การดำเนินงานพัฒนานักเรียน 6 ด้าน	26
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
3. วิธีดำเนินการวิจัย	64
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	64
3.2 แบบแผนการวิจัย	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3 เครื่องมือในการวิจัย	66
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	69
4. ผลการวิจัย	71
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอ	71
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนา	73
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการดำเนินงาน	81
4.5 สรุปข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน	92
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย	99
5.2 วิธีดำเนินการวิจัย	99
5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	102
5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	103
5.5 สรุปผลการวิจัย	104
5.6 การอภิปรายผล	109
5.7 ข้อเสนอแนะ	119
บรรณานุกรม	121
ภาคผนวก	126
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	127
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	133
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์การวิจัย และผลการสัมภาษณ์	149
ภาคผนวก ง นิพนธ์ต้นฉบับ (Manuscript)	164
ประวัติผู้เขียน	174

ภาพที่	รายการภาพ	หน้า
1	แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	9

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	72
2	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น	73
3	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย	74
4	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา	75
5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ	77
6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านอาชีพ	78
7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	79
8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	80
9	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียน จำแนกตามตำแหน่ง	82
10	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	83
11	เปรียบเทียบความแตกต่าง ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านโภชนาการ	84
12	เปรียบเทียบความแตกต่าง ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านการเพิ่ม โอกาสทางการศึกษา	84
13	เปรียบเทียบความแตกต่าง ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านการเรียนรู้ ทางวิชาการ	85
14	เปรียบเทียบความแตกต่าง ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านอาชีพ	85
15	เปรียบเทียบความแตกต่าง ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	86
16	เปรียบเทียบความแตกต่าง ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	87
17	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ จำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน โดยภาพรวม	87
18	เปรียบเทียบความแตกต่าง ตามตัวแปรที่ตั้งโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านโภชนาการ และสุขภาพอนามัย	88
19	เปรียบเทียบความแตกต่าง ตามตัวแปรที่ตั้งโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา	89

20	เปรียบเทียบความแตกต่าง ตามตัวแปรที่ตั้งโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ	89
21	เปรียบเทียบความแตกต่าง ตามตัวแปรที่ตั้งโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านอาชีพ	90
22	เปรียบเทียบความแตกต่าง ตามตัวแปรที่ตั้งโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	91
23	เปรียบเทียบความแตกต่าง ตามตัวแปรที่ตั้งโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	91

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางปรัวรรตอักษรอาหรับ - ไทย

วิทยาลัยอิสลามศึกษา

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ا	อลีฟ	อ
ب	บ่า	บ
ء	ฮัมซะฮฺ	อ (อในกรณีเป็นตัวสะกดสุดท้าย)
ت	ต่า	ต
ث	ซ่า	ซ
ج	ญีม	ญ (จัญ ในกรณีเป็นตัวสะกด)
ح	ห่า	ห มีข้อยกเว้น เช่น มุฮัมมัด รอฮีม
خ	ค่อ	ค
د	ดาล	ด
ذ	ซาล	ซ
ر	ร่อ	ร
ز	ซาย	ซ
س	ซีน	ส มีข้อยกเว้น เช่น มูซา อีซา
ش	ชีน	ช
ص	ศอด	ศ
ض	ฎอด	ฎ
ط	ฏอ	ฏ
ظ	ซอ	ซ
ع	อัยน	อ
غ	ฆอยน	ฆ
ف	ฟ่า	ฟ
ق	กอฟ	ก
ك	กาฟ	ก
م	มีม	ม

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ن	นูน	น
ه	ฮออ	ฮ (ในกรณีเป็นตัวสะกดใช้ ฮ)
و	วาว	ว
ي	ยาลัย	ย
(الفتحة)		ะ (ในกรณีมีตัวสะกด เช่น มัรวาน อาดีม ๓) ะ , -ะ (อี ในกรณีมีตัวสะกด) ละสระ ในบางกรณี เช่น อลี บนี ๓
(الكسرة)		ะ
(الضمة)		ะ
(الفتحة الممدودة)		า (อ ในกรณีมีตัวสะกด เช่น อัลฟา ร็อบ ๓)
(الكسرة الممدودة)		า
(الضمة الممدودة)		ะ
ال-الشمسية		อั-ตามด้วยพยัญชนะตัวแรกของคำต่อไป เช่น อัตตีน อัจฉิน ๓
ال-القمرية		อัล ตามด้วยคำต่อไป โดยไม่ต้องเว้นวรรค เช่น อัลกุรอาน อัลลอฮ อัลอิสลาม ๓

ตารางเปรียบเทียบอักษรอาหรับ - อังกฤษ
ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกา

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ا	อสีฟ	a
ب	บ่า	b
ء	ฮัมซะฮฺ	'a, 'i, 'u
ت	ต่า	t
ث	ซ่า	th
ج	ญีม	j
ح	हाँ	h
خ	ค่อ	kh
د	ดัล	d
ذ	ซาล	dh
ر	ร่อ	r
ز	ซาย	z
س	ซีน	s
ش	ชีน	sh
ص	ศอด	ṣ
ض	ฎอด	ḍ
ط	ฏอ	ṭ
ظ	ซอ	ẓ
ع	อัยน	'a, 'i, 'u
غ	ฆอยน	gh
ف	ฟ่า	f
ق	กอฟ	q
ك	กาฟ	k

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ل	ลาม	l
م	มีม	m
ن	นูน	n
ه	ฮ่าฮ์	h
و	วาว	w
ي	ย่าฮ์	y
ة، ة	ตาฮ์	h,t
(الفتحة)	اَ , اِ , اِو	a ,ay, aw
(الفتحة الممدودة)	اَ	ā
(الكسرة)	اِ	i
(الكسرة الممدودة)	اِ	ī
(الضمة)	اِو	u
(الضمة الممدودة)	اِو	ū
ال-شمسية		al-_ (al-Tirmidhiy)
ال-القمرية		al-_ (al-'Islāmiyah)
الكسرة المشددة		iyy
الضمة المشددة		uww

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ทุกส่วนทุกภูมิภาคของโลกสามารถรับข้อมูลข่าวสารความเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว มีการเชื่อมต่อกันแบบไร้พรมแดน ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนภายใต้สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดความท้าทายในการพัฒนานักเรียนที่เน้นกระบวนการทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับอนาคต นอกจากทักษะดังกล่าวแล้วนั้น การพัฒนาให้นักเรียนดำรงชีวิตและสามารถยืนหยัดในโลกอนาคตได้อย่างมีความสุขทั้งด้านการดำเนินชีวิต และด้านหน้าที่การงานสามารถปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นในศตวรรษนี้ และประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องมีการเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะทักษะแห่งอนาคตใหม่ พัฒนาให้มีจิตสำนึกต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกการเป็นพลเมืองและทำให้สังคมในอนาคตน่าอยู่มากยิ่งขึ้น จากสภาพการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้นักเรียนในยุคนี้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในมิติการเรียนรู้ การใช้ชีวิต ครอบครัว ตลอดจนภาวะเสี่ยงต่างๆ ซึ่งสะท้อนถึงสังคมและความทันสมัยทั้งหลาย ดังนั้น นักเรียนจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ เพื่อการดำรงอยู่อย่างมีคุณภาพ จะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะและความรู้ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ มีความสามารถในการปรับตัว จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะทักษะชีวิตและการเรียนรู้ (ทศนา แชนณี, 2555; วิจารณ์ พานิช, 2555)

ในสังคมปัจจุบัน แม้วิวัฒนาการทางเทคโนโลยีจะเจริญขึ้นอย่างมาก ซึ่งเป็นยุคที่คนเราอาศัยชีวิตอยู่ท่ามกลางความเจริญทางด้านวัตถุที่ทันสมัย แต่นั่นก็ไม่ได้เป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกว่าคนจะถูกพัฒนาให้เจริญขึ้นตามความเจริญด้านวัตถุเหล่านั้นไปด้วย กล่าวคือ การพัฒนาคนจะต้องพัฒนาให้มีเจริญในทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม จึงจะเรียกได้ว่าเป็นการพัฒนาคนให้มีเจริญอย่างแท้จริง และโดยอย่างยิ่งในฐานะมุสลิมเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องช่วยกันปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาบุคคลให้เป็นคนที่มีความเจริญทุกในด้าน เพื่อจะทำให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย และเป็นสังคมที่เจริญอย่างสมบูรณ์ ด้วยหลักการพัฒนาคนที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้วางแนวทางไว้ นั้น มีหลักฐานสนับสนุนจากอัลกุรอาน อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

(إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ﴿١١﴾ (الرعد : ١١)

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์จะมิทรงเปลี่ยนแปลงสภาพของชนกลุ่มใด จนกว่าพวกเขาจะเปลี่ยนแปลงสภาพของพวกเขาเอง” (ซูเราะฮ์ อัล-เราะฮ์ : 11)

จากความหมายของโองการแห่งพระผู้เป็นเจ้าข้างต้น ได้บ่งบอกให้มนุษย์พัฒนาตนเองไปสู่ความเปลี่ยนแปลงจากสภาพชีวิตที่ไม่ดีไปสู่สิ่งที่ดี และจากสภาพที่ต่ำให้ดีขึ้น และอัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้อีกว่า

فَاللَّهُمَّهَا فَجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ﴿٨﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ﴿٩﴾

وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ﴿١٠﴾ (الشمس : 8-10)

ความว่า อัลลอฮ์ทรงตรัสว่า “แล้วพระองค์ทรงดลใจมันให้รู้ทางชั่วของมัน และทางสำรวมของมันแน่แท้ผู้ใดขัดเกลาเขาย่อมประสบความสำเร็จและแน่นอนผู้หมกมุ่น (ด้วยการทำชั่ว) ย่อมล้มเหลว” (อัล-ซัมส์ : 8-10)

จากความหมายของโองการแห่งพระผู้เป็นเจ้าข้างต้น อัลลอฮ์ ﷻ จะประทานความสำเร็จแก่บ่าวของพระองค์นั้นต้องมีเงื่อนไขประการหนึ่ง คือ การขัดเกลาหรือการพัฒนาตนเอง กล่าวคือให้มนุษย์มีการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ ปัญญา ร่างกาย และจริยธรรม (อัคลาก) ควบคู่กันไปด้วย

ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กตามแนวทาง “โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก” (พ.ศ. 2550 - 2559) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีลงมา โดยมีสาระสำคัญในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กประกอบด้วย การส่งเสริมคุณภาพชีวิต มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ปกป้องคุ้มครองเด็กจากการถูกละเมิดหรือแสวงหาประโยชน์และความรุนแรง และต่อต้าน เอชไอวี/เอดส์ ทั้งนี้ในนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กตามแนวทาง “โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก” (พ.ศ.2550 - 2559) สำหรับประเทศไทยประกอบด้วยยุทธศาสตร์ทั้งหมด 11 ด้าน และมาตรการสำคัญที่ต้องริบดำเนินการ ดังนี้ ด้านครอบครัว การเสริมสร้างให้ครอบครัวเลี้ยงดูบุตรอย่างมีคุณภาพ เสริมสร้างระบบการให้บริการแก่ครอบครัวที่เผชิญปัญหา เสริมสร้างสภาพแวดล้อม/โอกาสทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม ด้านคุณภาพกายและสุขภาพจิต ส่งเสริมให้เด็กทุกคนต้องได้รับความรู้และต้องได้รับการฝึกทักษะให้มีร่างกายแข็งแรง วัยรุ่นมีความรู้และความเข้าใจเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ ครอบครัวศึกษาและเพศศึกษา รัฐต้องจัดบริการที่เด็กเข้าถึงได้สะดวก มารดาหลังคลอดต้องได้รับการดูแล ด้านการเสริมสร้างความปลอดภัยป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก เร่งให้ความรู้สำหรับผู้ที่เป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ให้เข้าใจวิธีการเสริมสร้างความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็กทุกประเภท

เด็กกับผลกระทบจากโรคเอดส์ ให้ผู้เกี่ยวข้องกับเด็กได้เข้าใจปัญหา เอชไอวี/เอดส์ที่ถูกต้อง ไม่รังเกียจผู้ที่ติดเชื้อหรือเป็นเอดส์ โดยเฉพาะที่เป็นเด็ก ด้านการศึกษากับเด็ก รมรณรงค์ให้ทุกพื้นที่จัดการให้เด็กทุกคนได้รับบริการการเรียนรู้ตามวัย ด้านเด็กกับนันทนาการ เสริมสร้างความรู้ด้านนันทนาการแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ทำงานด้านเด็ก และสังคม สนับสนุนกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม เด็กกับวัฒนธรรมและศาสนา ให้ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็กเข้าใจความหมายที่แท้จริงและถูกต้องของคำว่า “วัฒนธรรมของชาติ” ปลุกฝังค่านิยมเชิงวัฒนธรรมที่เชิงบวกและหลักปฏิบัติตนตามแก่นแท้ของศาสนาที่ตนเองนับถือ ด้านสื่อมวลชนกับเด็ก ส่งเสริมสื่อมวลชนให้มีความรู้และความเข้าใจไม่ละเมิดสิทธิเด็ก เด็กได้เข้าถึงสื่อสร้างสรรค์อย่างถูกต้อง ด้านการมีส่วนร่วมของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการตัดสินใจในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเหมาะสมตามวัย พัฒนาให้มีการรวมกลุ่มและองค์กรเด็ก ด้านการปกป้องและคุ้มครองเด็กที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ จัดให้เด็กเหล่านี้ทุกคนได้รับการบริการโดยสมบูรณ์ครบถ้วน สนับสนุนผู้เกี่ยวข้องกับเด็กเหล่านี้ให้มีความเข้าใจวิทยาการเฉพาะทางของเด็กที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ ด้านกฎหมาย กฎ และระเบียบ มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ และระเบียบ มีการตรากฎหมาย กฎและระเบียบใหม่ที่เพิ่มความคุ้มครอง ส่งเสริมการพัฒนาการสำหรับเด็กการบังคับใช้อย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิผล ดังนั้นในการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559 ซึ่งดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน จึงมีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2554 เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2554 ให้ผนวกกรมสาระของนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามแนวทาง “โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก” (พ.ศ. 2550 - 2559) และแผนยุทธศาสตร์จังหวัดนำอยู่สำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีความเป็นเอกภาพของการพัฒนาทั้งในระดับชาติและเชื่อมต่อไปให้ถึงระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องนำแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างจริงจัง และมีการบูรณาการในการติดตามประเมินผลแผนอย่างเป็นระบบต่อไป

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559 มีจุดเน้นที่สำคัญคือการพัฒนาคุณภาพเด็กตามช่วงวัย การคุ้มครองและพัฒนาเด็กที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายเพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก รวมทั้งการพัฒนากระบวนการจัดการในการคุ้มครองและพัฒนาเด็กตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559 นี้ นอกจากจะเป็นกรอบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนานักเรียนแล้ว ยังเป็นกรอบแนวทางเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลการนำแผนไปสู่การปฏิบัติของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559)

เมื่อครั้งที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโดยเสด็จพระราชดำเนิ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่

ชนบทและถิ่นทุรกันดารห่างไกลทั่วทุกภาคของประเทศไทย ทรงพบว่าราษฎรอีกเป็นจำนวนมากที่ยังอยู่ในภาวะยากลำบาก โดยเฉพาะนักเรียนที่ไม่ได้รับโอกาสการศึกษาพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันทุกคน ทำให้สนพระทัยและมีพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือราษฎรเหล่านั้นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นใน พ.ศ. 2523 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงทรงเริ่มงานพัฒนาแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียนที่ขาดอาหาร เพื่อให้มีสุขภาพดีขึ้น สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยทรงทำเป็นโครงการทดลองในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 3 โรงเรียน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริถึงการเริ่มต้นทรงงานว่า

“ในระยะแรก เริ่มขึ้นด้วยความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องวิธีการที่จะพัฒนาบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร เมื่อแรกเริ่มคือประมาณพฤษภาคม 2522 ถึง 2523 ประมาณนั้น ได้มีความสนใจในเรื่องนี้ แต่ว่ายังไม่มีความรู้ในหลักการและวิธีการที่จะปฏิบัติมากนัก จึงหาโอกาสที่จะศึกษา โดยการขออาศัยโรงเรียนในสังกัดตำรวจตระเวนชายแดนเป็นแหล่งที่ศึกษา เพราะว่าเห็นว่าโรงเรียนในสังกัดตำรวจตระเวนชายแดนนั้น เป็นโรงเรียนในเขตท้องถิ่นที่ห่างไกลการคมนาคม และมีภาวะที่ยากลำบากต่างๆ ในตอนเริ่มต้นก็มุ่งไปในแง่ที่ว่า ทำอย่างไรเยาวชนที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนอย่างนั้น จะมีสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะสร้างเสริมสติปัญญา เพื่อการศึกษาและพัฒนาตนเอง ให้เป็นประโยชน์ต่อภูมิลำเนาและสังคมสืบต่อไป ในการจัดการก็ได้ทดลองเริ่มด้วยการให้การศึกษาร่วมและช่วยเหลือในทางด้านเกษตร...”

(พระราชดำรัสวันศุกร์ที่ 26 สิงหาคม 2531)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสะท้อนแนวทางในการทรงงานว่า ทรงเริ่มต้นการพัฒนาที่เด็ก เพราะว่าเด็กเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของประเทศชาติในอนาคต ทรงให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการพัฒนาศักยภาพของเด็กให้มีโภชนาการและสุขภาพดี มีความรู้ มีอาชีพ และความซื่อสัตย์สุจริต ดูแลรักษาทรัพยากรของส่วนรวม เด็กจึงเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ทรงใช้โรงเรียนเป็นศูนย์ เนื่องจากมีครูเป็นแกนสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ เริ่มต้นจะทรงทดลองทำงานเล็กๆ สำเร็จจึงค่อยขยายผล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ทรงตรัสไว้ว่า

“...โดยที่ถือว่าโรงเรียนนี้เป็นศูนย์กลางของชุมชนแห่งหนึ่ง ถ้าเราสามารถทำให้คนรุ่นใหม่ในสังคม คือนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียน และพวกผู้ปกครองที่จะ

มาตุ มาช่วย มาเห็น มีความรู้ทางด้านเทคนิคทางการเกษตรอย่างใหม่ที่ทาง
 ราชการตั้งใจจะส่งเสริมแต่ก็ส่งเสริมตั้งแต่ในวัยเด็กนักเรียน เมื่อเขาเติบโต
 เป็นผู้ใหญ่ เขาจะได้มีการได้รับการฝึกหัดให้ทำตามแบบแผนอย่างใหม่ ซึ่ง
 จะมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เคยทำมา หรือว่าจะได้มีความคุ้นเคยในการ
 ติดต่อกับทางราชการ เมื่อมีข้อขัดข้องอะไร จะได้ปรึกษาหารือกันได้อย่าง
 ง่ายขึ้น และผู้ปกครองคนในหมู่บ้านเอง เมื่อมีปัญหาข้อขัดข้องอะไร ก็จะได้
 รู้ได้แน่ว่าจะมีที่ที่จะมาหาได้ ได้แก่ ที่โรงเรียน ซึ่งครูจะได้เป็นส่วนที่จะ
 ช่วยเหลือได้มาก...”

(พระราชดำรัสวันเสาร์ที่ 17 พฤศจิกายน 2526)

ดังนั้น พระองค์จึงทรงเริ่มงานพัฒนาของพระองค์เองด้วยการพัฒนาเด็กนักเรียนที่อยู่ใน
 ท้องถิ่นทุรกันดาร โดยทรงมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกคนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีโอกาสได้รับและเข้าถึง
 ความรู้ฝึกฝนตนเอง สามารถพัฒนาตนเองให้มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ พร้อมทั้งจะเผชิญกับ
 สถานการณ์ต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา อันเป็นจะเป็นแนวทางสู่ความ
 มั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา ตามแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัว ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารีทรงยึดเป็นแบบอย่างมาโดยตลอด

ในปัจจุบันการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยาม
 บรมราชกุมารี ได้มีการดำเนินงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจ
 ตระเวนชายแดน จำนวน 207 แห่ง โรงเรียนและห้องเรียนสาขาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 208 แห่ง ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา "แม่ฟ้าหลวง" และศูนย์การ
 เรียนชุมชนชาวไทยมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก
 ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 280 แห่ง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สถาบัน
 ปอเนาะ และโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม
 การศึกษาเอกชน จำนวน 15 แห่ง โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในสังกัดสำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 70 แห่ง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน
 25 แห่ง และโรงเรียนและศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วน
 ท้องถิ่น จำนวน 27 แห่ง (ข้อมูลปีการศึกษา 2561) ตลอดระยะเวลาที่มีการใช้แผนพัฒนาเด็กและ
 เยาวชนในถิ่นทุรกันดารนั้น ทำให้เกิดความชัดเจนในแนวทางการทำงาน มีการระดมทรัพยากรบุคคล
 ของทุกภาคส่วน ทำให้เด็กและเยาวชนตลอดจนประชาชนในถิ่นทุรกันดารเป็นจำนวนมากได้มีโอกาส
 ที่ดีขึ้น และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในหลายๆ ชุมชนมีการพัฒนาขึ้นกว่าเดิม แต่อย่างไรก็ตามเมื่อได้
 ประเมินแผนฯ ภายหลังสิ้นสุดแต่ละแผนฯ แล้วพบว่ายังมีหลายวัตถุประสงค์ที่ยังไม่สามารถ

ดำเนินการได้ตามแผนฯ อีกทั้งบางตัวชี้วัด เช่น การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของเด็กก็ยังไม่เห็นผล การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กได้ชัดเจนมากนัก (แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2550 – 2559)

จากที่กล่าวมาพบว่า การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามแนวพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แต่ยังมีปัญหาต่างๆ มากมายทั้งทางด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สาเหตุพื้นฐานหลักคือความยากจนและการที่นักเรียน ผู้ปกครอง ขาดความรู้เรื่องโภชนาการเป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าจำเป็นจะต้องมีการศึกษา การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาในโรงเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนานักเรียนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีความแตกต่างทางด้านตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1.3 คำถามของการวิจัย

1. การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อยู่ในระดับใดบ้าง

2. การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีความแตกต่างทางด้านตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียนว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

3. แนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ควรจะเป็นอย่างไร

1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ผลจากการศึกษา การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงระดับและความแตกต่างของการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีว่าอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารงานต่อไป

2. หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้จากการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารงานการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหา ประชากร กลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับ เปรียบเทียบและแนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามแนวคิดของ

นักวิชาการที่ได้กล่าวถึงขอขยายการพัฒนานักเรียนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินงาน 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย
- 2) ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา
- 3) ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ
- 4) ด้านอาชีพ
- 5) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร และครูผู้สอนเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 13 โรงเรียน กลุ่มประชากรทั้งหมด 937 คน มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 273 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สัมภาษณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษาของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงจำนวน 3 คน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด อำเภอบาง หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด หรือครูผู้ทำหน้าที่นิเทศการติดตาม และดูแลดำเนินงานกิจกรรมพระราชดำรินในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 2 คน

1.5.3 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 1.1 ตำแหน่ง
 - 1.2 ขนาดของโรงเรียน
 - 1.3 ที่ตั้งของโรงเรียน

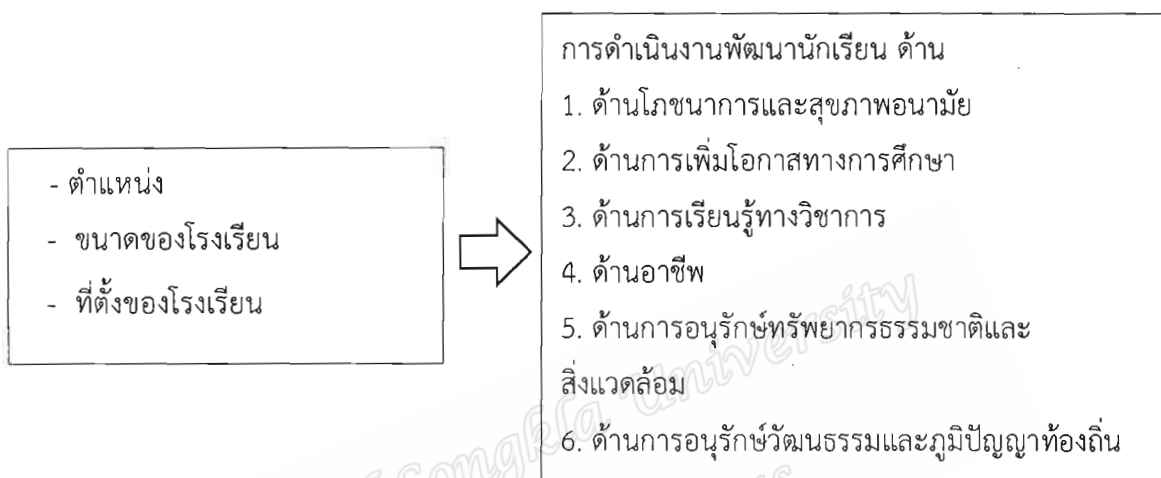
2) ตัวแปรตาม คือ การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 6 ด้าน คือ 1.ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยใช้กรอบแนวคิดดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษา การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามแนวคิดของนักวิชาการที่ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ แล้วมาสังเคราะห์เป็นกระบวนการพัฒนาการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1.ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น (แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ฉบับที่ 4)

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไว้ดังนี้

1.7.1 การเทียบอักษรภาษาอาหรับและศัพท์ด้านอิสลามศึกษาใช้อ้างอิงจากตารางเทียบพยัญชนะอาหรับ-ไทย วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (2546)

1.7.2 การอ้างอิงตัวบทอัล-กุรอาน ผู้วิจัยอ้างอิงสุเราะฮ์และอายะฮ์ไว้ด้านหลังของตัวบทและความหมาย

1.7.3 การนำเสนออัลหะดีษจะมีการตัดครึ่งญ์ คือ การระบุหมายเลขและสถานภาพอัลหะดีษในกรณีที่มีผู้รายงานไม่ใช่อัลบุคอรีย์และมุสลิม

1.8 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

1.8.1 ~~﴿...﴾~~ อ่านว่า “สุบฮานะฮฺวะตะอาลา” เป็นคำสรรเสริญต่อเอกองค์อัลลอฮ์ แปลว่า อัลลอฮ์ผู้ทรงมหาบริสุทธิ์

1.8.2 ~~﴿...﴾~~ อ่านว่า “ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม” เป็นคำสรรเสริญและขอพรแต่ท่านศาสดามูฮัมมัด แปลว่า ขออัลลอฮ์ ~~﴿...﴾~~ ทรงสดุดีและให้ความสันติแต่ท่าน

1.8.3 ~~﴿...﴾~~ อ่านว่า “เราะฎียัลลอฮูอันฮู” เป็นคำขอพรแต่เศาะหาบะฮ์ แปลว่า ขออัลลอฮ์ทรงพอพระทัยต่อท่าน

1.8.4 ~~﴿...﴾~~ วงเล็บปีกกาจะใช้สำหรับอายะฮ์อัลกุรอาน

1.8.5 ((...)) วงเล็บคู่จะใช้สำหรับตัวบทอัลหะดีษ

1.8.6 (...) วงเล็บเดี่ยวจะใช้สำหรับการเขียนอ้างอิง และการอธิบายศัพท์ที่สำคัญ

1.8.7 “...” อัญประกาศจะใช้สำหรับการแปลอัลกุรอาน อัลหะดีษ ชื่อหนังสือและคำพูดของอุลละมาอ์

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าแผนก ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้จัดการ ผู้อำนวยการหรือผู้รับใบอนุญาตให้ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามหลักเกณฑ์แบ่งประเภทสถานศึกษาของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยรางวัลพระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา พ.ศ.2541 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551) ดังนี้

- 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน
- 2) สถานศึกษาขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน
- 3) สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป

สถานที่ตั้งโรงเรียน หมายถึง ที่ตั้งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 7 โรงเรียน จังหวัดปัตตานีจำนวน 4 โรงเรียน จังหวัดยะลาจำนวน 1 โรงเรียน จังหวัดสงขลาจำนวน 1 โรงเรียน

การดำเนินงานพัฒนานักเรียน หมายถึง การดำเนินงานด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย หมายถึง นักเรียนได้รับการส่งเสริมด้านโภชนาการและมีพัฒนาการตามวัย ได้รับอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการและถูกสุขลักษณะ ดื่มนมอย่างน้อยวันละ 1 แก้ว ทุกวันเรียน น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ ลดอัตราการคอกพอก โรคมาลาเรียและโรคหนองพยาธิในนักเรียนลงจนไม่เป็นปัญหาสาธารณสุข บริโภคอาหารที่เหมาะสม มีสุขนิสัยที่พึงประสงค์

ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา หมายถึง นักเรียนด้อยโอกาสมีโอกาสเข้าถึงและได้รับบริการทางการศึกษา การเรียนต่อของนักเรียนในแต่ละระดับการศึกษาเพิ่มขึ้น

ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ หมายถึง นักเรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ

ด้านอาชีพ หมายถึง นักเรียนทุกคนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางการเกษตรยั่งยืนในการผลิตอาหารเพื่อการบริโภค และอาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิต มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง นักเรียนมีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีนิสัยในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน ภาคภูมิใจ รักท้องถิ่น เห็นคุณค่าในมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้กำหนดหัวข้อ ดังนี้

2.1 แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

2.1.1 วิสัยทัศน์

2.1.2 พันธกิจ

2.1.3 เป้าประสงค์ของการพัฒนาเด็กและเยาวชน

2.1.4 ตัวชี้วัด

2.2 แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะเวลาที่ 4 พ.ศ. 2550 – 2559

2.2.1 ประวัติความเป็นมา

2.2.2 เป้าหมายและกรอบการดำเนินงาน

1) ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา

2) ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน

3) เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ

4) เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ

5) ปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6) เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 การดำเนินงานพัฒนานักเรียน 6 ด้าน

2.3.1 ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย

2.3.2 ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

2.3.3 ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ

2.3.4 ด้านอาชีพ

2.3.5 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.3.6 ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ(ทิศทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2560 – 2564)

2.1.1 วิสัยทัศน์

เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีพัฒนาการเหมาะสมตามช่วงวัย เป็นพลเมืองสร้างสรรค์ และมีส่วนร่วมในฐานะภาคีที่มีพลังในกระบวนการพัฒนา

2.1.2 พันธกิจ

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมและพฤติกรรม ที่เหมาะสมตามช่วงวัย มีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตและเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ
- 2) เสริมสร้างและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของเด็กและเยาวชน
- 3) พัฒนาระบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในกระบวนการ พัฒนาอย่าง เต็มรูปแบบและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต
- 4) ส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมเชิงบูรณาการของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในสังคม โดยการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน
- 5) พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงระบบ ทั้งด้านบุคลากร ข้อมูลสารสนเทศ กฎหมาย และการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน

2.1.3 เป้าประสงค์ของการพัฒนาเด็กและเยาวชน

- 1) เพื่อให้เด็กและเยาวชนดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและเป็นสุขด้วยการพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมตามช่วงวัย มีความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์
- 2) เพื่อให้กลไก สภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชนทุกระดับมีความเข้มแข็งและ ประสิทธิภาพในการส่งเสริม ป้องกัน และคุ้มครอง รวมถึงการฟื้นฟูสุขภาวะเด็กและเยาวชน
- 3) เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาในฐานะภาคีที่มีพลังที่ เท่าเทียมกับภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเศรษฐกิจ และภาควิชาการได้อย่างมีคุณภาพ ต่อเนื่องและยั่งยืน
- 4) เพื่อให้ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน
- 5) เพื่อให้ระบบการบริหารจัดการด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเกิดนวัตกรรมความรู้

2.1.4 ตัวชี้วัด

- 1) ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่มีพัฒนาการสมวัยผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
- 2) เด็กและเยาวชนมีศักยภาพและทักษะการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

- 3) ระดับความเข้มแข็งของกลไกสภาพแวดล้อมที่เสริมศักยภาพและการดำรงชีวิตของเด็กและเยาวชน
- 4) ระดับคุณภาพและความครอบคลุมของการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาของเด็กและเยาวชน
- 5) ระดับความเข้มแข็งและความมีประสิทธิภาพของระบบและกลไกในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในกระบวนการพัฒนา
- 6) กระบวนการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในรูปแบบการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคี
- 7) ประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการ
- 8) นวัตกรรมด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน

2.2 แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะที่ 4 พ.ศ. 2550 – 2559

2.2.1 ประวัติความเป็นมา

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เดิมเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ “ปอเนาะ” แต่เพราะรัฐต้องการสนับสนุนการเรียนการสอนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทโลกปัจจุบันมากขึ้นจึงเปลี่ยนรูปแบบจากปอเนาะมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในปัจจุบัน กระนั้นก็ยังมียอเนาะบางแห่งที่ยังคงการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมอยู่ รัฐจึงอนุญาตให้จดทะเบียนเป็นสถานศึกษาในรูปแบบพิเศษอีกหนึ่งรูปแบบ โดยใช้ชื่อว่า “สถานศึกษาปอเนาะ” (Saifuddeen Abu Ni-nasreen, 2558)

ปอเนาะเป็นต้นกำเนิดของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทำหน้าที่อบรมให้ความรู้กับมุสลิม คำว่า “ปอเนาะ” เป็นคำในภาษาอาหรับว่า “ฟุนดูก” แปลว่าโรงแรมหรือที่พัก แต่ในภาษามลายูแปลว่ากระท่อม สำหรับคำว่าปอเนาะในความหมายของมุสลิมในประเทศไทยหรือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะหมายถึงสถาบันการศึกษาดั้งเดิม การเรียนการสอนนั้นจะใช้บ้านของครูผู้สอนหรือที่เรียกกันว่าโต๊ะครูเป็นสถานที่เรียนโดยจะใช้การเรียนการสอนที่เรียกว่าการเรียนการสอนแบบหะลาเกาะฮ์ กล่าวคือผู้เรียนจะนั่งเป็นวงกลมฟังครูผู้สอนบรรยายและจะมีการซักถามในประเด็นวิชาการศาสนาที่มีข้อสงสัยในสิ่งที่ได้เรียนมา แต่เมื่อผู้เรียนมีจำนวนมากขึ้นทำให้บ้านของครูผู้สอนมีความคับแคบไม่เหมาะสำหรับดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอีก จึงย้ายสถานที่เรียนจากบ้านของโต๊ะครูเป็นสุเหร่าหรือมัสยิดแทนในที่สุด สำหรับความโดดเด่นในเรื่องของชื่อเสียงความเข้มข้นของการ

เรียนการสอนของปอเนาะในภาคใต้ของประเทศไทยโดยเฉพาะในจังหวัดปัตตานีเมื่อในอดีตนั้น นอกจากจะเป็นสถานที่ร่ำเรียนศาสนาแล้วยังเป็นสถานที่สำคัญในการผลิตและแปลตำรับตำราการเรียนการสอนศาสนาอิสลามจากภาษาอาหรับเป็นภาษามลายูซึ่งรู้จักกันดีในโลกมลายูในชื่อกิตาบายาวี หรือกิตาบบูนิญแล้ว ปอเนาะยังสร้างอุละมาอ (ปราชญ์) คนสำคัญ ๆ ซึ่งเคยสอนในปอเนาะต่าง ๆ ในปัตตานีมากมายประกอบด้วย เชคดาวูด บิน अबดุลลอฮฺ อัลพะฎอนีย์ เชควันอะหมัด บิน มุศฎาะฟาอัลพะฎอนีย์ เชคซัยนัลอาบิตินอัลพะฎอนีย์ และเชคมุฮัมมัด ซัยนัลพะฎอนีย์ และอุละมาอ ท่านอื่นๆ อีกมากมาย (Saifuddeen Abu Ni-nasreen, 2558)

ช่วงเวลาที่มีความสำคัญมากที่สุดของปอเนาะคือ พ.ศ. 2514 เป็นช่วงที่ปอเนาะได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยการแปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม อยู่ในความควบคุมดูแลของกองโรงเรียนราษฎร์ กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497 ใช้กำกับดูแลและควบคุมโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ 10 ก.พ. 2497 และต่อมาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเมื่อปี พ.ศ. 2515 ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) ขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ และได้มีการโอนย้ายงานของกองโรงเรียนราษฎร์ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ต่อมาในปี พ.ศ. 2518 ได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497 อีกครั้งหนึ่ง โดยเรียกว่าพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2518 และต่อมาในปี พ.ศ. 2525 มีการเปลี่ยนแปลงชื่อพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์เป็นพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับชื่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และมีการใช้มาจนถึงทุกวันนี้ ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 บรรดาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม จึงได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในปี พ.ศ. 2526 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จัดเป็นโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. โรงเรียนเอกชนตามมาตรา 15(1) เป็นโรงเรียนเอกชนที่สอนศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญ ตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมา สำหรับลักษณะของโรงเรียนเอกชนตามมาตรา 15(1) สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่บริหารโดยมูลนิธิหรือสมาคม และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเป็นเงินอุดหนุนรายบุคคลร้อยละหนึ่งร้อย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีลักษณะนี้ทางราชการจะทำการถอนข้าราชการครูที่ไปสอนวิชาสามัญออก เพราะทางโรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนสำหรับจ้างครูผู้สอนแล้ว แต่หากทางโรงเรียนเห็นว่าข้าราชการครูยังคงมีความสำคัญสำหรับการสอนในรายวิชาสามัญอยู่และต้องการให้ข้าราชการครูยังคงสอนในโรงเรียนทางโรงเรียนก็ต้องคืนเงินเท่ากับวุฒการศึกษาขั้นต้นของข้าราชการครูให้กับทางราชการ และลักษณะที่ 2 คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาต ทางราชการก็จะสนับสนุน

ค่าใช้จ่ายรายบุคคลให้โรงเรียนเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนสามัญทั่วไป แต่ทางราชการจะส่งข้าราชการครูสอนร่วมกับครูที่ทางโรงเรียนจ้างสอน

2. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามมาตรา 15(2) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ส่วนหนึ่งจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และอีกส่วนหนึ่งก็ได้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการควบคู่ไปด้วย แต่เนื่องจากยังขาดความพร้อมทั้งบุคลากรและระบบ ส่งผลทำให้การจัดการเรียนรู้อย่างไม่บรรลุถึงเกณฑ์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดที่จะยกระดับสู่การเป็นโรงเรียนตามมาตรา 15(1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 (Saifuddeen Abu Ni-nasreen, 2558)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมโรงเรียนบ้านศาลาใหม่ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เมื่อปี พ.ศ.2536 เพื่อติดตามการดำเนินงานในโครงการตามพระราชดำริ ขณะนั้นได้มีโต๊ะครูโรงเรียนจรรยาอิสลาม (นายอาลี มะสัน) ได้เข้าเฝ้ารับเสด็จด้วย โต๊ะครูจึงได้กราบบังคมทูลเชิญให้พระองค์เสด็จฯเยี่ยมโรงเรียนจรรยาอิสลามซึ่งมีรั้วติดกับโรงเรียนบ้านศาลาใหม่ด้วย เนื่องจากโรงเรียนจรรยาอิสลามเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่จัดสอนเฉพาะวิชาศาสนาเพียงอย่างเดียวโดยใช้ภาษามลายูเป็นสื่อการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนก็ตาบบนอะดิงเตมิ โต๊ะครูกราบทูลรายงานว่าอยากให้มีการเรียนการสอนสามัญและวิชาชีพให้กับโรงเรียน ในปี 2541 ได้มีพระราชกระแสให้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอาชีพและการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้แก่นักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (รร.ตชด.) สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงร่วมกับกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ติดตามการเรียนต่อของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และพบว่านักเรียนจำนวนหนึ่งเรียนต่อที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งเปิดสอนเฉพาะหลักสูตรศาสนา เช่นเดียวกับโรงเรียนจรรยาอิสลาม นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเหล่านี้มาจากครอบครัวในหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่และจากต่างหมู่บ้านหรือต่างจังหวัด ขึ้นอยู่กับความศรัทธาของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโต๊ะครูโรงเรียนนั้นๆ โดยที่ทุกคนจะพักอาศัยอยู่ในปอเนาะ (กระท่อม) ซึ่งผู้ปกครองที่นำบุตรหลานมาฝากเรียนช่วยกันสร้างรอบๆ บ้านของโต๊ะครู สำหรับใช้เป็นที่พัก ที่ทำอาหาร ที่เก็บหนังสือและชุดเสื้อผ้า โดยนักเรียนส่วนใหญ่ต้องอยู่ในโรงเรียนเป็นเวลานานถึง 7 ปี ซึ่งในการใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนหากไม่ได้รับการแนะนำ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เพียงพอแล้ว เมื่อจบการศึกษาอาจจะไม่ได้ศึกษาต่อ หรือหากครอบครัวมีฐานะยากจนไม่สามารถให้ศึกษาต่อได้ ก็จะต้องออกไปประกอบอาชีพทำสวน รับจ้างไปใช้แรงงานในมาเลเซีย ด้วยเหตุผลดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2541 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริให้ความร่วมมือกับโรงเรียน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาสามัญ การอาชีพ

รวมทั้งการพัฒนาทางด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐาน สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้ในอนาคต หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2543 จึงได้เริ่มการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยปัจจุบัน ในปี 2558 มีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริจำนวน 15 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส 7 โรงเรียน จังหวัดปัตตานี 5 โรงเรียน จังหวัดยะลา 2 โรงเรียน และจังหวัดสงขลา 1 โรงเรียน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้มีพระราชดำริในการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้ 1) การฝึกอบรมครู ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญควบคู่ไปกับวิชาการศาสนา รวมทั้งการสอนวิชาชีพรูปแบบต่างๆ เช่น ด้านการเกษตร วิชาช่าง วิชาแปรรูปและถนอมอาหาร ตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น 2) การพัฒนาอาคารสถานที่ สำหรับการจัดการเรียนการสอน หอพักนักเรียน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ระบบน้ำ รวมทั้งสภาพแวดล้อมของโรงเรียน 3) การส่งเสริมทางด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ณ ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทั้ง 15 โรงเรียน ได้รวมตัวกันเป็นเครือข่าย เรียกว่า “เครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (เครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริฯ, ม.ป.ป.)”

ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้กำหนดเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาไว้ดังนี้

“เด็กและเยาวชน มีโภชนาการดี สุขภาพแข็งแรง ใฝ่เรียนรู้ ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน มีความรู้ และทักษะทางวิชาการและการอาชีพเพื่อเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต รักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ภาควิชาภูมิปัญญาในวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้” (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2551)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้รับโอกาสในการพัฒนา และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายสูงสุด อันจะช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2550 – 2559 ไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา

วัตถุประสงค์ที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน

วัตถุประสงค์ที่ 3 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ

วัตถุประสงค์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ

วัตถุประสงค์ที่ 5 ปลุกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ที่ 6 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลุ่มประชากรและพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนา

กลุ่มประชากรเป้าหมาย ได้แก่

1. เด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดาจนถึงเยาวชนในวัยศึกษาเล่าเรียนทั้งที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลจากการคมนาคม หรืออาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีสภาวะยากลำบากขาดแคลน หรือในพื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยพิบัติต่างๆ หรือที่อยู่ในสภาวะที่ทำให้ได้ไม่ได้รับโอกาสเท่ากับเด็กปกติโดยทั่วไป

2. เด็กและเยาวชนอื่นๆ ตามพระราชประสงค์

พื้นที่เป้าหมาย ประกอบด้วย

1. โรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
2. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

4. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

5. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

6. หมู่บ้านที่อยู่ในเขตการให้บริการการศึกษาของสถานศึกษาข้างต้น

7. พื้นที่อื่นๆ ตามพระราชประสงค์

2.2.2 เป้าหมายและกรอบการดำเนินงาน

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 4 นี้ได้กำหนดเป้าหมายและกรอบการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ทั้ง 6 ข้อไว้ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงตระหนักและให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับพัฒนาการของเด็กที่อยู่ในครรภ์มารดาและเด็กแรกเกิด เนื่องจากทรงเห็นว่าปัญหาการขาดสารอาหารในเด็กเล็กโดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในครรภ์มารดาและเด็กแรกเกิดนั้นถือได้ว่าเป็นวิกฤตของชีวิต เพราะหากเด็กขาดสารอาหารในช่วงเวลาดังกล่าว จะส่งผลให้เด็กเสี่ยงต่อการเป็นคนขาดสารอาหารในทุกๆ ระยะของชีวิต เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่หรือวัยเจริญพันธุ์ก็จะกลายเป็นพ่อหรือแม่ที่ขาดสารอาหาร

อันจะส่งผลกระทบต่ออาการเจริญเติบโตของลูกในอนาคตต่อไปด้วยและจะกลายเป็นปัญหาสาธารณสุขของประเทศต่อไปด้วย ในปัจจุบันพบว่ามียารายงานด้านระบาดวิทยาที่ชี้ให้เห็นว่าเด็กที่มีปัญหาขาดแคลนสารอาหารในระยะแรกเกิดนั้นจะส่งผลทำให้เด็กมีความเสี่ยงในการเป็นโรคเบาหวานในอนาคต เนื่องจากเมื่อเด็กเกิดมามีภาวะขาดแคลนสารอาหารหรือน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ก็จะพยายามหาวิธีการเพิ่มสารอาหารให้กับเด็กทำให้บางครั้งได้รับสารอาหารที่มากเกินไปส่งผลทำให้เด็กมีภาวะอ้วนและอ้วนอันจะส่งผลทำให้เด็กกลายเป็นผู้ที่เป็โรคเบาหวานได้ ดังนั้นบุคคลที่อยู่มีความเกี่ยวข้องจึงต้องมองรอบด้านทั้งน้ำหนักและส่วนสูงของเด็กในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้ปัญหาโภชนาการแล้ว ในบางพื้นที่ตามแนวชายแดนที่เป็นพื้นที่เสี่ยง เด็กและเยาวชนรวมทั้งประชาชน ต้องประสบกับการเจ็บป่วยจนถึงขั้นเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ เช่น โรคมาลาเรีย เป็นต้น พื้นที่เหล่านี้หลายแห่งบริการของรัฐยังไม่ถึง ดังนั้นแนวพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาจึงพยายามให้บุคลากรครูที่อยู่ประจำในพื้นที่นั้น ทำหน้าที่ให้บริการแก่ผู้ป่วยเบื้องต้น เป็นการเสริมการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อเป็นการช่วยบรรเทาและลดความรุนแรงตลอดจนป้องกันการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้

เป้าหมาย

1. เด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดาทุกคนได้รับบริการเบื้องต้นจนเกิดรอดปลอดภัย
2. เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการส่งเสริมด้านโภชนาการและมีพัฒนาการตามวัย
3. เด็กทุกคนได้รับอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการและถูกสุขลักษณะ และได้ดื่มนมวันละ 1 แก้วอย่างน้อยในทุกทุกวันเรียน
4. เด็กทุกคนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย
5. ลดอัตราการเกิดโรคคอกพอกในนักเรียนระดับประถมศึกษาให้ลดลงจนไม่เป็นปัญหาด้านสาธารณสุขของประเทศ
6. ลดอัตราการป่วยด้วยโรคมาลาเรียและโรคหนองพยาธิในนักเรียนลงจนไม่เป็นปัญหาด้านสาธารณสุขของประเทศ
7. เด็กและเยาวชนทุกคนมีพฤติกรรมในการเลือกบริโภคอาหารที่เหมาะสม
8. เด็กและเยาวชนทุกคนมีสุขนิสัยที่พึงประสงค์
9. นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นไปได้รับการเตรียมความพร้อมในการเป็นพ่อและแม่ที่ดี

กรอบการดำเนินงาน

1. มุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านสาธารณสุขดูแลเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดา จัดตั้งศูนย์การศึกษาวัยเตาะแตะเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กก่อนเข้าวัยเรียนให้มีพัฒนาการสมวัย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของเด็กในการเข้าสู่โรงเรียนต่อไปในอนาคต

2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการดูแลและส่งเสริมพัฒนาเด็กในครอบครัว มารดา และดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชนให้เอื้อต่อการเจริญเติบโตของเด็กและเยาวชน
3. พัฒนาวิธีการตลอดจนกระบวนการจัดการเรียนรู้ในศูนย์เด็กวัยเตาะแตะให้สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก
4. จัดหาวัตถุดิบและบริการอาหารกลางวันที่มีประโยชน์และคุณค่าทางอาหารเหมาะสมสำหรับเด็กตามแต่ละวัยโดยยึดตามหลักการโภชนาการด้านอาหารที่พึงประสงค์และสุขนิสัยที่พึงปฏิบัติเป็นที่ตั้ง
5. ส่งเสริมการใช้เกลือเสริมไอโอดีนในการประกอบอาหารให้นักเรียน
6. พัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
7. ส่งเสริมการออกกำลังกายอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ
8. จัดให้มีการเฝ้าระวังและพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางโภชนาการที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพตลอดเวลา
9. จัดบริการตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิและโรคมาลาเรียตลอดจนให้การรักษาเบื้องต้น สำหรับผู้ที่ได้รับเชือดังกล่าว ให้ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้คนชุมชนรอดพ้นจากการติดเชื้อโรค ให้ชุมชนมีความร่วมมือกันในการป้องกันโรค
10. ส่งเสริมและกระตุ้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในเรื่องโภชนบัญญัติ สุขบัญญัติ ตลอดจนสุขาภิบาลอาหารและสิ่งแวดล้อม การออกกำลังกายและการกีฬาที่เหมาะสม สุขภาวะทางจิต โรคโภชนาการ เช่น โรคขาดโปรตีนและพลังงาน โรคขาดสารไอโอดีน โรคขาดวิตามินเอ โรคโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก โรคอ้วน และโรคติดต่อที่สำคัญในท้องถิ่น เช่น โรคมาลาเรีย โรคหนองพยาธิ เป็นต้น
11. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านสุขภาพแม่และเด็กสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อปูพื้นฐานสร้างความตระหนักและสร้างองค์ความรู้ในเรื่องของครอบครัวที่เป็นสุขและสังคมที่ดีให้รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม ศูนย์บริหารการพัฒนาสุขภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวงสาธารณสุข (2553) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแม่เพื่อให้ลูกมีสุขภาพดี ดังนี้ แม่ต้องมีลูกคนแรกเมื่ออายุ 20 - 30 ปีและคุมกำเนิดอย่างน้อย 2 ปี มีลูกไม่เกิน 2 คน ฝากครรภ์ทันทีก่อนอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ และคลอดกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือผดุงครรภ์โบราณที่อบรมแล้ว ฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักครบ 2 เข็มขณะตั้งครรภ์ ปฏิบัติตนระหว่างตั้งครรภ์ คลอด และหลังคลอด ให้ถูกต้อง ลูกมีน้ำหนักแรกเกิดมากกว่า 2,500 กรัมขึ้นไป ให้ลูกดูดนมทันทีหลังคลอดเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยอย่างน้อย 6 เดือน ให้อาหารตามวัยและเลี้ยงด้วยนมแม่ต่อไปอย่างน้อย 24 เดือน เลี้ยงลูกได้แข็งแรงดี ไม่ขาดสารอาหาร นำลูกทุกคนไปรับวัคซีนป้องกันโรค ตามที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขนัด

วัตถุประสงค์ที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน

นอกเหนือจากการเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนในเรื่องการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนได้มีความรู้สามารถเข้าถึงการศึกษาได้ ปัจจุบันแม้หน่วยงานต่างๆ จะจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเด็กและเยาวชนได้รับความรู้ที่เท่าเทียมกันเพื่อให้เป็นคนดีของสังคม สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่ดีในอนาคตต่อไป แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีปรากฏเด็กและเยาวชนบางกลุ่มที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาตามปกติดังกล่าวได้ เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส กลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ห่างไกล กลุ่มเด็กและเยาวชนที่พิการทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนหาเช่ากินค่า กลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย หรือแม้กระทั่งกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษก็ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการสอนเด็กเหล่านี้ได้ ส่งผลทำให้เด็กและเยาวชนนี้ขาดโอกาสทางการศึกษาในอันที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถต่อไปได้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงพระราชทานความช่วยเหลือโดยการส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กเยาวชนเหล่านี้ได้เข้าถึงระบบการศึกษาตามศักยภาพของตนเองที่มีอยู่ให้เติบโตเป็นคนดีมีคุณภาพ สำหรับเด็กและเยาวชนบางส่วนเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้วไม่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าได้เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจน และในชุมชนไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับที่สูงกว่า ก็ยังได้รับโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานทุนการศึกษาในเด็กและเยาวชนเหล่านั้นในระดับที่สูงกว่าตามกำลังศักยภาพของเด็กและเยาวชนแต่ละคน

เป้าหมาย

1. เด็กและเยาวชนด้อยโอกาสมีโอกาสเข้าถึงและได้รับบริการทางการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น
 2. อัตราการเรียนต่อของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ในแต่ละระดับการศึกษาเพิ่มขึ้น
- กรอบการดำเนินงาน
1. สนับสนุนการจัดตั้งสถานศึกษาหลากหลายรูปแบบให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และชุมชน พัฒนาอาคารสถานที่ให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ มีจำนวนอาคารที่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน พร้อมทั้งสนับสนุนอุปกรณ์ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้อาจจัดการศึกษาได้
 2. ส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมแนะแนวและส่งเสริมการเรียนต่อ

๐
1649
2562

4. ส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา

5. พัฒนางานนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

5.1 พัฒนาระบบและวิธีการคัดเลือกนักเรียนให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

5.2 ส่งเสริมกิจกรรมการสร้างภาวะความเป็นผู้นำและพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

5.3 พัฒนาเครือข่ายอย่างเต็มศักยภาพในการเป็นพี่เลี้ยงสำหรับนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ในพื้นที่ต่างๆ

วัตถุประสงค์ที่ 3 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ

ความรู้ความสามารถทางวิชาการเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเด็กและเยาวชนทุกคน ทั้งภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ ตลอดจนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ภาษาอังกฤษก็เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสารการค้าขายกับต่างประเทศ ความรู้ทางวิชาการเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาชุมชนสังคมและประเทศชาติต่อไปในอนาคต หากเด็กและเยาวชนมีความรู้ทางวิชาการเหล่านี้ดี ประเทศชาติก็สามารถพัฒนาได้เร็ว แต่หากเด็กและเยาวชนขาดทักษะความรู้ทางวิชาการเหล่านี้การพัฒนาประเทศให้เจริญก็คงเป็นไปได้ยาก ปัจจุบันพบว่าเด็กและเยาวชนบางกลุ่มยังขาดโอกาสในการเรียนรู้ทางวิชาการทำให้ไม่สามารถพัฒนาการเรียนรู้อะไรทางวิชาการสำหรับเยาวชนเหล่านั้นได้ ดังนั้นทั้งนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากจำนวนครูไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในถิ่นทุรกันดารห่างไกล การขาดครูที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านทำให้การถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนสู่นักเรียนทำได้ไม่เต็มศักยภาพ ขาดสื่อการเรียนการสอนสำหรับพัฒนาความรู้ทางวิชาการ ขาดการสนับสนุนจากผู้ปกครองเนื่องจากผู้ปกครองเองก็มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนการศึกษาของลูกได้ ผู้ปกครองเองก็ยังมีการศึกษาอยู่ในระดับเกณฑ์ไม่สูงนัก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ด้วยการใช้ สู่ จี ภูเก็ต ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานและสามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับยุคสมัยได้

กรอบการดำเนินงาน

1. เพิ่มทักษะการจัดการเรียนการสอนให้ครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาษาอังกฤษ โดยการเน้นการบูรณาการการสอนให้ครูเป็นหลัก

2. สนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถบูรณาการกับบริบทของสังคมได้

3. พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน ทันสมัย เหมาะสมสำคัญทุกคนในสังคม เพื่อให้เป็นสถานที่ส่งเสริมการอ่าน

4. พัฒนาห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ให้นักเรียนสามารถใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติการทดลองตามหลักการวิทยาศาสตร์ได้

5. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีการใช้สารานุกรมสำหรับเยาวชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก

6. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามความพร้อมและบริบทของแต่ละสถานศึกษา

7. จัดกิจกรรมเรียนรู้นอกสถานที่เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ โดยใช้ วัด มัสยิด โบสถ์ สวนสาธารณะ แม่น้ำลำคลอง หรือสถานที่อื่นๆ ในแต่ละชุมชน

วัตถุประสงค์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ

พื้นฐานของประเทศไทยเป็นประเทศอาชีพเกษตรกรรมแต่ด้วยปัจจุบันอาชีพเกษตรกรรมกลับกลายเป็นอาชีพที่ขาดผู้สืบสานเนื่องจากปัจจุบันคนส่วนใหญ่มองว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่เหนื่อย รายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย จึงหันหลังให้กับอาชีพเกษตรและผันตัวเองสู่อชีพรับจ้าง ในโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ที่ผ่านมามีอาชีพเกษตรกรรมมีการใช้ยาและสารเคมีกันมาก ทำให้ระบบนิเวศเสื่อมเสีย ดินไม่สามารถใช้ในการเพาะปลูกอีกต่อไปได้ แหล่งน้ำได้รับความเสียหายจากสารเคมีในภาคการเกษตรที่ทิ้งลงสู่แม่น้ำลำคลอง ส่งผลทำให้วิถีการดำรงชีวิตแบบวิถีเกษตรถูกทำลายลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นก็ไม่มีผู้ใดสืบสานต่อและถูกทำลายลงเกือบหมดสิ้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเล็งเห็นความสำคัญของอาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพเกษตร ทรงส่งเสริมอาชีพให้เด็กและเยาวชนมีความรักในงานอาชีพเกษตรมีความรู้สามารถพัฒนาอาชีพเกษตรให้ยั่งยืนต่อไป ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้เห็นคุณค่าในการทำงานอาชีพเกษตร ให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ด้านงานอาชีพสามารถยึดเป็นรายได้หลักของครอบครัว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารียังทรงเห็นว่าการศึกษาให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ในการแปรรูปอาหาร การถนอมอาหาร การขยายพันธุ์พืช การขยายพันธุ์สัตว์ งานศิลปหัตถกรรม งานก่อสร้าง การตัดเย็บเสื้อผ้า อาชีพช่างสาขาต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างก่อสร้าง เป็นพื้นฐานในการพัฒนาฝีมือเพื่อเพิ่มทักษะในอนาคตและเป็นการฝึกสมาธิให้กับผู้เรียน นอกจากนี้พระองค์ยังทรงเน้นให้เด็กและเยาวชนช่วยเหลือกันทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักการแบ่งหน้าที่ รู้จักการเสียสละเพื่อส่วนรวมโดยการใช้หลักการสหกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ สำหรับเด็กและเยาวชน อีกทั้งฝึกให้เยาวชนทำงานอย่างมีระบบโดยการฝึกการจัดทำบัญชี มีการจดบันทึกเพื่อให้เกิดความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

เป้าหมาย

1. เด็กและเยาวชนทุกคนมีความรู้และมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบยั่งยืน สามารถผลิตอาหารเพื่อการบริโภคได้ และมีความรู้พื้นฐานในงานอาชีพอื่นๆ

2. เด็กและเยาวชนทุกคนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักการสหกรณ์

กรอบการดำเนินงาน

1. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กและเยาวชนสามารถมีองค์ความรู้ในเรื่องการเกษตร โดยสามารถนำผลผลิตที่ได้จากการเกษตรมาใช้ประกอบอาหารเป็นอาหารกลางวันในโรงเรียน และนำองค์ความรู้ถ่ายทอดสู่ชุมชนที่มีความพร้อมต่อไป
2. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีทักษะในการบริหารจัดการการผลิต และการแปรรูปผลิตภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ
3. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีทักษะในงานอาชีพ องค์ความรู้และเจตคติในงานอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ
4. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีทักษะในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น สร้างกระบวนการเรียนรู้เป็นกลุ่มตามอุดมการณ์สหกรณ์
5. จัดกิจกรรมสหกรณ์โดยให้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาความรู้ตามหลักการสหกรณ์ จัดให้มีกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์ออมทรัพย์

วัตถุประสงค์ที่ 5 ปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการบุกรุกทำลายแผ้วถางป่าต้นน้ำลำธารอันเป็นต้นกำเนิดของความอุดมสมบูรณ์ของประเทศ การพัฒนาที่ไม่ได้คำนึงถึงการทดแทนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่หายไปทำให้ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศถูกทำลายไป ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติที่พบมากในปัจจุบัน อาทิเช่น การขาดแคลนแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค แหล่งน้ำถูกทำลาย ระบบนิเวศน์เสียหาย หนาดินถูกชะล้าง ปัญหาฝนแล้งและน้ำท่วมฉับพลัน เหล่านี้คือปัญหาที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมด้วยช่วยกันในการแก้ไขปัญหา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยและหาวิธีการที่จะต้องเร่งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กลับคืนมาคืนความสมดุลให้ธรรมชาติโดยเร็วที่สุด พื้นที่ในการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่เขตป่าสงวน ดังนั้นหากเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นพลังสำคัญมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เป้าหมาย

1. เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเข้าใจถึงผลกระทบของทรัพยากรธรรมชาติทั้งด้านบวกและด้านลบที่มีต่อตนเองและชุมชน
2. เด็กและเยาวชนมีความรักและหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถสร้างนิสัยให้เป็นผู้ที่มีความรักและไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรอบการดำเนินงาน

1. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยการนำปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนเป็นบทเรียนและเรียนรู้หาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาการทำลายป่า ไฟป่า ปัญหาพื้นที่ทางการเกษตรโดนลำลาย เป็นต้น
2. โรงเรียนจัดกิจกรรมแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วม
3. จัดกิจกรรมรณรงค์ เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความรักและหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. จัดกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนได้มีการสำรวจเก็บข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น และร่วมกันอภิปรายผล
5. กำหนดแนวอนุรักษ์พื้นที่ป่าบริเวณโรงเรียนเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป

วัตถุประสงค์ที่ 6 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นว่าพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาโดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายด้านชาติพันธุ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธา มีเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงรากเหง้าของตนเอง ไม่ถูกวัฒนธรรมจากภายนอกกลืนหายไป และในเวลาเดียวกันก็จะสามารถอยู่ร่วมกันกับวัฒนธรรมอื่นด้วย จึงมีพระราชดำริที่จะอนุรักษ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นการปกป้องและให้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นยังคงสืบทอดต่อไปยังอนุชนรุ่นหลังต่อไปโดยไม่ขาดสาย

เป้าหมาย

1. เด็กและเยาวชนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน
2. เด็กและเยาวชนมีความภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น และมีความรักในท้องถิ่น

กรอบการดำเนินงาน

1. สำรวจ บันทึกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาทางท้องถิ่นของตนเอง
2. จัดการเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง
3. จัดให้มีเวทีเพื่อใช้เป็นสถานที่แสดงผลงาน ประชาสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชน

4. ส่งเสริมและให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ สำหรับเด็กและเยาวชนในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ชุดแต่งกาย อาหาร ดนตรีการละเล่น กีฬา ภาษาในแต่ ละท้องถิ่น เป็นต้น

ในที่นี้ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดของการพัฒนานักเรียนตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่น ทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2550 – 2559 มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยใช้การศึกษาเป็นหลักในการทำงานพัฒนา จึงเป็น การเสริมสร้างศักยภาพของนักเรียนอย่างสมดุลกันทั้งด้านพุทธิศึกษา คือความรอบรู้วิชาการที่จำเป็น สำหรับการดำรงชีวิตและการศึกษาเรียนรู้ต่อไป ด้านจริยศึกษา คือการมีศีลธรรมจรรยาที่ดี มีความ ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม ด้านหัตถศึกษา คือความรู้ และทักษะในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีต่องาน และเห็นคุณค่าของการทำงาน และ ด้านพลศึกษา คือการมีสุขภาพแข็งแรง การกินอาหารที่ถูกต้องและการออกกำลังกายให้เหมาะสม รวมทั้งความสะอาดและสุขาภิบาลด้วย จึงกำหนดเป้าหมายของการพัฒนานักเรียน 6 ด้าน

2.3 การดำเนินพัฒนานักเรียน 6 ด้าน ประกอบด้วย

2.3.1 ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย

อิสลามเชื่อว่าภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ จะเป็นพลังที่จะนำไปสู่สุขภาพที่ ดีโดยรวม เนื่องจากอิสลามเป็นวิถีการดำเนินชีวิต (Way of Life) ที่ตั้งอยู่ในกรอบแนวทางของศาสนา ที่พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน และแบบอย่างคำสอนของท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ตั้งแต่ เกิดจนกระทั่งตาย ทั้งในเรื่องการรับประทานอาหาร การนอน กิจวัตรประจำวันทั่วไป สังคมวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย การเจ็บป่วย ความตาย และอื่นๆ ซึ่งมีบัญญัติไว้ทั้งสิ้น ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ﴾

(المائدة : ๘๘)

ความว่า “และจงบริโภคจากสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงให้เครื่องยังชีพแก่ผู้เจ้าซึ่งสิ่ง ที่อนุมัติ และที่ตีมีประโยชน์และจงยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ซึ่งพวกเจ้าศรัทธาใน พระองค์” (อัลมาอิดะฮ์ : 88)

และอัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า

﴿إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهْلَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ﴾

(البقرة : 173)

ความว่า “แท้จริงพระองค์ทรงห้ามรับประทานซากสัตว์ เลือด เนื้อสุกร และ สัตว์ที่เชือดเพื่อสิ่งอื่นนอกเหนือจากอัลลอฮ์” (อัลบะเกาะเราะฮ์ : 173)

จากความหมายของโองการแห่งพระผู้เป็นเจ้าข้างต้น แสดงให้เห็นถึงหลักฐานอันสำคัญ ที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ฮาลาลจะต้องเป็นอาหารที่อัลลอฮ์ ﷻ อนุมัติสามารถบริโภคได้ และต้องไม่ปนเปื้อนสิ่งที่เป็นนะญิสหรือสิ่งสกปรกใดๆ

สุขภาพดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ปัจจัยที่ 1 คือปัจจัยด้านโภชนาการหาก รับประทานอาหารอย่างถูกหลักโภชนาการแล้ว จะทำให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ สำหรับคำว่า ภาวะโภชนาการ (Nutritional Status) นั้นนักวิชาการส่วนใหญ่ได้ให้คำนิยามที่ค่อนข้างคล้ายคลึงกัน ดังนี้

สมาคมนักกำหนดอาหารแห่งประเทศไทย (2555:2) ได้ให้ความหมายของโภชนาการ คือ วิทยาศาสตร์ที่ว่าด้วยอาหาร สารอาหาร การย่อยและการดูดซึม การนำสารอาหารมาใช้ในการ กระบวนการทำงานของร่างกาย การขับถ่าย รวมถึงมีบทบาทสำคัญต่อการเจริญเติบโต และการมี สุขภาพที่ดี

สมาคมจันทร์เสี้ยวการแพทย์และสาธารณสุข (2552:4) ได้ให้ความหมายของโภชนาการ คือ ศาสตร์สาขาหนึ่งที่ว่าด้วยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอาหารกับสุขภาพ ได้แก่ ประโยชน์ของอาหาร การเปลี่ยนแปลงทางเคมีของอาหารที่รับประทานเข้าไปให้เป็นสารอาหาร บทบาทของสารอาหารที่ทำให้ ให้อาหารเจริญเติบโต การดำรงสุขภาพให้เป็นปกติ และการซ่อมแซมส่วนต่างๆของร่างกาย

กุลนิดา สายัญญ์ (2553:8) ได้ให้ความหมายของโภชนาการ ว่าเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยอาหาร สารอาหารและความต้องการอาหารที่เหมาะสมกับ บุคคลแต่ละวัยและว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่าง อาหารกับกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัสุขภาพ และการเจริญเติบโต

จากคำนิยามที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า โภชนาการ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่าง อาหารกับสุขภาพ อาหารที่เข้าสู่ร่างกายแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเจริญเติบโต นำสารอาหารมาใช้ในการกระบวนการทำงานของร่างกาย ซ่อมแซมส่วนต่างๆ ของร่างกาย

อิสลามได้วางหลักโภชนาการเพื่อสร้างจิตสำนึกและแนวทางให้กับมุสลิมในเรื่องของการเลือก อาหาร และความผูกพันระหว่างมุสลิมกับพระผู้เป็นเจ้าซึ่งประทานปัจจัยยังชีพให้กับมนุษย์และ ความสัมพันธ์ของการบริโภค คือ เป็นอาหารที่มีคุณภาพ(ดีเยี่ยม)และเป็นที่ยอมรับ(ฮาลาล)

ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ

تَعْبُدُونَ) (البقرة : 172)

ความว่า “โอ้อบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงบริโภคสิ่งที่เราได้ให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้า จากสิ่งดี ๆ ทั้งหลาย และจงขอบคุณอัลลอฮฺเถิด หากเฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกเจ้าจักเป็นผู้เคารพสักการะ” (อัลบะกอเราะฮฺ : 172)

และดังอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า

(يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوتَ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ) (البقرة : 168)

ความว่า “มนุษย์เอ๋ย! จงบริโภคสิ่งอนุมัติที่ดีๆ จากสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินและจงอย่าตามบรรดาก้าวเดินของชัยฏอน แท้จริงมันคือศัตรูที่ชัดเจนของพวกเจ้า” (อัลบะกอเราะฮฺ : 168)

จากความหมายของโองการแห่งพระผู้เป็นเจ้าข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามุสลิมจะต้องบริโภคอาหารเฉพาะที่ฮาลาลเท่านั้น โดยมีการยกเว้นได้เฉพาะกรณีที่เป็นเท่านั้น เพราะมุสลิมมีความเชื่อว่า อาหารฮาลาลที่เข้าสู่ร่างกายไปสร้างเป็นเนื้อเยื่อต่างๆ หากอาหารฮาลาลเข้าสู่ร่างกาย การปฏิบัติศาสนกิจตลอดจนภารกิจต่างๆ จะแปดเปื้อนด้วยมลทิน ถึงขั้นจะไม่ได้รับการอนุมัติจากอัลลอฮฺ ﷻ และหากบริโภคอาหารฮาลาลก็จะได้ประโยชน์ต่อสุขภาพเช่นเดียวกัน เพราะอาหารฮาลาลจะต้องมีกระบวนการผลิตที่ถูกต้องตามหลักข้อบัญญัติของอิสลาม ปราศจากสิ่งต้องห้าม (หะรอม) และมีคุณค่าทางโภชนาการ (ดีเยี่ยม)

สมาคมจันทร์เสี้ยวการแพทย์และสาธารณสุข (2552:4) ได้กล่าวถึง ภาวะโภชนา หมายถึง ผล สภาพ หรือภาวะของร่างกายที่เกิดจากการบริโภคอาหาร แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. ภาวะโภชนาการที่ดี (Good Nutritional Status) หมายถึง สภาพของร่างกายที่เกิดจากการได้รับอาหารที่ถูกหลักโภชนาการหรือมีสารอาหารครบถ้วน และมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย และร่างกายใช้สารเหล่านั้นในการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่

2. ภาวะโภชนาการไม่ดี หรือภาวะทุพโภชนาการ (Bad Nutritional Status หรือ Malnutrition) หมายถึง สภาพของร่างกายที่เกิดจากการได้รับอาหารที่มีสารอาหาร ไม่ครบถ้วนหรือปริมาณไม่เหมาะสมกับความ ต้องการของร่างกาย หรืออาจเกิดจากร่างกายได้รับอาหารครบถ้วนพอเหมาะ แต่ร่างกายไม่สามารถใช้อาหารเหล่านั้นได้ จึงทำให้เกิดภาวะผิดปกติขึ้น ภาวะโภชนาการที่ไม่ดีจึงแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) ภาวะโภชนาการที่ต่ำกว่าเกณฑ์ (Under Nutrition) หมายถึง สภาพร่างกายที่เกิดจากการได้รับอาหาร ไม่เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย หรือได้รับอาหารไม่ครบ ทำให้เกิดโรคขึ้น เช่น โรคขาดโปรตีน ขาดพลังงาน หรือขาดวิตามิน

2) ภาวะโภชนาการที่สูงกว่าเกณฑ์ (Over Nutrition) หมายถึง สภาพร่างกายที่เกิดจากการบริโภคอาหารเกินความต้องการของร่างกาย เช่น การบริโภคอาหารที่ให้พลังงานเกินกว่าที่ร่างกายจะใช้ ร่างกายจึงเก็บอาหารนั้นไว้ในรูปของไขมัน ทำให้เป็นโรคอ้วน (Obesity) และมีโรคอื่นๆ แทรกตามมาด้วย เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดตีบ

การมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง ย่อมเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต และกระบวนการพัฒนาในทุกด้านทุกมิติ ดังที่ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวถึงสุขภาพไว้อย่างกว้างขวางและครอบคลุมปัจจัยแห่งสุขภาพะ อีกทั้งสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของสุขภาพอนามัยไว้ว่า

ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า

((مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ آمِنًا فِي سِرْبِهِ، مُعَافَى فِي جَسَدِهِ، عِنْدَهُ قُوَّةٌ يَوْمَهُ، فَكَأَنَّمَا حَيَّرْتَهُ لَهُ الدُّنْيَا)) (الترمذي: ٢٣٤٦)

ความว่า “ผู้ใดที่ตื่นเช้ามา มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง พบกับสภาวะที่สงบสุขไม่หวาดหวั่นต่อชีวิต ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย มีอาหารการกินที่ทะเลาะอย่างเพียงพอ เหมือนกับว่าความเปี่ยมสุขแห่งโลกนี้ได้ถูกจัดเตรียมไว้สำหรับเขา” (บันทึกโดยอัด-ติรมิซีย หมายเลขหะดีษ 2346)

และท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวอีกว่า

((سَلُّوا اللَّهَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ، فَإِنَّ أَحَدًا لَمْ يُعْطَ بَعْدَ الْيَقِينِ خَيْرًا مِنَ الْعَافِيَةِ)) (الترمذي: ٣٥٥٨)

ความว่า “พวกเจ้าจงขอให้มีความสุขสบาย ปลอดภัยจากโรคภัยทั้งปวงเถิด เพราะไม่มีความดีใดๆ ที่คนๆ หนึ่งจะได้รับหลังจากการเยकिन (ความมั่นใจต่ออัลลอฮ์) ที่จะดียิ่งไปกว่าการมีพลานามัยที่ดี”

(บันทึกโดยติรมิซีย หมายเลขหะดีษ 3558)

และท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวอีกว่า

((نِعْمَتَانِ مَغْبُوتَانِ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ الصَّحَّةُ وَالْفَرَاغُ))
(رواه البخاري برقم : ٦٤١٢)

ความว่า “ความโปรดปรานสองประการที่ผู้คนส่วนใหญ่ไม่เห็นคุณค่า นั่นคือ การมีสุขภาพที่ดี และการมีเวลาว่าง”

(บันทึกโดยอัล-บุคอรี หมายเลขหะดีษ 6412)

ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ เคยแนะนำประชาชนชาติของท่านให้รีบฉกฉวยโอกาสในขณะที่ยังมีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงก่อนที่จะประสบกับการเจ็บป่วย

ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า

((اعْتَنِمْ خَمْسًا قَبْلَ خَمْسٍ ... وَذَكَرَ مِنْهَا : صِحَّتَكَ قَبْلَ سَقَمِكَ))
(رواه الحاكم برقم : ٧٨٤٤)

ความว่า “ท่านจงฉกฉวยโอกาสห้าประการก่อนที่อีกห้าประการจะมาประสบ ... หนึ่งในนั้นคือ การมีสุขภาพที่ดีก่อนที่การเจ็บป่วยจะมาประสบ”

(บันทึกโดยอัล-หาคิม หมายเลขหะดีษ 7844)

ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า

((إِذَا أَصْبَحْتَ فَلَا تَنْتَظِرُ الْمَسَاءَ، وَإِذَا أَمْسَيْتَ فَلَا تَنْتَظِرُ الصَّبَاحَ، وَخُذْ مِنْ صِحَّتِكَ لِمَرَضِكَ، وَمِنْ حَيَاتِكَ لِمَوْتِكَ)) (البخاري برقم : ٦٤١٦)

ความว่า “หากท่านมีชีวิตในยามเช้าก็อย่าได้รอเวลาเย็น แต่หากท่านอยู่ในเวลาเย็นก็อย่าได้รอเวลาเช้า จงรีบฉกฉวยโอกาสก่อนที่ท่านจะเจ็บป่วย และก่อนที่ท่านจะเสียชีวิต” (บันทึกโดยอัล-บุคอรี หมายเลขหะดีษ 6416)

จากคำกล่าวของท่านศาสตราจารย์หม่อมดุษฎี สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อเรื่องของสุขภาพ โดยถือว่านั่นคือความโปรดปรานอันสูงสุดที่มนุษย์พึงได้รับจากอัลลอฮ์ โดยการรับประทานอาหารที่ฮาลาล ดูแลสุขภาพอนามัยให้สมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ และหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย เป็นการดำเนินงานด้านการส่งเสริมโภชนาการให้นักเรียนมีพัฒนาการตามวัย โดยการจัดทำข้อมูลประวัติส่วนตัว เช่น ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ภาวะโภชนาการ ให้บริการตรวจโรคต่างๆ ได้แก่ ภาวะคอกอก เชื้อมาเลเรีย หนองพยาธิ การเจ็บไข้ได้ป่วย และจัดบริการความรู้เกี่ยวกับอาหารที่ดีมีประโยชน์ต่อร่างกาย อาหารที่ฮาลาลรวมถึงจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพต่างๆ

2.3.2 ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติบรรลุผลตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายการจัดการศึกษา จึงได้กำหนด ยุทธศาสตร์วัตถุประสงค์เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา ภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 กำหนดว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้ที่อยู่ในภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาภาคบังคับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นภารกิจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่จะต้องจัดและส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 และพันธกรณีที่ประเทศไทยมีต่อองค์การระหว่างประเทศในการจัดการศึกษาแก่เด็กที่ไม่มีหลักฐาน

ทะเบียนราษฎรและเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย มติคณะรัฐมนตรีในข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) เป้าหมายภายในปี 2561 มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยเน้นประเด็นหลักสามประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา โดยสภาพปัจจุบันเด็กในวัยเรียนมีแนวโน้มตกหล่นและออกกลางคันสูงขึ้นทุกปีดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพรจึงได้มีการจัดทำโครงการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพขึ้น

ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและมีโอกาสทางการศึกษาได้ทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนผู้ยากไร้ เด็กและเยาวชนผู้พิการ หรือแม้กระทั่งเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษด้านต่างๆ เข้าเรียนในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นต่อไป แต่ทั้งนี้ก็ยังพบปัญหาเด็กและเยาวชนบางส่วนที่ไม่สามารถเข้าถึงและมีโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องเร่งหามาตรการและวิธีการดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตและกำหนดมาตรการต่างๆ ให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาได้ง่ายยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับให้เด็กและเยาวชนมีความรู้สามารถพัฒนาประเทศได้ต่อไปในอนาคต

การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอิสลามได้กำหนดและให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวด
ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า

((طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ)) (رواه ابن ماجه : 224)

ความว่า “การศึกษาหาความรู้ นั้น เป็นหน้าที่จำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน”
(บันทึกโดยอิบนุมาญะห์ หมายเลขหะดีษ 224)

เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนต้องศึกษาหาความรู้ ต้องสร้างโอกาสและไขว่คว้าโอกาสทางการศึกษาให้มากที่สุดเพราะการศึกษาเป็นหน้าที่จำเป็นที่สุด โดยมีจุดหมายสูงสุดเพื่อการภักดีที่อัลลอฮ์ ﷻ ดังที่พระองค์ทรงตรัสว่า

((وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ)) (الذاريات : ٥٦)

ความว่า “และข้ามิได้สร้างญิน และมนุษย์เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเคารพภักดีต่อข้า”

(อัช-ซารียาต : 56)

จากความหมายของโองการแห่งพระผู้เป็นเจ้าข้างต้น แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของมุสลิมทุกคน ต้องศึกษาหาความรู้ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในเรื่องของศาสนาหรือความรู้ทางโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ เรียนรู้ ศึกษาเรื่องราวของศาสนา เพราะจุดประสงค์ของการดำเนินชีวิตของบรรดาผู้ศรัทธานั้นก็คือ การภักดีต่ออัลลอฮ์ **ﷻ** อิบาตะฮ์ต่อพระองค์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ความ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศภายใต้ระบบการแข่งขันที่เสรีและไร้พรมแดนได้สร้าง ความเหลื่อมล้ำให้เกิดขึ้นในสังคม จากรายงานการวิจัยของสถาบันอนาคตไทยศึกษา (2557) พบว่า ความเหลื่อมล้ำของรายได้ประชากรในประเทศส่งผลโดยตรงต่อการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา กล่าวคือประชากรที่มีรายได้สูงมีความเหลื่อมล้ำด้านระดับการศึกษากับประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่า จากการศึกษายังพบว่าช่องว่างในระดับรายได้ของคนไทยระหว่างคนจนกับคนรวยยิ่งกว้างขึ้นนอกจาก จะสร้างความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแล้ว ด้านอื่นๆ ก็เหลื่อมล้ำเช่นกัน ในขณะที่ปัจจุบันระบบข้อมูล และสารสนเทศของประเทศก็ยังไม่เป็นปัจจุบันอีกด้วย ส่งผลทำให้รัฐไม่สามารถจัดสรรโอกาสด้าน ต่างๆ ให้ประชาชนอย่างทั่วถึงได้ ประกอบกับความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจครัวเรือนยิ่งส่งผลทำให้ เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษามากขึ้น สะท้อนให้เห็นได้จากคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในแต่ละช่วงชั้นที่มีความแตกต่างกันตามที่ตั้ง ขนาดของสถานศึกษา เด็กมี พัฒนาการไม่สมวัย ปัญหาการออกกลางคัน ปัญหายาเสพติด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานสำหรับประชากรเป็นกลไกหลักสำคัญในการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศ ดังนั้นรัฐจึงมีบทบาทสำคัญที่สุดในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและความเสมอ ภาคของทุกคนในการเข้าถึงโอกาสการศึกษาของประเทศ โดยรัฐจะต้องพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งใน ประเทศให้ได้มาตรฐานเดียวกัน สนับสนุนส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีความพร้อมเข้ามามี บทบาทช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินการด้านการศึกษาของของโรงเรียน รัฐต้องสนับสนุนการใช้ ช่องทางดิจิทัลในการเป็นช่องทางสำหรับการเรียนรู้ที่ไม่มีวันสิ้นสุด รัฐต้องมีการพัฒนาระบบ สารสนเทศของประเทศให้เป็นปัจจุบันและมีความถูกต้องเพื่ออำนวยความสะดวกต่อกลุ่มผู้ที่มี ผลกระทบโดยตรงต่อการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของทุกกลุ่มคน

การลดความแตกต่างด้านคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ภาคส่วนที่มี ความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการศึกษา การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลรวมทั้งการปรับปรุง ระบบข้อมูลและสารสนเทศของประชากรให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน จะทำให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูล กับฐานข้อมูลในระบบกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้สะดวกยิ่งขึ้นและ ครอบคลุมขึ้นทำให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ด้าน

สาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศและการศึกษา สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตรงตามแผนที่วางไว้ สามารถลดช่องว่างและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับประชากรทุกกลุ่มในสังคม อันจะเป็นการพัฒนาคนให้มีทักษะ มีลักษณะและสมรรถนะตามกรอบและทิศทางการพัฒนาประเทศต่อไป

1) วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อตอบสนองความต้องการเรียนรู้และการเข้าถึงการศึกษาของผู้เรียน กลุ่มคน องค์กร ชุมชน หน่วยงาน สังคมและประเทศชาติในการเรียนรู้ผ่านระบบดิจิทัลในทุกช่องทางและทุกรูปแบบ และทุกสถานที่

1.2 เพื่อมอบการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกันในแต่ละระดับการศึกษาสำหรับผู้ต้องการเรียนรู้สำหรับทุกกลุ่มคน ทุกสังคม ทุกชนชั้นในประเทศ

1.3 เพื่อให้ภาครัฐมีระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศของผู้เรียนในประเทศเป็นระบบเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการสามารถเชื่อมโยงระบบข้อมูลกับกระทรวงอื่นและหน่วยงานอื่นได้โดยสะดวก

1.4 เพื่อให้ระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศสำหรับผู้เรียนของรัฐเป็นระบบเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการสามารถแลกเปลี่ยนระบบข้อมูลกับกระทรวงอื่นและหน่วยงานอื่นได้โดยสะดวก และเป็นข้อมูลปัจจุบัน มีความถูกต้อง

1.5 เพื่อให้ระบบการศึกษาและระบบสารสนเทศเป็นข้อมูลปัจจุบัน ถูกต้อง ครอบคลุม สามารถใช้ในการประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนได้อย่างสะดวก

2) เป้าหมายและตัวชี้วัด

2.1 ทุกๆ คนสามารถเข้าถึงทุกระบบการศึกษาด้วยความเสมอภาคและเป็นมาตรฐานเดียวกัน สำหรับทุกคน ทุกสังคมในประเทศ

ตัวชี้วัด

- 1) ช่วงอายุ 3 – 5 ปี สามารถเรียนระดับปฐมวัยได้ทุกคน
- 2) ช่วงอายุ 6 – 11 ปี สามารถเรียนระดับประถมศึกษาได้ทุกคน
- 3) ช่วงอายุ 12 – 14 ปี สามารถเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
- 4) ช่วงอายุ 15 – 18 ปี สามารถเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างเท่าเทียมกันด้วยมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น
- 5) ประชากรวัยแรงงานอายุ 15 – 59 ปี มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น
- 6) ร้อยละของเด็กในวัยเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการศึกษาเต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น (จำแนกตามกลุ่ม ประเภทของความจำเป็นพิเศษ)
- 7) อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และ อุดมศึกษาสูงขึ้น

8) ร้อยละของผู้เรียนที่เป็นผู้พิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสม

9) อัตราการออกกลางคันของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานลดลง

10) ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี

11) จำนวนสถานศึกษา สถาบันการศึกษา/องค์กรที่จัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ตามรูปแบบหลักสูตร สำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้มีความสามารถพิเศษ) เพิ่มขึ้น

12) จำนวนสถานศึกษา สถาบันการศึกษา องค์กรที่จัดการศึกษาตามรูปแบบ หลักสูตรสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพิ่มขึ้น

13) มีหลักสูตรการศึกษาในการจัดการศึกษากลุ่มการศึกษาเฉพาะด้านเฉพาะทาง กลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในทุกระดับการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียน และตามอัธยาศัย ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

14) ดัชนีความเสมอภาคของอัตราการเข้าเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามฐานะทางเศรษฐกิจและพื้นที่ลดลง

15) ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระหว่างพื้นที่/ภาคการศึกษาในวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษลดลง

16) จำนวนสถานศึกษาที่ต้องการความช่วยเหลือและพัฒนาเป็นพิเศษอย่างเร่งด่วน (ICU) ลดลง

2.2 การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย
ตัวชี้วัด

1) มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและผู้ให้บริการอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

2) มีสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3) มีการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์และการผลิตรายการเพื่อการศึกษา

4) ร้อยละของสถานศึกษาได้รับบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมทุกพื้นที่ขั้นต่ำ 30 Mbps ใน 5 ปีแรก และ 100 Mbps ภายใน 20 ปี เพิ่มขึ้น

5) ร้อยละของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกล ด้วยระบบ DLIT, DLTV, ETV และผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพิ่มขึ้น

6) ร้อยละของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มขึ้น

7) มีสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และการส่งเสริมการมีอาชีพเพิ่มขึ้น

8) สถานศึกษาทุกแห่งมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและมีคุณภาพ

2.3 ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุมถูกต้องเป็นปัจจุบันเพื่อการวางแผน การบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมิน และรายงานผล

ตัวชี้วัด

1) มีระบบฐานข้อมูลรายบุคคลที่อ้างอิงจากเลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 13 หลักที่สามารถเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนฐานข้อมูล รวมทั้งใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่าง กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น ด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงาน และ การศึกษา

2) มีระบบข้อมูลและสารสนเทศและระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้เรียนเป็นระบบเดียวกัน มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ข้อมูลสามารถใช้ในการอ้างอิงเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การประเมินและรายงานผลได้

3) มีคลังข้อมูลสื่อและนวัตกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นเพื่อการเข้าถึงข้อมูลสื่อและนวัตกรรมต่างๆ ได้อย่างสะดวก

4) ผู้ที่ใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศของผู้เรียนมีความพึงพอใจและได้รับประโยชน์จากข้อมูลที่ได้รับเพิ่มขึ้น

5) มีกฎหมายทันสมัยและได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยเกี่ยวกับระบบข้อมูลและสารสนเทศของผู้เรียน

3) แนวทางการพัฒนา

3.1 เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

1) ประกันการเข้าถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนในทุกพื้นที่และทุกคนอย่างเท่าเทียมกันรวมถึงผู้ที่มีความต้องการเป็นพิเศษด้วย เช่น เรื่องทุนการศึกษา แหล่งที่มาของทุนการศึกษา การออกกฎหมายสำหรับปกป้องสิทธิของผู้เรียน

2) ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบเพื่อตอบสนองความต้องการตามวิถีชีวิตของผู้เรียนเป็นหลัก

3) เร่งพัฒนาสถานศึกษาให้มีความทัดเทียมกันหรือมีระบบการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน

4) เร่งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการศึกษาตลอดชีพให้มีความเหมาะสมสามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ได้อย่างสะดวกและเหมาะสม

5) สนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมเพิ่มขึ้น

6) จัดสรรบุคลากรให้มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ

7) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

8) สนับสนุนให้ท้องถิ่นเข้ามาดูแลระบบการศึกษาเพื่อลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำและเติมเต็มความต้องการของสังคม

9) เสริมสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด มีทักษะเพื่อการประกอบอาชีพ และให้โอกาส/ยอมรับในการกลับไปดำรงชีวิตในสังคม

3.2 พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย

- 1) พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้แบบระบบดิจิทัลเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้สามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ได้ในทุกสถานที่ทุกโอกาสและทุกเวลา
- 2) พัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนในระบบต่างๆ อาทิ DLIT, DLTV, ETV
- 3) ดำเนินการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และกองทุนพัฒนา เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์และการผลิตรายการเพื่อ การศึกษา รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
- 5) ขยายเครือข่ายบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมทุกพื้นที่เพียงพอกับ ผู้เรียน (ความเร็วขั้นต่ำ 30 Mbps ใน 5 ปีแรก และ 100 Mbps ภายใน 20 ปี)

3.3 พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการศึกษาที่มีมาตรฐานและสามารถเข้าถึงได้

- 1) พัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นข้อมูลเดียวกัน เป็นปัจจุบัน มีความถูกต้อง กระทรวงศึกษาธิการสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับกระทรวงอื่นๆ ได้ มีความทันสมัย ทัดเทียมนานาชาติ
- 2) จัดให้มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลของบุคคลในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ข้อมูลในวัยแรกเกิด ข้อมูลในแต่ละระดับการศึกษา ข้อมูลการทำงาน ข้อมูลการเข้าสู่ผู้สูงอายุ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่มีอยู่ แลกเปลี่ยนระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลที่มีอยู่ไปใช้ในการสนับสนุน การศึกษารัฐตลอดชีพ
- 3) พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ถูกต้องและครบถ้วนเพื่อนำข้อมูล ที่มีอยู่มาใช้ในการรวบรวม วิเคราะห์ ติดตามประเมินผล รายงาน ร่วมกับหน่วยงานอื่นภายใต้กฎหมาย พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
- 4) ปรับปรุงกฎหมายข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารการเผยแพร่ข้อมูลให้มีความ ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีให้ความสำคัญกับการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา เพราะทุกคนควรได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงยังมีพื้นที่ที่การศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่สามารถเข้าถึงและตอบสนองความต้องการ การศึกษาตามวิถีชุมชน และตามความเหมาะสมได้เช่น กลุ่มนักเรียนที่ยากจน กลุ่มนักเรียนในพื้นที่ ห่างไกลไม่สามารถเข้าถึงบริการได้ กลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องพิการทางร่างกายและสติปัญญา กลุ่มนักเรียนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย หรือแม้แต่กลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษก็ยังขาดแคลน บุคลากรสำหรับการสอนนักเรียนในกลุ่มเหล่านี้ ทำให้บั่นทอนศักยภาพการเข้าถึงการศึกษาของ นักเรียนในกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ ทำให้นักเรียนเหล่านี้ไม่ได้โอกาสในการพัฒนาเรียนรู้

เต็มความสามารถตามศักยภาพของตนเอง ดังนั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงพระราชทานความช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ให้ครอบคลุมนักเรียนกลุ่มต่างๆ เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสและความเสมอภาคที่จะพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพเติบโตเป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมและประเทศชาติได้สำหรับนักเรียนส่วนหนึ่งเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแต่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงอาจเนื่องมาจากครอบครัวมีฐานะยากจน และในชุมชนไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับสูง ก็ยังได้รับโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานทุนการศึกษาให้แก่แก่นักเรียนเหล่านั้น เพื่อส่งเสริมให้ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นจนถึงขั้นสูงสุดเต็มศักยภาพของแต่ละคน และสามารถพัฒนาตนเองเป็นคนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นขอประเทศชาติต่อไป โดยกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีโอกาสเข้าถึงและได้รับบริการทางการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น และอัตราการเรียนต่อของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ในแต่ละระดับการศึกษาในทุกพื้นที่เพิ่มขึ้นโดยมีกรอบการดำเนินงานดังนี้

1) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งโรงเรียนหรือสถานศึกษาหลากหลายรูปแบบให้เหมาะสมกับสภาพชุมชนและสภาพพื้นที่ ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารให้มีความปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็ก สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการคัดสรรบุคลากรที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้

2) ส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและเรียนรู้ ตลอดจนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมแนะแนวและส่งเสริมการเรียนต่อ

4) ส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกายสติปัญญาและอารมณ์

5) พัฒนางานนักเรียนในพระราชานุเคราะห์โดยพัฒนาระบบคัดเลือกให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างภาวะผู้นำของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์และพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายในการดูแลเป็นพี่เลี้ยง และให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในพระราชานุเคราะห์ในพื้นที่ต่างๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา เป็นการดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตโดยมีมาตรการต่างๆ กำหนดอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมให้ผู้เรียนในทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มคน ทุกสถานภาพ สามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานเดียวกันเพิ่มขึ้น ทั้งนี้การยกระดับการศึกษาของคนไทยให้สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไปในอนาคต

2.3.3 ด้านวิชาการ

อิสลามได้ให้ความสำคัญสำหรับการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ สนับสนุนให้มุสลิมนั้นเรียนรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม

ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

(يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ) (المجادلة : 11)

ความว่า : “ อัลลอฮ์จะทรงยกย่องเทิดเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวก
เจ้า และบรรดาผู้ได้รับความรู้หลายชั้น และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้อย่างยิ่งในสิ่งที่พวก
เจ้ากระทำ” (อัลมูญาตาสหะห์ : 11)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็น
มนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพล
โลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และ
ทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิตโดย
มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตาม
ศักยภาพ

หลักการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้
เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของ
ความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค
และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและ
การจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุม
ทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา
มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน
เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้กำหนด

ไพโรจน์ คะเชนทร์ (2556:89) ให้คำจำกัดความผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า คือคุณลักษณะรวมถึงความรู้ ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือ มวลประสบการณ์ที่ปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถสมองของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใดมากน้อยเท่าไร ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นจากการเรียน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่างๆ ทั้งในโรงเรียน ที่บ้าน และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ รวมทั้งความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรมต่างๆ ก็เป็นผลมาจากการฝึกฝนด้วย

ปราณี กองจินดา (2549:42) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์

เรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

กรณีการ์ ททรัพย์สมบูรณ์ (2560:8) ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากข้างต้นนี้สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงผลที่เกิดจากการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ที่แสดงให้เห็นถึงด้านความรู้ ความสามารถ ความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรมหลักจากการจัดการเรียนการสอนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสามารถวัดได้โดยการแสดงออกมาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้กำหนดให้ความรู้ความสามารถทางวิชาการเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเด็กและเยาวชนทุกคน ทั้งภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ ตลอดจนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ภาษาอังกฤษก็เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการติดต่อสื่อสารการค้าขายกับต่างประเทศ ความรู้ทางวิชาการเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาชุมชนสังคมและประเทศชาติต่อไป ในอนาคต หากเด็กและเยาวชนมีความรู้ทางวิชาการเหล่านี้ดี ประเทศชาติก็สามารถพัฒนาได้เร็ว แต่หากเด็กและเยาวชนขาดทักษะความรู้ทางวิชาการเหล่านี้การพัฒนาประเทศให้เจริญก็คงเป็นไปได้ยาก ปัจจุบันพบว่าเด็กและเยาวชนบางกลุ่มยังขาดโอกาสในการเรียนรู้ทางวิชาการทำให้ไม่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาการสำหรับเยาวชนเหล่านั้นได้ตั้นกั้งนี้ ส่วนหนึ่งเกิดจากจำนวนครูไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในถิ่นทุรกันดารห่างไกล การขาดครูที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านทำให้การถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนสู่นักเรียนทำได้ไม่เต็มศักยภาพ ขาดสื่อการเรียนการสอนสำหรับพัฒนาความรู้ทางวิชาการ ขาดการสนับสนุนจากผู้ปกครองเนื่องจากผู้ปกครองเองก็มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนการศึกษาของลูกได้ผู้ปกครองเองก็ยังมีการศึกษาอยู่ในระดับเกณฑ์ไม่สูงนัก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ด้วยการใช้ สุ จิ บุ ลี ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานและสามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับยุคสมัยได้

กำหนดกรอบการดำเนินงาน

1. เพิ่มทักษะการจัดการเรียนการสอนให้ครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาษาอังกฤษ โดยการเน้นกระบวนการสอนให้ครูเป็นหลัก
2. สนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถบูรณาการกับบริบทของสังคมได้
3. พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน ทันสมัย เหมาะสมสำคัญทุกคนในสังคม เพื่อให้เป็นสถานที่ส่งเสริมการอ่าน

4. พัฒนาห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ให้สามารถนักเรียนสามารถใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติการทดลองตามหลักการวิทยาศาสตร์ได้
5. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีการใช้สารานุกรมสำหรับเยาวชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก
6. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามความพร้อมและบริบทของแต่ละสถานศึกษา
7. จัดกิจกรรมเรียนรู้นอกสถานที่เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ โดยใช้ วัด มัสยิด โบสถ์ สวนสาธารณะ แม่น้ำลำคลอง หรือสถานที่อื่นๆ ในแต่ละชุมชน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ด้านวิชาการ เป็นการสนับสนุน ส่งเสริมผู้เรียนด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มสาระต่างๆ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 กลุ่มสาระได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ รวมถึงสาระการเรียนรู้ด้านอิสลามศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมโครงการ เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น โดยดูผลการทดสอบระดับชาติ O-net และ I-net รวมถึงการจัดสอนพิเศษ จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

2.3.4 ด้านอาชีพ

อิสลามเป็นศาสนาที่สนับสนุนการประกอบอาชีพและการทำมาหากินอย่างสุจริต การทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพเช่นนี้ อิสลามถือว่าเป็นสิ่งที่มีเกียรติ เพราะเป็นการเลี่ยงจากการขอร่ำผู้อื่นซึ่งทำให้ตัวเองดูต่ำต้อย อิสลามได้กล่าวถึงการทำมาค้าขาย ซึ่งถือเป็นการทำมาหากินอย่างสุจริต การทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพประเภทหนึ่ง

ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً
عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ ﴾ (النساء : 29)

ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่ากินทรัพย์สินของพวกเจ้าในระหว่างพวกเจ้าโดยมิชอบ นอกจากมันจะเป็นการค้าที่เกิดจากความพอใจของทั้งสองฝ่าย”

(อัล-นินสาอ: 29)

และอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ... ﴾

(التوبة : 105)

ความว่า “จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด) ว่า “พวกท่านจงทำงานเถิด แล้วอัลลอฮฺจะทรงเห็นการทำงานของพวกท่าน และร่อซูลของพระองค์และบรรดามุอฺมินก็จะเห็นด้วย” (อัดเตาบะฮฺ: 105)

และในอีกอายะฮฺหนึ่ง อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِ ﴾

(الملك : 15)

ความว่า “พระองค์คือผู้ทรงทำให้แผ่นดินนี้ให้ราบเรียบสำหรับพวกเจ้า ดังนั้นจงสัญจรไปตามขอบเขตของมันและจงบริโภคจากปัจจัยยังชีพของพระองค์” (อัลมุลก์: 15)

และในอีกอายะฮฺหนึ่ง อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِن فَضْلِ اللَّهِ... ﴾

(الجمعة : 10)

ความว่า “ต่อเมื่อการละหมาดได้สิ้นสุดลงแล้ว ก็จงแยกย้ายกันไปตามแผ่นดิน และจงแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮฺ” (อัลญุมอะฮฺ : 10)

จากความหมายของโองการแห่งพระผู้เป็นเจ้าข้างต้น แสดงให้เห็นว่าอิสลามเป็นศาสนาที่เอาใจใส่ในทุกๆ เรื่องของมนุษย์ ซึ่งรวมทั้งการทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง เห็นได้ชัดจากการที่อิสลาม

สนับสนุนให้ทำงานและกำหนดจริยธรรมในการทำงาน เช่น ต้องซื่อสัตย์เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ยกยอกคดโกง เป็นต้น

ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า

((إن أشرف الكسب كسب الرجل من يده)) (رواه أحمد : ٨٩٢٥)

ความว่า “แท้จริงแล้ว ปัจจัยที่มีเกียรติที่สุดคือ ปัจจัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่ได้มาจากน้ำมือ (ความภาคเพียร) ของเขาเอง” (บันทึกโดยอิหม่ามอะหฺมัด หมายเลขหะดีษ 8925)

จากตัวบทหะดีษดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า อิสลามได้เรียกร้องให้มนุษย์ได้มีการทำงาน มีความภาคเพียร และมุ่งมั่นเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งรวมทั้งการทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง

ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า

((مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا ، فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ)) (رواه البخاري ٢٣٢٠)

ความว่า “ไม่ว่ามุสลิมคนใดได้ปลูกต้นไม้หรือทำการเพาะปลูกแล้วมีนกมากิน หรือแม้ว่ามนุษย์ก็ตามนอกเสียจากยอมปรากฏเป็นการทำทานสำหรับเขาผู้นั้นแล้ว” (บันทึกโดยอัล-บุคอรี หมายเลขหะดีษ 2320)

จากตัวบทหะดีษ แสดงให้เห็นว่าการเพาะปลูกพืชเกษตร ไม่ว่าจะเป็นธัญพืช จำพวกข้าว หรือไม้ผล หรือไม้ล้มลุกตลอดจนพืชสมุนไพรเป็นสิ่งที่ศาสนาส่งเสริม เพราะนอกเหนือจากประโยชน์ในการบริโภค การใช้สอย และการจำหน่ายเป็นสินค้าแล้ว ยังถือว่าเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งผลานิสงค์อันมากมายอีกด้วย

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด คุณธรรมของเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ นอกจากนี้ การศึกษายังเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพ รายได้ ประสิทธิภาพของการทำงาน และการพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด ดังนั้น หากจะมุ่งหวังให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างสมบูรณ์ราบรื่น ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกระจายโอกาสทางการศึกษา

ให้แก่เด็กและเยาวชนอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตามปัญหาความยากจนยังเป็นอุปสรรคที่ทำให้เด็กและเยาวชนไทยส่วนหนึ่งขาดโอกาสทางการศึกษา ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันหรือไม่ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน(หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551)

แนวนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาล มุ่งเน้นให้หน่วยงานต่างๆ พิจารณาถึงปัญหาความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาในแต่ละช่วงวัยอย่างรอบด้าน และการมีทักษะการทำงานได้ถูกบรรจุลงในหลักสูตรการศึกษา โดยการศึกษาภาคบังคับ ทั้งระดับประถม และมัธยม ที่เรียกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ อาชีพและเทคโนโลยี เพื่อให้เด็กเรียนรู้ เสริมสร้างทักษะ มองหาความถนัด ที่จะพัฒนาเป็นอาชีพต่อไปในอนาคต ในระดับมัธยมปลายและอาชีวศึกษา เด็กจะเริ่มบ่งบอกความสนใจ ความถนัดของตนเอง โดยเลือกสายการเรียนรู้พัฒนาตนเองทั้งเชิงช่างฝีมือการบริการ และวิชาการ ขณะที่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจมหาวิทยาลัยหรือ University Business Incubation-UBI ขึ้นในทุกมหาวิทยาลัย เพื่อเตรียมให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ความสามารถที่สั่งสมมาพัฒนาเข้าสู่การประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเป็นผู้ประกอบการอิสระ การคิด พัฒนา ผลิตภัณฑ์ และบริการใหม่ๆ อันจะเป็นต้นธารแห่งการจ้างงาน

นอกจากแนวทางดังกล่าวที่ดำเนินการให้กับเด็กในระบบการศึกษาแล้วนั้นทั้งภาครัฐและเอกชนยังได้พัฒนานโยบายมาตรการกลไกอื่นๆ ขึ้นมาสนับสนุน ที่สนับสนุนเกื้อกูล การส่งเสริมทักษะ การงานอาชีพ ความเข้มแข็งในการประกอบการของผู้ประกอบการรายย่อย และผู้ประกอบการใหม่ให้เติบโตยั่งยืน

สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีได้ถูกบัญญัติไว้เพื่อสนับสนุนนักเรียนให้นักเรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับประกอบอาชีพไว้ดังนี้

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงานมีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของเครื่องใช้ หรือวิธีการตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรฐาน 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหาการทำงานและอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐาน 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประเทศไทยมีความเป็นมายาวนานโดยมีความเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักเป็นอาชีพเกษตรกรรม มีอยู่อาศัยในพื้นที่ชนบท ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ทุรกันดารและมีความห่างไกล อาชีพเกษตรจึงเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต ทำให้การพัฒนาที่ผ่านมาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะ รวมถึงความชำนาญการทางด้านเกษตรลดลง มีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำงานด้านการเกษตร โดยคิดว่าเป็นงานหนัก และมีรายได้ไม่แน่นอน ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของงานเกษตรและขาดความสนใจ ซึ่งการทำอาชีพเกษตรที่ผ่านมา สร้างความเสียหายที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมจนถึงขาดแคลน ระบบนิเวศเสียสมดุล แหล่งอาหารลดลง แม้กระทั่งมีสารเคมีตกค้าง และปนเปื้อนในอาหารจนทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิต แม้กระทั่งวิถีการดำเนินชีวิตไปพร้อมๆ กับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นถูกกลืนเลือน และถูกทำลายจนเกือบหมดสิ้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชน ทั้งด้านความรู้และทักษะทางด้านงานเกษตร พร้อมทั้งปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่องานเกษตร โดยมีความอดทน และเห็นคุณค่าของการทำงานเกษตร ความรู้ที่ได้สามารถนำไปใช้ในการผลิตอาหารสำหรับบริโภค ซึ่งช่วยลดรายจ่ายของครอบครัวได้ นอกเหนือจากอาชีพการเกษตรแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังทรงเห็นว่างานอาชีพอื่นๆ เช่น การประกอบอาหาร การแปรรูปอาหาร การถนอมอาหาร การขยายพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ การตัดเย็บเสื้อผ้า ศิลปหัตถกรรม งานก่อสร้าง ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า งานซ่อมแซมเครื่องใช้อุปกรณ์ต่างๆ ถือเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียนทั้งสิ้น อีกทั้งยังเป็นฐานสำหรับการพัฒนาทักษะต่อไปในอนาคต นอกจากนี้พระองค์ท่านยังทรงเน้นถึงการปลูกฝังนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ รวมทั้งการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักแบ่งปันและเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยใช้หลักการของสหกรณ์เข้ามาเป็นแนวทางการพัฒนาไปพร้อมกับการฝึกการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและมีแบบแผน การบันทึก การจัดทำบัญชีเพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ เกิดความโปร่งใส โดยมีเป้าหมาย

1) นักเรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางการเกษตรยั่งยืนในการผลิตอาหารเพื่อการบริโภค และทางด้านอาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

2) นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์ กำหนดกรอบการดำเนินงานกล่าวคือ

1) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีในการทำเกษตรแบบยั่งยืน สามารถนำผลผลิตที่ได้สามารถมาใช้ประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน และขยายผลสู่ภาคครัวเรือนในเขตพื้นที่ที่มีความพร้อมอีกด้วย

2) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะในด้านการผลิต และการจัดการกับผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

3) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติในงานอาชีพที่มีความจำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน

4) จัดกระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมที่เน้นการปลูกฝังนิสัยการช่วยเหลือตนเองช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามอุดมการณ์ของสหกรณ์

5) จัดกิจกรรมสหกรณ์ ได้แก่ การออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า เพื่อเป็นความรู้และทักษะเบื้องต้นของนักเรียน

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2556 : 14 - 21) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องสหกรณ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ในหลักสูตรแกนกลางชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยกำหนดให้นักเรียนต้องรู้หลักการและประโยชน์ของสหกรณ์ ประเภทของสหกรณ์ สหกรณ์ในโรงเรียน การประยุกต์หลักการสหกรณ์มาใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องสหกรณ์ในแต่ละระดับชั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ด้านอาชีพเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนมีการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องซื่อสัตย์สุจริต โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกรรมเป็นสิ่งที่ศาสนาอนุมัติและส่งเสริมให้กระทำ อีกทั้งมีการสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในสหกรณ์ร้านค้าและสหกรณ์ออมทรัพย์

2.3.5 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในทัศนะอิสลาม มนุษย์มีหน้าที่บริหารจัดการโลกนี้ให้เป็นไปตามความประสงค์ของพระองค์ มนุษย์เป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จรรโลงสังคมสู่การพัฒนาและความเจริญ ถึงแม้มนุษย์จะมีสติปัญญาและมีสามัญสำนึกในการทำมาหากิน แต่บางครั้งมักถูกชักจูงด้วยอารมณ์ใฝ่ต่ำ และความต้องการที่ไม่มีวันสิ้นสุด เป็นเหตุให้มนุษย์ทำลายสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้าง หรือแม้กระทั่งตนเอง

ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

(وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ

بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ (المؤمنون : ٧١)

ความว่า “และหากว่าความจริงได้คล้อยตามอารมณ์ใฝ่ต่ำของพวกเขาแล้ว
ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินรวมทั้งบรรดาสรรพสิ่งที่อยู่在那นั้นต้องเสียหาย
อย่างแน่นอน” (อัล-มูมีนูน: 71)

จากความหมายของโองการแห่งพระผู้เป็นเจ้าข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องมีกฎ
กติกาศักดิ์สิทธิ์ที่สามารถโน้มน้าวให้รู้จักการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
ตลอดจนสามารถใช้ชีวิตร่วมกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตอย่าง
กลมกลืนและยั่งยืน

ดั่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ
وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ﴾ (البقرة : 205)

ความว่า “และเมื่อพวกเขาหันหลังไปแล้ว เขาก็เพียรพยายามในแผ่นดิน
เพื่อก่อความเสียหายและทำลายพืชผลและเผ่าพันธุ์ และอัลลอฮ์นั้นไม่ทรง
ชอบการก่อความเสียหาย”

(อัลบาคอเราะฮฺ : 205)

จากโองการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า อิสลามห้ามมิให้มีการรุกรานหรือสร้างความเสียหายต่อ
ทรัพยากร มนุษย์จำเป็นต้องได้รับการรักษาและอนุรักษ์ไว้โดยไม่คำนึงถึงศาสนา ชนชาติ และเผ่าพันธุ์
อิสลามถือว่าการมลายหายไปของโลกนี้ยังมีสถานะที่เบากว่าบาปของการหลังเล็ดชีวิตหนึ่งที่บริสุทธิ์
อิสลามจึงประณามการกระทำที่นำไปสู่การทำลายในทุกรูปแบบ

ดั่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي
عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾ (الروم : 41)

ความว่า “การบ่อนทำลาย ได้เกิดขึ้นทั้งทางบกและทางน้ำ เนื่องจากการ
กระทำด้วยน้ำมือของมนุษย์” (อิรรัม : 41)

จากความหมายของโองการแห่งพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของข้างต้น แสดงให้เห็นถึงคำสอนของอิสลามได้กล่าวถึงการจัดระเบียบ ให้มนุษย์รู้จักการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม โดยถือว่าเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและร่วมมือกันปกป้องอนุรักษ์ เพื่อพัฒนาชีวิตที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ มีความผูกพันอย่างแนบแน่นกับผู้ทรงสร้างสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารจัดการและผู้จัดระเบียบสากลจักรวาลอันเกรียงไกร อิสลามเชื่อว่าผู้ที่สามารถทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมก็คือ “มนุษย์” นั่นเอง

โดยหลักการอิสลามที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถอธิบายได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้ เนื่องจากมีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติจากน้ำมือของมนุษย์ และการทำลายนั้นมีความรวดเร็วและรุนแรงเกินกว่าระบบธรรมชาติจะฟื้นฟูด้วยตนเอง ดังนั้นเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมีการรณรงค์ให้ทุกคนในสังคมช่วยกันอนุรักษ์และมีจิตสำนึกอย่างจริงจังก่อนที่จะส่งผลกระทบต่อเลวร้ายกว่านี้ โดยในทัศนะของอิสลาม มนุษย์คือผู้แทนของพระเจ้าซึ่งมีหน้าที่บริหารจัดการโลกนี้ให้เป็นไปตามความประสงค์ของพระองค์ มนุษย์เป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จรรโลงสังคมสู่การพัฒนาและความเจริญ (มัสมัน มาหะมะ, 2552)

ความหมายของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ธีรเดช ชุมณี (2557 : 8) ได้ให้ความหมายว่า “การอนุรักษ์” หมายถึง การจัดการเพื่อใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด เน้นที่การรักษาไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ดูหรือใช้ประโยชน์ด้วย โดยการใช้ที่ไม่ทำลายทรัพยากรจะต้องไม่ก่อผลกระทบจนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ เปลี่ยนรูป หรือเสื่อมโทรมลง

ณัฐวรรณ สุนทรวิริโชติ (2556 : 14) ความหมายของทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น มีความสัมพันธ์กับมนุษย์โดยช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่มนุษย์อย่างมาก ขณะเดียวกัน มนุษย์ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบางอย่างลดน้อยลง ซึ่งถ้าหากไม่มีการ ควบคุมดูแลหรืออนุรักษ์อย่างได้ผลแล้ว ก็จะเป็นผลเสียแก่มนุษย์และสังคมได้

ธารทิพย์ เทพบุญยืน (2556 สืบค้นออนไลน์) ได้ให้ความหมาย เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไว้ดังนี้

ทรัพยากรธรรมชาติ คือ สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติซึ่งมนุษย์นำมาใช้ประโยชน์ทางใดทางหนึ่ง เช่น บรรยากาศ ดิน น้ำ ป่าไม้ พืชพันธุ์ สัตว์ป่า แร่ธาตุ พลังงาน เป็นต้น ดังนั้นในแง่เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการผลิต ซึ่งจะมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อได้นำมาใช้เพื่อเศรษฐกิจ การใช้จึงต้องใช้ด้วยความประหยัด การนำมาใช้ต้องคำนึงถึงหลักการอนุรักษ์พร้อมกันไป ด้วย ประเภทของทรัพยากรธรรมชาติสามารถแบ่งตามการนำมาใช้งานและผลที่เกิดขึ้น

สิ่งแวดล้อม คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ล้อมรอบตัวมนุษย์มีทั้งสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต เห็นได้ด้วยตาเปล่าและไม่สามารถเห็นได้ด้วยตาเปล่า ทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรมและสิ่งที่เป็นนามธรรม มีทั้งสิ่งที่

เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งแวดล้อมจะประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งเพื่อสนองความต้องการของ มนุษย์ซึ่งมีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกัน เป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะ มีส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรและวัฏจักรที่เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบ

พันธุพงษ์ คงเดชอดิศักดิ์ (2557:16) ได้กล่าวถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มคละกันไปโดย อยู่ร่วมกันอย่างมีกฎ ระบบข้อบังคับทั้งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติและทั้งที่มนุษย์กำหนดขึ้นมา การอยู่เป็นกลุ่มของสรรพสิ่งเหล่านี้ จะแสดงพฤติกรรมร่วมกันภายในขอบเขตและแสดงสรรพสิ่งเหล่านี้จะเรียกว่า ระบบนิเวศ หรือระบบสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด โดยใช้ให้น้อย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงระยะเวลาในการใช้ให้ยาวนาน และก่อให้เกิดผลเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สถานการณ์ความขาดแคลนและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตของประชาชน ดังจะเห็นได้จาก พื้นที่ป่าลดลง การขาดแคลนน้ำในระดับรุนแรง แต่ยังมีน้ำหลากท่วมเป็นประจำ คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ถูกชะล้างพังทลาย ระบบนิเวศเสียสมดุล และความหลากหลายทางชีวภาพลดลง เหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องร่วมมือกันแก้ไขสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยและทรงเห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คืนสู่สมดุลโดยเร็วที่สุด โดยเฉพาะพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่เขตป่าสงวนดังนั้นหากนักเรียนซึ่งเป็นพลังสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การใช้ทรัพยากรของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพได้รับประสบการณ์โดยตรงจากสภาพจริงของท้องถิ่นก็จะช่วยในการฟื้นฟูและรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือว่าเป็นรากฐานของประเทศให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไปได้ กำหนดเป้าหมายให้

1. นักเรียนมีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผลกระทบของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อการดำรงชีวิต 2)นักเรียนมีลักษณะนิสัยในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดีและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดกรอบการดำเนินงานดังนี้ 1)จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่พบในท้องถิ่น เช่น การใช้พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าถูกทำลาย ไฟป่า ควันพิษ เป็นต้น และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้น้ำ การใช้ไฟฟ้า เป็นต้น
2. จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

3. รณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกฝังจิตสำนึก ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนให้กับคนในท้องถิ่น

4. จัดกระบวนการเพื่อให้นักเรียนได้สำรวจ เก็บข้อมูล วิเคราะห์คุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่น และจัดเวทีเพื่อให้เด็กเผยแพร่องค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

5. ส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่ป่าบริเวณใกล้โรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ ตลอดจนการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่ดีและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ และมีนิสัยในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.6 ด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ธีรเดช ชุมณี (2557 : 8) ได้ให้ความหมายว่า“การอนุรักษ์” หมายถึง การจัดการเพื่อใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด เน้นที่การรักษาไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ดูหรือใช้ประโยชน์ด้วย โดยการใช้ที่ไม่ทำลายทรัพยากรจะต้องไม่ก่อผลกระทบจนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ เปลี่ยนรูป หรือเสื่อมโทรมลง

สรเกียรติ กุลเจริญ (2558:12) ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของคนในสังคม เป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติและแสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคม เดียวกัน สามารถเข้าใจ ซาบซึ้งยอมรับและนำไปใช้ปฏิบัติร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาาระหว่าง มนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคมและมนุษย์กับธรรมชาติ วัฒนธรรมมีทั้งสาระและรูปแบบที่เป็นทั้ง ระบบความคิด วิธีการ โครงสร้างทางสังคม สถาบันตลอดจนแบบแผนและทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ สร้างขึ้น

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และวันวรร จະนุ (2555:135) ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่าวัฒนธรรม หมายถึงความเชื่อ คุณค่า ค่านิยม อุดมการณ์และโลกทัศน์ คือโครงสร้างส่วนบนของสังคม เป็นสิ่งที่ผลักดันเป็นเหตุผลเบื้องหลังการกระทำ

นายธวัชชัย ท้องสมุทร (2558:8) ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรม หมายถึงวิถีแห่งการดำรงชีวิตของคนในสังคมนั้นๆ นับตั้งแต่การดำรงชีวิตในแต่ละวัน การกิน การอยู่ การทำงาน ประกอบอาชีพ การอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ ซึ่งวิถีชีวิตนั้นเริ่มมาจากการที่มีต้นแบบ อาจจะเป็นตัวบุคคลแล้วมีคนส่วนใหญ่หรือประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยและปฏิบัติสืบทอดกันมาโดยสิ่งนั้นต้องเป็นสิ่งที่ดีงาม

เจียมจิต บวชไธสง (2556:12) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ ความสามารถ หรือระบบของความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมจากประสบการณ์ที่มีคุณค่าของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น

เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวให้เหมาะแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบทของสังคม เป็นความรู้ที่สร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

ธัญธัช วิภาติภูมิประเทศ (2553: 9) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง พื้นฐานความรู้ ความคิด ความเชื่อ หรือความสามารถ หรือกล่าวได้ว่า เป็นองค์ความรู้ของคนในท้องถิ่นที่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันรวมถึงการนำมาใช้แก้ปัญหาในชีวิต โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ผ่านบุคคลอื่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผลมาจากการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆ

ความหมายสรุปได้ว่า การอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการรักษาไว้ให้คงอยู่ของวิถีชาวบ้าน โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

นโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2560-2562 วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อพัฒนาศักยภาพของคน สังคม และเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับความ หลากหลายทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดความเสมอภาคเป็นธรรมในสังคมอย่างทั่วถึงให้ เป็นพื้นที่นำร่อง นำท่องเที่ยว และนำลงทุน โดย

1. พัฒนาศักยภาพของคนในสังคม โดย เร่งรัดการจัดการและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในทุกระดับ ให้สอดคล้องกับความต้องการ วิถีชีวิต วัฒนธรรมของพื้นที่อย่างแท้จริง เปิดโอกาสให้ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ และทุกภาคส่วนในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการเสนอแนะการจัดการศึกษา ส่งเสริมพัฒนาความรู้ ทักษะอาชีพ และขยาย โอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะทุนการศึกษาทั้งใน และต่างประเทศ ที่สอดคล้องกัน วิถีชีวิตและความ ต้องการของประชาชน การรับรองสถานภาพที่มั่นคงของบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพแรงงานให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่เพื่อเป็นโอกาสเชื่อมโยงกับการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน

2. เร่งรัดดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในทุกมิติโดยเข้าถึงประชาชนและพื้นที่อย่างทั่วถึงเป็นธรรม เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาชน และลักษณะภูมิสังคมเฉพาะของแต่ละพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมการกีฬาเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีต่อกัน

3. สร้างโอกาสในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การค้าชายแดน พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ส่งเสริมฐานการเกษตรหลักที่มาจาก ชุมชน อาทิ ยางพารา การประมง เป็นต้น เพื่อให้เพียงพอในเชิงพาณิชย์สนับสนุนอุตสาหกรรมฮาลาล ที่มีผลต่อการสร้างงาน สร้างรายได้ของประชาชน โครงการเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน การกระจาย อุตสาหกรรมการบริการการท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาการว่างงาน รวมทั้งการให้สิทธิพิเศษเพื่อสร้าง

แรงจูงใจในการลงทุน และส่งเสริมบทบาทธุรกิจเอกชนให้พร้อมรองรับ การขยายตัวของประชาคมอาเซียน

4. พัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยสนับสนุนและเพิ่มบทบาทของ ประชาชนภาคประชาสังคม ชุมชน และองค์กรท้องถิ่น ในการคุ้มครองดูแล การจัดสรรและการฟื้นฟู ทรัพยากรโดยเฉพาะพื้นที่ประมงชายฝั่ง ป่าชายเลน ที่ราบลุ่ม และเขตป่า รวมทั้งการป้องกันกลุ่ม ผลประโยชน์ที่เข้ามาใช้ทรัพยากรอย่างไม่เป็นธรรม

5. ส่งเสริมการเรียนภาษาไทย ภาษามลายู ภาษามลายูถิ่น ภาษาอาหรับ และภาษาต่างประเทศ ที่สำคัญ โดยดำเนินการในทุกระดับการศึกษาให้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ การสื่อสารและโอกาสในการ พัฒนาทุกด้าน รวมทั้งเป็นศักยภาพสำคัญในการเตรียมความพร้อมรองรับการติดต่อสื่อสาร และเชื่อม สัมพันธ์ภายในประชาคมอาเซียน รวมถึงโลกอาหรับ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (มปป).)

อิสลามเป็นศาสนาที่มีประเพณีวัฒนธรรมสัมพันธ์กับหลักคำสอนของศาสนา มุสลิมทุกคนมี หน้าที่ต้องปฏิบัติตามไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขใด ๆ ได้ และไม่สามารถที่จะเลือกปฏิบัติบางอย่าง ตามความพอใจของตนแม้ว่าสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศตลอดจนสภาพของสังคมจะต่างกัน อย่างไรก็ตาม เพราะสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ข้ออ้างหรือเหตุผล ประเพณีวัฒนธรรมของศาสนาอิสลามได้ กำหนดธรรมนูญแห่งชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ดังนั้นที่มาของวัฒนธรรมอิสลามจึงมาจากแหล่งสำคัญ 2 ประการคือ มาจากคัมภีร์อัลกุรอาน มาจากคำสอนและจริยวัตรของศาสดามุฮัมมัด ﷺ ซึ่งมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คัมภีร์อัลกุรอาน คือ พระดำรัสของที่อัลลอฮ์ ﷻ ที่ทรงประทานแก่ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ผ่านมลาอิกะฮ์ญิบรีลเป็นคัมภีร์เล่มสุดท้ายของอัลลอฮ์ ﷻ สำหรับมนุษยชาติ เพื่อเป็นทางนำสำหรับ มนุษย์ไปสู่การมีชีวิตที่มีความสงบสุขในโลกนี้และโลกหน้า

ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴾ (الإسراء: 9)

ความว่า “แท้จริง อัลกุรอานนี้ นำสู่ทางที่เที่ยงตรงยิ่งและแจ้งข่าวดีแก่ บรรดาผู้ศรัทธาที่ประกอบความดีทั้งหลายว่า สำหรับพวกเขานั้นจะได้รับ การตอบแทนอันยิ่งใหญ่” (อัล-อิสรออ :9)

และในอีกอายะห์หนึ่ง อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَزَوَّجْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴾
(النحل: ๘๙)

ความว่า “และเราได้ให้คัมภีร์แก่เจ้าเพื่อชี้แจงแก่ทุกสิ่ง และเพื่อเป็นทางนำ และเป็นความเมตตา และเป็นข่าวดีแก่บรรดามุสลิม”(อัลนะห์ล : 89)

จากความหมายของโองการแห่งพระผู้เป็นเจ้าข้างต้น แสดงให้เห็นว่าอัลกุรอานเป็นคำสอนที่ครอบคลุมชีวิตของมนุษย์ในทุกๆด้าน เป็นคัมภีร์ที่มีคำสอนและบทบัญญัติที่ใช้ได้ตลอดกาลและทุกสถานที่ หน้าที่ของมุสลิมต่ออัลกุรอาน คือต้องยึดมั่นและศรัทธาว่าอัลกุรอานเป็นดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ยึดมั่นและศรัทธาว่าคำสอนต่างๆในอัลกุรอานเป็นคำสอนที่ถูกต้องและครอบคลุมในทุกๆ ด้าน มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตามคำสอนของอัลกุรอาน ไม่ว่าจะคำสอนนั้นเกี่ยวข้องกับศาสดาหรือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ เป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่ยิ่งใหญ่และตลอดกาลจนถึงวันกิยามะฮฺ เป็นธรรมนูญแห่งชีวิตของประชาชาติมุสลิมที่ครอบคลุมทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะในเรื่องส่วนตัว หรือในเรื่องครอบครัว สังคมและประเทศชาติ นอกจากนี้การอ่านอัลกุรอานจะช่วยให้จิตใจสงบ ความศรัทธาในใจเพิ่มพูน

ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَإِذْ تُلَيْتُ عَلَيْهِمْ آيَاتِي ۖ فَزَادَهُمُ إِيمَانًا ﴾ (الأنفال: ๒)

ความว่า “และ(ผู้ศรัทธานั้น)เมื่อใดที่ได้ฟังอัลกุรอานแล้ว จะทำให้ศรัทธาของพวกเขามีเพิ่มขึ้น”(อัล-อันฟาล : 2)

จากความหมายของโองการแห่งพระผู้เป็นเจ้าข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเมื่อมุสลิมปฏิบัติตามคำสอนของอัลลอฮ์ ﷻ ในอัลกุรอาน เขาจะได้ประโยชน์อย่างมากมาย เช่น ได้รับทางนำจากอัลลอฮ์ ﷻ ทำให้ความศรัทธามีความมั่นคงและเข้มแข็ง มีความมั่นใจต่ออัลลอฮ์ ﷻ เพิ่มมากขึ้น ทำให้จิตใจบริสุทธิ์และรำลึกต่ออัลลอฮ์เสมอและเกรงกลัวต่อวันอาคิเราะฮฺมากขึ้น กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกจะปฏิบัติตามคำสอนของอัลลอฮ์ ﷻ อย่างสม่ำเสมอและละเว้นสิ่งที่ห้ามต่างๆ ส่งเสริมให้เป็นมุสลิมที่ดี มีศีลธรรมและคุณธรรมสูง ป้องกันจากการกระทำที่ขัดกับบทบัญญัติและคำสอนของพระผู้เป็นเจ้า

2. คำสอนและจริยวัตรของศาสดามุฮัมมัด ﷺ แนวทางของท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ในภาษาอาหรับเรียกแนวทางของท่านนบีว่า “السنة - อัซซุนนะฮฺ” อัซซุนนะฮฺคือแหล่งหลักการที่สอง รองลงมาจากอัลกุรอานซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของบรรดามุสลิม ดังนั้นที่มาของอัซซุนนะฮฺ ที่ได้ถือเป็นหลักฐานที่สำคัญมีหลายหลักฐาน

ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴾
(المائدة: 15)

ความว่า “บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ทั้งหลาย! แท้จริงศาสนาของเราได้มายังพวกเจ้าแล้ว โดยที่เขาคงจะแจกแจงแก่พวกเจ้า ซึ่งมากมายจากสิ่งที่พวกเจ้าปกปิดไว้จากคัมภีร์และ เขาจะระงับไว้มากมาย แท้จริงแสงสว่างจากอัลลอฮฺ และคัมภีร์อันชัดแจ้งนั้นได้มายังพวกเจ้าแล้ว”

(อัลมาอิดะฮ์ : 15)

จากความหมายของโองการแห่งพระผู้เป็นเจ้าข้างต้น แสดงให้เห็นแนวทางที่เราต้องยึดมั่น การเป็นบ่าวของอัลลอฮฺนั้นจะต้องมีคุณสมบัติประการสำคัญที่สุดคือ การเชื่อฟังต่อพระบัญชาของอัลลอฮฺ ﷻ ในเมื่ออัลลอฮฺ ﷻ ทรงมอบศาสนทูตจากพระองค์ เพื่อทำหน้าที่เผยแผ่พระบัญชาของพระองค์นั้น เป็นความจำเป็นที่ต้องเข้าใจว่า การเชื่อฟังศาสนทูตของพระองค์ก็คือการเชื่อฟังในพระบัญชาของอัลลอฮฺ ﷻ นั่นเอง

ดังนั้นวิถีวัฒนธรรมมุสลิมข้างต้นจะต้องสอดคล้องกับหลักการอิสลามเท่านั้น จึงจะเรียกว่าวัฒนธรรมอิสลาม ดังนั้นวิถีวัฒนธรรมของมุสลิมจะต้องสอดคล้องกับหลักการอิสลามซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานหลักสองประการ คือ คำสั่งของอัลลอฮ์ ﷻ และแบบฉบับของท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ โดยจะต้องผ่านหลักฐานอ้างอิงอันประกอบด้วยคัมภีร์อัลกุรอาน ซุนนะฮฺ (วจนศาสตร์) อัลอิจมาอฺ (ความเห็นที่เหมือนกัน) อัลกียาส (การผนวกเหตุการณ์ที่ไม่มีหลักฐานกำหนดบทบัญญัติ)

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของวิถีชีวิต(Livelihoods) หรือการดำเนินชีวิตมักจะถูกให้ความหมายในเชิงวัฒนธรรม กล่าวคือ วิถีชีวิตจัดเป็นวิถีแห่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเพราะความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เพราะฉะนั้นวิถีชีวิตของมนุษย์จึงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้กรอบวัฒนธรรมและเกิดควบคู่ไปกับวัฒนธรรม วิถีชีวิต จึงเปรียบเหมือนรูปแบบหรือกระบวนการแห่งพฤติกรรม(Behavior Patterns) รวมถึง ทศนคติ ค่านิยม ความรู้ วัตถุประสงค์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ มีการ

เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีการรับและส่งทอดต่อไปยังสมาชิกของสังคมนั้นๆ (ศรีสุตา ไชยวิจารณ์ 2553 : อ้างอิงจาก คณาจารย์ภาคสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา 2543 : 58-59)

วิทวัส ช่างสรร (2553 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า วิถีชีวิตในความหมายหนึ่ง คือ ระบบวัฒนธรรม ซึ่งระบบวัฒนธรรมแต่ละด้านนั้น มีหน้าที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของมนุษย์ ให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่รอดได้ โดยแต่ละสังคมย่อมมีแนวทางหรือวิถีชีวิต บางอย่างแตกต่างกันและอาจเหมือนกันในบางส่วน

อัสหมัด สมบูรณ์ บัวหลวง (2547) ได้กล่าวว่าวิถีมีหลายสามารถเห็นชัดเจนในชีวิตประจำวันของชุมชน นับตั้งแต่ชีวิตหนึ่งเกิดและที่สุดได้จากโลกไปทุกคนจะเหมือนกันหมด ยกเว้นการปฏิบัติ บางอย่างอาจจะแตกต่างกันบ้างตามแต่ละพื้นที่ที่จะกำหนดเป็นจารีตประเพณียึดถือปฏิบัติ เช่น การแต่งงาน การถ่ายทอดวิชาความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างเผ่าพันธุ์และความเข้มข้นในการนับถือศาสนา

ดังนั้นวิถีชีวิต สังคม ประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นับถือศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยได้แก่จังหวัดสตูล สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม และพูดภาษามลายูท้องถิ่น มีสภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต สังคม ประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ตามหลักศาสนาอิสลามมีลักษณะพิเศษเฉพาะท้องถิ่นนั้นๆ

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2551) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นว่าพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นชุมชนที่ก่อตั้งมานาน มีความหลากหลายของเชื้อชาติ มีวัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ทั้งยังเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตน จึงมีพระราชดำริที่จะปลูกฝังนักเรียนให้รู้จักธำรงรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตที่งดงาม เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเอาไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้สิ่งที่ดีงามเหล่านี้ถูกละเลยหรือถูกทำลายไปพร้อมๆ กับการพัฒนา และที่สำคัญคือจะนำมาซึ่งความภาคภูมิใจ และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่งดงามโดยมีเป้าหมาย

1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน
2. นักเรียนมีความภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าในมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และรักท้องถิ่น

โดยกำหนดกรอบการดำเนินงาน

1. ทำการสำรวจ เก็บข้อมูล วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. จัดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาถิ่น วัฒนธรรม และภูมิปัญญาต่างๆ
3. จัดเวทีให้นักเรียนได้แสดงออก เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ความรู้ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

4. ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมในการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น วันสำคัญทางประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น การแต่งกาย อาหาร โภชนาการ ดนตรี การแสดง กีฬา นิทานท้องถิ่นต่างๆ ภาษาท้องถิ่น พืชสมุนไพร เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอิสลามและภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในมรดกวัฒนธรรมอิสลาม และภูมิปัญญาท้องถิ่นและรักท้องถิ่น

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวิตา มีเปี่ยมสมบูรณ์ (2555) ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านชุมชนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม 2) เพื่อศึกษาระดับของมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านชุมชน กับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษาจากปัจจัย ด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยและระดับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ปัจจัยกับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนด้านผู้ปกครอง ด้านผู้บริหาร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านนักเรียน สามารถร่วมกันพยากรณ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนโดยรวมได้ร้อยละ 44.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิมลจิต ชิวกาญจนา (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชน 2) แนวทางการบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางการบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่า โรงเรียน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชุมเพื่อวางแผนงาน

โภชนาการ กำหนดหน้าที่รับผิดชอบและวิธีปฏิบัติให้ชัดเจน จัดนิทรรศการเพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักการเลือกรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ ควบคุมดูแลเอาใจใส่การรับประทานอาหารของเด็กอย่างใกล้ชิดโดยการติดตามการจัดทำอาหารของแม่ครัว จัดทำเอกสารเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ ตามหลักโภชนาการส่งถึงผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ตระหนักและเอาใจใส่ในการเลือกสรรสิ่งที่มีประโยชน์ให้แก่เด็กนักเรียนมากขึ้น

เบญจพร อธิลวง (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมสุขภาพ 3) เพื่อศึกษาความแตกต่างของพฤติกรรมสุขภาพระหว่างนักเรียนชาวไทยภูเขาและชาวไทยพื้นราบ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการบริโภคอาหารและยา ด้านการออกกำลังกาย ด้านการพักผ่อน ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจรักษาสุขภาพอนามัย และด้านการจัดการกับความเครียด มีพฤติกรรมสุขภาพโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ซึ่งสามารถเรียงลำดับพฤติกรรมสุขภาพจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ พฤติกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง พฤติกรรมการจัดการความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมการบริโภคอาหารอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมการพักผ่อนอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมการตรวจ/รักษาสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมการออกกำลังกายอยู่ในระดับปานกลาง

วชิราพร สุวรรณศรวล (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน 2) เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน 3) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยประกอบด้วย 1) ด้านนักเรียน : ครอบครัวมีฐานะยากจนและไม่สนับสนุนให้ลูกได้รับการศึกษา ภาษาเป็นอุปสรรคในการเรียน และเด็กพักอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน 2) ด้านโรงเรียน : หลักสูตรไม่เหมาะสมโรงเรียนตั้งอยู่ในที่ห่างไกลจากที่พักของนักเรียน ครูขาดความเข้าใจในตัวนักเรียน ความต้องการที่สำคัญของนักเรียนและผู้ปกครองได้แก่ในแต่ละชุมชนมีศูนย์การเรียนย่อยและมีครูประจำเพื่อสะดวกในการเรียน หลักสูตรมีความยืดหยุ่นสอนเฉพาะวิชาที่จะเป็นและใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน เนื้อหาวิชาควรเน้นวิชาชีพเป็นสำคัญ รูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนที่สร้างขึ้นมีวัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนานักเรียนที่ออกกลางคัน และกลุ่มที่ไม่จบการศึกษาภาคบังคับ หรือผู้สนใจอย่างต่อเนื่อง เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่สามารถนำไปเกาะเกี่ยวกับโรงเรียนปกติแต่ใช้เวลานอกราชการเป็นไปตามหลักการของทฤษฎีระบบประกอบด้วยปัจจัยนำเข้าที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากร งานวิชาการ และงานบริหารทั่วไป กระบวนการเกี่ยวข้องกับ กระบวนการบริหารงานวิชาการ และบริหารงานทั่วไปโดยใช้แรงจูงใจในการขับเคลื่อนผลผลิตเกี่ยวข้องกับโอกาสทางการเรียนของนักเรียนที่สามารถเรียนจบการศึกษาภาคบังคับและประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้และบริบทเกี่ยวข้องกับนโยบายการจัดการศึกษาทางเลือกบนพื้นที่สูง การพัฒนาทรัพยากรบุคคลการใช้ครุภูมิปัญญาท้องถิ่นคู่กับครูปกติ

วิชุดา นาคะอินทร์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พัฒนาการด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในประเทศไทย พ.ศ.2482 – 2551 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการของการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2482 – 2551 ในประเด็นสำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ด้านนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม และด้านผลการดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ผลการวิจัยพบว่า ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแบบเรียนร่วม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยระหว่าง พุทธศักราช 2489 – 2521 ไม่มีข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เพียงแต่เป็นการกำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทั่วไปไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้กับปวงชนชาวไทย แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534, 2540 และ 2550 พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้มีบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของประเทศไทย โดยเริ่มมีข้อบังคับให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดการศึกษาให้กับผู้พิการหรือทุพพลภาพรวมทั้งการสงเคราะห์และจัดสวัสดิการเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ถือเป็นจุดเริ่มต้นและความเคลื่อนไหวในการจัดการศึกษาพิเศษและการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ด้านนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนร่วม พบว่ามีพัฒนาการของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ตั้งแต่แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559 โดยมีการกำหนดให้การศึกษาพิเศษเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ ได้เรียนรู้อย่างเหมาะสมกับสภาพร่างกาย จิตใจและความสามารถอาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดในสถานศึกษาปกติตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสามารถจัดการศึกษาได้ทั้งในระบบ นอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 –2544) มีนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมชัดเจนที่สุด เกิดพัฒนาการของระบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนพิการในรูปแบบต่างๆ เช่น จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหรือแยกชั้นเรียนพิเศษ

ศุภพงษา จันทรัมย์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 2) เพื่อพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 1) สภาพการดำเนินงานพบว่า เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง จำนวนครูเฉลี่ย 9 คน นักเรียนเฉลี่ย 129 คน ห้องเรียนเฉลี่ย 8 ห้อง และอัตราส่วนครูต่อนักเรียน 1:14 มีโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองคิดเป็นร้อยละ 64.71 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และระดับเขตพื้นที่การศึกษาฯ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 อันดับแรกคือภาษาอังกฤษร้อยละ 13.34 ภาษาไทยร้อยละ 27.58 และคณิตศาสตร์ร้อยละ 29.79 และ 2) ปัญหาการดำเนินงานพัฒนางานวิชาการพบว่า มีครูไม่ครบชั้นสอนไม่ตรงวิชาเอก ไม่ถนัดสอน ในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ขาดความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับ (1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (3) การนิเทศการศึกษา (4) การประกันคุณภาพภายใน และ (5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ภายใต้กระบวนการดำเนินการดังนี้ 1) วิเคราะห์บริบทโรงเรียน 2) อบรมเชิงปฏิบัติการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) นำองค์ความรู้สู่การปฏิบัติในชั้นเรียนเป็นเวลา 1 เดือน 4) การกำกับ ติดตามและพัฒนาครูด้วยกระบวนการเรียนการสอน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความสำเร็จของครูสู่เพื่อนครู และ 5) สะท้อนผลและรายงานเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและนำไปใช้ใหม่ ผลการดำเนินการทำให้ครูเกิดความมั่นใจ และมีความสามารถจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนามีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.68

พลวุฒิ ยะสาท (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนหนองโพธิ์วิทยา อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนหนองโพธิ์วิทยา อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนหนองโพตวิทยา อำเภอท้ายเหมือง จังหวัด ภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงในช่วงปี 2557-2558 ในอัตราร้อยละ 2.56 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานที่ 5 จากการประเมินของสำนักงานมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อยู่ในระดับต้องปรับปรุง ผลการศึกษาปัญหาพบว่ามี ปัญหาสำคัญ 6 ด้านคือ ด้านครู ด้านหลักสูตร ด้านนักเรียน ด้านผู้ปกครอง ด้านการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน และด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้และการศึกษาปัจจัยภายในและภายนอกทำให้ได้ข้อมูลที่ เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคทั้ง 6 ด้าน สำหรับใช้ในการพัฒนากลยุทธ์ยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และผลการพัฒนากลยุทธ์ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ได้กลยุทธ์ที่มีความสมบูรณ์ใน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ มาตรการ โครงการ/กิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จ กลยุทธ์ดังกล่าวมี 6 ด้าน คือ ด้านครู ด้านหลักสูตร ด้านนักเรียน ด้านผู้ปกครอง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และมีกลยุทธ์ย่อย รวม 50 กลยุทธ์ ผลการประเมินกลยุทธ์ด้านความสมบูรณ์ ในองค์ประกอบและคุณลักษณะที่ดี 3 ประการ คือความเหมาะสมความสอดคล้องและความเป็นไปได้

ทวี อุปสุชิน (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้าน อาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินบริบทการจัดการศึกษาด้านอาชีพของ นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 2) เพื่อประเมินปัจจัยการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 3) เพื่อประเมินการศึกษาด้านอาชีพของ นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 4) เพื่อประเมินผลผลิตการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินด้าน บริบท ภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด ผลการ ประเมินด้านปัจจัย ภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่ กำหนด ผลการประเมินด้านกระบวนการ ภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่กำหนด ผลการประเมินด้านผลผลิต ในด้านผลที่เกิดกับนักเรียนในด้านอาชีพ ภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด สำหรับผลการ ประเมินด้านความพึงพอใจ ภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามที่กำหนด และผลการประเมินการศึกษาต่อในด้านอาชีพของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ส่วนใหญ่ศึกษาต่อสายอาชีพ ร้อยละ 56.21 มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด ผลการประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ภาพรวม ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด

อภิเดช ข่างชัย (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยมีวัตถุประสงค์ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน 2) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน 3) สะท้อนผลกระบวนการและการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนได้พัฒนาแผนกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งมีเนื้อหาด้านการเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืช การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการจัดการธุรกิจเกษตรในท้องถิ่น 2) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน มีผลสัมฤทธิ์ 3 ประเด็น คือ ก) ด้านความรู้เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าคะแนนเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข) ด้านทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี และ ค) ความพึงพอใจของนักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับดีมาก และ 3) การสะท้อนผลกระบวนการและการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ก) เป็นแนวทางที่ดีที่ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้องค์ความรู้ที่หลากหลายจากแหล่งเรียนรู้และวิทยากรในชุมชน และ ข) เสนอแนะให้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมวางแผนการจัดการศึกษาร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจในทิศทางที่ตรงกัน และอีกประการที่สำคัญคือ ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้รู้โดยการปฏิบัติจริง

มารีย์ม เจ๊ะเต๊ะ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น: กรณีศึกษาโรงเรียนธรรมวิद्याมูลนิธิ อำเภอเมืองจังหวัดยะลา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากสื่อโทรทัศน์ทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 75.5 รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ต และคู่มือ/ หนังสือ คิดเป็นร้อยละ 25.5 และ 25.2 ตามลำดับ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก มีทัศนคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียน

ที่มีอายุระดับชั้นเรียนที่แตกต่างกันมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการได้รับการสนับสนุนกิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากทางโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

กิตติคุณ ดิชนะ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทย เชื้อสายมลายู จังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทยเชื้อสายมลายู จังหวัดปทุมธานี 2) ศึกษาการจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมไทยเชื้อสายมลายู จังหวัดปทุมธานี 3) เปรียบเทียบการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทยเชื้อสายมลายู และการจัดการองค์ความรู้ตามความคิดเห็นของคนไทยเชื้อสายมลายู จังหวัดปทุมธานี 4) ศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทย เชื้อสายมลายู จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทยเชื้อสายมลายู เขตคลองหนึ่ง (บริเวณสุเหร่าแก้วนิมิต) จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.73 โดยมีการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมลำดับแรกคือด้านศาสนา รองลงมาคือการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมด้าน ความเชื่อ การดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมด้านประเพณี และการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมด้านศิลปะ ตามลำดับ 2) การจัดการองค์ความรู้ตามความคิดเห็นของชาวบ้านในเขตคลองหนึ่ง (บริเวณสุเหร่าแก้วนิมิต) จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.85 โดยมีการจัดการความรู้ ลำดับแรกคือผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจในการอบรมสั่งสอนให้ลูกหลานสำนึกในชาติพันธ์ และมรดกทางวัฒนธรรมที่ดั่งงามของชาวมาลายู รองลงมาคือมรดกทางวัฒนธรรมด้านโบราณวัตถุสูญหาย หรือกระจัดกระจายในความรับผิดชอบส่วนบุคคลจึงยากต่อการศึกษาค้นคว้า 3) คนไทยเชื้อสายมลายูที่มีระยะเวลาการอยู่ในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทยเชื้อสายมลายูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 คนไทยเชื้อสายมลายูที่มีอาชีพต่างกันและมีระยะเวลาการอยู่ในชุมชนต่างกัน มีการจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมไทยเชื้อสายมลายูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และการจัดการความรู้ส่งผลต่อการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทยเชื้อสายมลายูจังหวัดปทุมธานีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในบทนี้จะได้กล่าวถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ที่มา: เครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ปีการศึกษา 2559 จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 13 โรงเรียน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้นจำนวน 937 คน (ข้อมูลสำรวจ ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2559) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แสดงตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนประชากรผู้บริหาร และครูของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 13 โรงเรียน

ลำดับที่	ที่ตั้งโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	ครูผู้สอน
1	โรงเรียนในจังหวัดปัตตานี 1 โรง	ใหญ่	118
2	โรงเรียนในจังหวัดนราธิวาส 4 โรง	กลาง	319
6	โรงเรียนในจังหวัดปัตตานี 2 โรง	กลาง	177
8	โรงเรียนในจังหวัดยะลา 1 โรง	กลาง	86
9	โรงเรียนในจังหวัดสงขลา 1 โรง	กลาง	88
10	โรงเรียนในจังหวัดนราธิวาส 3 โรง	เล็ก	125
13	โรงเรียนในจังหวัดปัตตานี 1 โรง	เล็ก	24
รวม			937

จากตารางที่ 4 พบว่า ประชากรเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 13 โรงเรียนมี จำแนกเป็น ขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน ขนาดกลาง 8 โรงเรียน และขนาดเล็ก 4 โรงเรียน ตามลำดับ

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 273 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 937 คน การเก็บข้อมูลแบบสอบถามในครั้งนี้มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557: 49) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มที่ 1 คือ เครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 13 โรงเรียนที่ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 78 คน และครูผู้สอนจำนวน 195 คน รวมทั้งสิ้น 273 คน ผู้วิจัยใช้สูตรในการคำนวณของเครจซี่และมอร์แกนในการคำนวณ เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้ได้ทำการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดแบบชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา แล้วจึงทำการสุ่มเลือกตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร

2. กลุ่มที่ 2 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน และผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอ จำนวน 2 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 5 คน โดยมีเกณฑ์พิจารณาคุณสมบัติ ดังนี้

- 2.1 ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด อำเภอ หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด หรือครูผู้ทำหน้าที่นิเทศการติดตาม และดูแลดำเนินงานกิจกรรมพระราชดำริในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

- 2.2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 เป็นการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานพัฒนา นักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3.3 เครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 แบบของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประเภท 5 ตัวเลือก และแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) เกี่ยวกับ ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย
2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา
3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ
4. ด้านอาชีพ
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) เกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย
2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา
3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ
4. ด้านอาชีพ
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งระดับการดำเนินงาน การพัฒนาการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3.3.2 การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและหลักการจากเอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งานวิจัยของฆอสนะห์ หะยีเซ็ง (2560) อาดิ๊ะ เจ๊ะแว (2558) เพื่อเป็นแนวทางการสร้าง

1.2 กำหนดขอบเขตที่ต้องการสร้างแบบสอบถาม

1.3 จัดทำแบบสอบถามฉบับร่างขึ้นมาแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำชี้แนะ แนะนำ ปรับปรุงและตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา การสื่อความหมายตลอดจนความครอบคลุมและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

1.4 นำแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์หรือนิยาม (Item Objective Congruence Index :IOC) กับข้อความ ตรวจสอบข้อความ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านวัดประเมินผลหรือวิจัย ด้านเนื้อหา รวมทั้งด้านภาษาที่ใช้ในข้อความรวมทั้งสิ้นจำนวน 3 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญบางท่านอาจผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหลายด้าน ค่า IOC ที่คำนวณได้จะต้องมีค่า $IOC \geq 0.50$ ขึ้นไป หากผลที่ได้ต่ำกว่าผู้วิจัยจะนำมาปรับปรุงต่อไป (พิสนุ พงศ์ศรี, 2549 : 138-140) การพิจารณาความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้อง
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้อง
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้อง

ผลการตรวจสอบ ค่า IOC ของแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ พบว่าค่าที่ได้มากกว่า 0.50 สามารถนำค่าที่ได้มานั้นไปใช้เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทำการปรับปรุงและแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการตรวจสอบความสอดคล้องภายในโดยการใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 125-126) ซึ่งผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการตรวจสอบค่าครอนบาคอัลฟา มีค่า = 0.96

1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วนั้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นครั้งสุดท้าย และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือกไว้แล้ว

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษารายละเอียดวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 จัดทำแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างโดยกำหนดขอบเขตคำถามให้มีความครอบคลุมการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นผู้วิจัยสร้างเครื่องมือตามขอบเขตที่กำหนด

2.3 นำแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างที่เสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์ที่สุด

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำแก้ไขแล้ว ทำการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำไปทดลองใช้กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 1 ครั้ง

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ทำการทดลองแล้วมาปรับปรุงข้อคำถามอีกครั้งหนึ่งแล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ตามขั้นตอน แล้วจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามการวิจัยและหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามการวิจัย

จากนั้นผู้วิจัยจะนำหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ไปยังโรงเรียนที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง อีกทั้งทั้งนี้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ด้วย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิธีการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติการวิจัยโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1.1 คำนวณหาค่าร้อยละ เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลในการศึกษาค้นคว้า

1.2 กำหนดคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แสดงการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557 : 74) ดังนี้

1 หมายถึง มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2 หมายถึง มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย

3 หมายถึง มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

4 หมายถึง มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก

5 หมายถึง มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

จากนั้นผู้วิจัยคำนวณค่าเฉลี่ยรวม พร้อมกับนำเสนอในรูปตาราง และแปลผลตามลำดับโดยใช้เกณฑ์การประเมินระดับคะแนนเฉลี่ยในการแปลความหมาย ตามหลักการวิเคราะห์ความหมายของค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557 : 75) ดังนี้

1.0 - 1.49 หมายถึง มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.50 - 2.49 หมายถึง มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย

2.50 - 3.49 หมายถึง มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

3.50 - 4.49 หมายถึง มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก

4.50 - 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 นำค่าเฉลี่ยการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาเปรียบเทียบกับตัวแปร ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้การทดสอบด้วยค่าที (t-test) และค่าทดสอบเอฟ (F-test) รวมถึงการวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison)

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้สรุปประเด็นสำคัญของแต่ละประเด็นเกี่ยวกับประเด็นปัญหา และแนวทางแก้ไขการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้ นำเสนอเชิงบรรยายประกอบการอภิปรายผล

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) และแจกแจงความถี่ โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแจงความถี่หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และ
3. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดความถี่โดยนำเสนอในรูปของความเรียง
4. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างสองกลุ่มคือ ค่าที (t-test) และมากกว่าสองกลุ่มคือ ค่าเอฟ (F-test) รวมถึงการวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยมีเนื้อหาสาระรายละเอียดดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำแนกตาม ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอ

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม (t-test)
F	แทน	สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 3 กลุ่ม (F-test)
p-value	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับของค่านัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

การนำเสนอผลการศึกษาคำถามดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 273 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 273 ฉบับ คิดเป็นร้อยละหนึ่งร้อย มีรายละเอียดสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหาร	78	28.6
1.2 ครู	195	71.4
รวม	273	100
2. ขนาดโรงเรียน		
2.1 ขนาดเล็ก	43	15.8
2.2 ขนาดกลาง	196	71.8
2.3 ขนาดใหญ่	34	12.5
รวม	273	100
3. ที่ตั้งของโรงเรียน		
3.1 จังหวัดปัตตานี	93	34.1
3.2 จังหวัดยะลา	55	20.1
3.3 จังหวัดนราธิวาส	99	36.3
3.4 จังหวัดสงขลา	26	9.5
รวม	273	100

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไป พบว่า ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 273 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 และผู้บริหาร จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตามลำดับ และที่ตั้งของโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดยะลา จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมาเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 ตามลำดับ

4.3. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานทั้ง 6 ด้าน

การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายฯ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย	3.48	.87	ปานกลาง
2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา	3.39	.99	ปานกลาง
3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ	3.80	.95	มาก
4. ด้านอาชีพ	3.72	.94	มาก
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.52	.89	มาก
6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.62	.97	มาก
รวม	3.59	.94	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นต่อระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D.=.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.80$, S.D.=.95) รองลงมา คือ ด้านอาชีพ คือ ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = .94) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ($\bar{x} = 3.62$, S.D.=.97) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ($\bar{x} = 3.52$, S.D.=.89) ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย คือ ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = .87) และด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = .99)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1) ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนจัดทำประวัติข้อมูลส่วนตัวด้านอนามัยของนักเรียน	3.78	.75	มาก
2. โรงเรียนชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ดัชนีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุนักเรียนทุกคน	3.95	.84	มาก
3. โรงเรียนจัดทำแบบรายงานภาวะโภชนาการของนักเรียน	3.65	.85	มาก
4. โรงเรียนจัดทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียน	3.50	.76	ปานกลาง
5. โรงเรียนจัดบริการตรวจภาวะคอกพอกในนักเรียน	3.10	.83	ปานกลาง
6. โรงเรียนรวบรวมข้อมูลการตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรียของนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน	3.05	.87	ปานกลาง
7. โรงเรียนบันทึกในแบบรายงานผลการตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรียโดยจำแนกเป็นรายเดือน	2.98	.87	ปานกลาง
8. โรงเรียนขอผลการตรวจหนองพยาธิของนักเรียนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	3.58	.94	มาก
9. โรงเรียนบันทึกรายงานการตรวจพบพยาธิในเด็ก	3.52	.94	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
นักเรียน			
10. โรงเรียนสำรวจและบันทึกการเจ็บป่วยของนักเรียน ในแต่ละวันในรอบเดือน	3.27	.93	ปานกลาง
11. โรงเรียนจัดทำแบบประเมินพฤติกรรมกรบรีโภค สุข นิสัยที่พึงประสงค์ของนักเรียน	3.38	.88	ปานกลาง
12. โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการบริโภคอาหาร ที่ฮาลาล	3.58	.89	มาก
13. โรงเรียนเตรียมอาหารที่ดีมีประโยชน์ต่อร่างกาย	3.65	.94	มาก
14. โรงเรียนสร้างความตระหนักในการรับประทานอาหาร เพื่อสุขภาพ	3.67	.92	มาก
15. โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ความรู้ประเภทอาหารที่ดีและ ไม่ดีต่อสุขภาพ	3.58	.90	มาก
รวม	3.48	.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = .87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ โรงเรียนซ่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ดัชนีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุนักเรียนทุกคน ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = .84) และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนบันทึกในแบบรายงานผลการตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรียโดยจำแนกเป็นรายเดือน ($\bar{x} = 2.98$, S.D. = .87)

2) ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนสำรวจเด็กก่อนวัยเรียน เด็กวัยเรียนในชั้น เรียนอนุบาล	3.59	1.00	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
2. โรงเรียนบันทึกข้อมูลโดยจำแนกเป็นชายหญิงเป็นรายหมู่บ้านลงในรายงานการเข้าถึงและได้รับบริการทางการศึกษา	3.65	1.03	มาก
3. โรงเรียนสำรวจนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษาปัจจุบันและปีการศึกษาที่ผ่านมา	3.73	1.03	มาก
4. โรงเรียนสำรวจจำนวนเด็กพิการในโรงเรียนและเขตบริการทางการศึกษาของโรงเรียน	3.19	.94	ปานกลาง
5. โรงเรียนคัดแยกนักเรียนตามประเภทความพิการ	3.03	.98	ปานกลาง
6. โรงเรียนจัดทำรายงานจำนวนเด็กพิการที่ส่งต่อไปยังสถานรับเตรียมความพร้อม	3.05	1.02	ปานกลาง
7. โรงเรียนประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาสถานศึกษาต่อให้กับนักเรียน	3.50	.92	ปานกลาง
รวม	3.39	.99	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่าระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = .99) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโรงเรียนสำรวจนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษาปัจจุบันและปีการศึกษาที่ผ่านมา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 1.03) และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนคัดแยกนักเรียนตามประเภทความพิการ ($\bar{x} = 3.03$, S.D. = .98)

3) ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ปรากฏผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย	3.82	.80	มาก
2. โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์	3.78	.85	มาก
3. โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์	3.75	.82	มาก
4. โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ	3.70	.85	มาก
5. โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ อิสลามศึกษา	3.88	.87	มาก
6. โรงเรียนบันทึกคะแนนสอบนักเรียนแต่ละคนในแต่ละ กลุ่มสาระ	4.05	.93	มาก
7. โรงเรียนสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและ กรอกข้อมูลลงในแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนด้านวิชาการ	3.99	.97	มาก
8. โรงเรียนเรียกดูรายงานผลการทดสอบระดับชาติชั้น พื้นฐาน O-NET และ I-NET ของสถาบันทดสอบ การศึกษาแห่งชาติ	3.98	.96	มาก
9. โรงเรียนมีการสรุปผล O-NET และ I-NET ลงในแบบ รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านวิชาการ	3.96	1.00	มาก
10. โรงเรียนจัดโครงการ/กิจกรรม เพื่อเป็นการเพิ่ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับนักเรียน	3.84	.97	มาก
11. โรงเรียนจัดสอนพิเศษเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ของนักเรียน	3.61	1.05	มาก
12. โรงเรียนส่งนักเรียนเข้าร่วมสอบแข่งขันเพื่อวัดระดับ ความรู้ทางวิชาการ	3.75	1.01	มาก
13. โรงเรียนส่งนักเรียนเข้าประกวดผลงานในกิจกรรม ด้านวิชาการ	3.84	1.03	มาก
14. โรงเรียนจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน	3.53	1.04	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
15. โรงเรียนจัดหาตำราหนังสือและเอกสารอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	3.59	1.02	มาก
รวม	3.80	.95	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = .95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนบันทึกคะแนนสอบนักเรียนแต่ละคนในแต่ละกลุ่มสาระ มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = .93) และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 1.04)

4) ด้านอาชีพ ปรากฏผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านอาชีพ

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนให้ความรู้ด้านอาชีพตามหลักการอิสลาม	3.84	.97	มาก
2. โรงเรียนบันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่นำไปขายในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร	3.84	.97	มาก
3. โรงเรียนบันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่นำไปขายในรอบ 1 เดือนในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร	3.77	.99	มาก
4. โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเรื่องความรู้ด้านการเกษตรยั่งยืน	3.68	.83	มาก
5. โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านการเกษตร	3.64	.91	มาก
6. โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในด้านเรื่องความรู้ด้านอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน	3.67	.87	มาก
7. โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านเรื่องความรู้	3.66	.82	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ด้านอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน			
8. โรงเรียนประเมินพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ สหกรณ์ของนักเรียน	3.73	.95	มาก
9. โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านสหกรณ์ ร้านค้า	3.69	1.01	มาก
10. โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านสหกรณ์ ออมทรัพย์	3.72	1.01	มาก
11. โรงเรียนสรุปจำนวนคะแนนนักเรียนกลุ่มคุณภาพ นักเรียนด้านทักษะและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ อุดมการณ์สหกรณ์	3.66	1.02	มาก
รวม	3.72	.94	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านอาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = .94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ โรงเรียนให้ความรู้ด้านอาชีพตามหลักการอิสลาม ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = .97) และโรงเรียนบันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่นำไปขายในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = .97) และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านการเกษตร ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = .91)

5) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรากฏผลดังตารางที่ 7 ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักการอิสลาม	3.59	.87	มาก
2. โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	3.66	.95	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ในเรื่องความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
3. โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.51	.89	มาก
4. โรงเรียนประเมินพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนปลายปีการศึกษา	3.45	.86	ปานกลาง
5. โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.39	.87	ปานกลาง
รวม	3.52	.89	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = .89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = .95) มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = .87)

6) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏผลดังตารางที่ 8 ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนประเมินความรู้นักเรียน โดยการจัดสอบวัดความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม	3.67	.98	มาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
2. โรงเรียนประเมินความรู้นักเรียน โดยการจัดสอบวัดความรู้ในเรื่องภูมิปัญญามลายูท้องถิ่น	3.65	1.01	มาก
3. โรงเรียนประเมินโดยการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลามและภูมิปัญญามลายูท้องถิ่น	3.68	1.01	มาก
4. โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม	3.75	.92	มาก
5. โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องภูมิปัญญามลายูท้องถิ่น	3.71	1.01	มาก
6. โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม	3.46	.93	ปานกลาง
7. โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในภูมิปัญญามลายูท้องถิ่น	3.43	.92	ปานกลาง
รวม	3.62	.97	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = .97) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = .92) มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในภูมิปัญญามลายูท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = .92)

4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำแนกตามตำแหน่ง ปรากฏผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยจำแนกตามตำแหน่ง

แนวทางการดำเนินงาน	ตำแหน่ง				t	p-value
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน			
	(N=78)	(N=195)	(N=78)	(N=195)		
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย	3.56	.70	3.45	.63	1.30	.19
2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา	3.42	.80	3.38	.78	.38	.70
3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ	3.87	.78	3.78	.80	.82	.41
4. ด้านอาชีพ	3.73	.84	3.71	.78	.22	.82
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.49	.81	3.53	.80	-.36	.72
6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.60	.86	3.63	.89	-.31	.76
รวม	3.61	.80	3.58	.78	.34	.60

จากตารางที่ 9 พบว่าระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยจำแนกตามตำแหน่ง ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม และรายด้าน

รายการ	ขนาดโรงเรียน						F	p-value
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย	4.02	.61	3.42	.61	3.15	.55	23.41	.00
2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา	3.99	.75	3.29	.76	3.22	.64	16.87	.00
3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ	4.39	.64	3.74	.77	3.45	.70	17.85	.00
4. ด้านอาชีพ	4.10	.63	3.74	.79	3.12	.72	16.27	.00
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.97	.71	3.48	.80	3.21	.69	10.31	.00
6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.89	.75	3.63	.90	3.24	.75	5.51	.00
รวม	4.06	.68	3.55	.77	3.23	.68	15.04	.00

$p < .01$

จากตารางที่ 10 พบว่าระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ ปรากฏผลดังตารางที่ 11 ถึง 17

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.02	3.42	3.15
ขนาดเล็ก	4.02		.60*	.88*
ขนาดกลาง	3.42			.28*
ขนาดใหญ่	3.15			

* $p < .01$

จากตารางที่ 11 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างๆ มีระดับการดำเนินงาน ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ 3. โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนกลาง มีระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.99	3.29	3.22
ขนาดเล็ก	3.99		.70*	.77*
ขนาดกลาง	3.29			.07
ขนาดใหญ่	3.22			

* $p < .01$

จากตารางที่ 12 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและ

ครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างๆ มีระดับการดำเนินงาน ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนกลาง มีระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.39	3.74	3.45
ขนาดเล็ก	4.39		.65*	.94*
ขนาดกลาง	3.74			.28
ขนาดใหญ่	3.45			

*p<.01

จากตารางที่ 13 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดต่างๆ มีระดับการดำเนินงาน ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านอาชีพ

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.10	3.74	3.12
ขนาดเล็ก	4.10		.36*	.98*
ขนาดกลาง	3.74			.62*
ขนาดใหญ่	3.12			

*p<.01

จากตารางที่ 14 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดต่างๆ มีระดับการดำเนินงาน ด้านอาชีพ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ 3. โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดขนาดเล็ก และโรงเรียนกลาง มีระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนด้านอาชีพ มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.97	3.48	3.21
ขนาดเล็ก	3.97		.49*	.76*
ขนาดกลาง	3.48			.27
ขนาดใหญ่	3.21			

*p<.01

จากตารางที่ 15 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดต่างๆ มีระดับการดำเนินงาน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขนาดโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน			
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	
	\bar{x}	3.89	3.63	3.24
ขนาดเล็ก	3.89		.26	.65*
ขนาดกลาง	3.63			.39
ขนาดใหญ่	3.24			

* $p < .01$

จากตารางที่ 16 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดต่างๆ มีระดับการดำเนินงาน ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน โดยภาพรวม และรายด้าน

รายการ	ที่ตั้งโรงเรียน								F	p-value
	นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		สงขลา			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย	3.27	.61	3.67	.55	3.61	.72	3.38	.49	6.64	.00
2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา	3.13	.72	3.68	.68	3.55	.85	3.12	.54	9.06	.00
3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ	3.50	.74	4.14	.59	3.95	.85	3.62	.72	10.41	.00
4. ด้านอาชีพ	3.38	.76	4.17	.68	3.83	.80	3.51	.55	14.53	.00
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.29	.82	3.85	.65	3.64	.80	3.20	.70	8.33	.00

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายการ	ที่ตั้งโรงเรียน								F	p-value
	นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		สงขลา			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
6. ด้านการอนุรักษ์										
วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.39	.85	4.03	.72	3.70	.92	3.29	.75	8.20	.00
รวม	3.33	.75	3.92	.65	3.71	.82	3.35	.63	9.53	.00

*p<.01

จากตารางที่ 17 พบว่าระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีที่ตั้งโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ปรากฏผลดังตาราง 18 ถึง 23

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามตัวแปรที่ตั้งโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย

ที่ตั้งโรงเรียน	นราธิวาส	ปัตตานี	ยะลา	สงขลา
	\bar{x}	3.27	3.67	3.61
นราธิวาส	3.27	-.40*	-.34*	-.11
ปัตตานี	3.67		.06	.29
ยะลา	3.61			.22
สงขลา	3.38			

*p<.01

จากตารางที่ 18 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพ

รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีที่ตั้งต่างกัน มีระดับการดำเนินงาน ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามตัวแปรที่ตั้งโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

ที่ตั้งโรงเรียน		นราธิวาส	ปัตตานี	ยะลา	สงขลา
	\bar{x}	3.13	3.68	3.55	3.12
นราธิวาส	3.13		-.55*	-.42*	.01
ปัตตานี	3.68			.12	.55*
ยะลา	3.55				.43
สงขลา	3.12				

*p<.01

จากตารางที่ 19 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีที่ตั้งต่างกัน มีระดับการดำเนินงาน ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา 3. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามตัวแปรที่ตั้งโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ

ที่ตั้งโรงเรียน		นราธิวาส	ปัตตานี	ยะลา	สงขลา
	\bar{x}	3.50	4.14	3.95	3.62
นราธิวาส	3.50		-.64*	-.45*	-.12
ปัตตานี	4.14			.19	.52*

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ที่ตั้งโรงเรียน		นราธิวาส	ปัตตานี	ยะลา	สงขลา
	\bar{x}	3.50	4.14	3.95	3.62
ยะลา	3.95				.33
สงขลา	3.62				

*p<.01

จากตารางที่ 20 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีที่ตั้งต่างกัน มีระดับการดำเนินงาน ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา 3. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามตัวแปรที่ตั้งโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านอาชีพ

ที่ตั้งโรงเรียน		นราธิวาส	ปัตตานี	ยะลา	สงขลา
	\bar{x}	3.38	4.17	3.83	3.51
นราธิวาส	3.38		-.78*	-.45*	-.13
ปัตตานี	4.17			.33	.65*
ยะลา	3.83				.32
สงขลา	3.51				

*p<.01

จากตารางที่ 21 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีที่ตั้งต่างกัน มีระดับการดำเนินงาน ด้านอาชีพ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา 3. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามตัวแปรที่ตั้งโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่ตั้งโรงเรียน		นราธิวาส	ปัตตานี	ยะลา	สงขลา
	\bar{x}	3.29	3.85	3.64	3.20
นราธิวาส	3.29		-.55*	-.34*	.09
ปัตตานี	3.85			.21	.65*
ยะลา	3.64				.44
สงขลา	3.20				

*p<.01

จากตารางที่ 22 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีที่ตั้งต่างกัน มีระดับการดำเนินงาน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา 3. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามตัวแปรที่ตั้งโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ที่ตั้งโรงเรียน		นราธิวาส	ปัตตานี	ยะลา	สงขลา
	\bar{x}	3.39	4.03	3.70	3.29
นราธิวาส	3.39		-.64*	-.31	.10
ปัตตานี	4.03			.32	.73*
ยะลา	3.70				.41
สงขลา	3.29				

*p<.01

จากตารางที่ 23 เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีที่ตั้งต่างกัน มีระดับการดำเนินงาน ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา

4.5. สรุปข้อเสนอแนะแนวการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งได้สัมภาษณ์รายบุคคล ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยสรุปเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันตามกรอบการวิจัยที่ใช้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏดังรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย

การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย สิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายต่างๆ เช่น โรงเรียนต้องมีการจัดทำประวัติข้อมูลนักเรียนด้านสุขภาพ มีการจดบันทึกผลการตรวจสุขภาพของนักเรียน น้าหนักส่วนสูง ดัชนีน้าหนักส่วนสูง ภาวะโภชนาการของนักเรียน ไข้มาลาเรีย คอพอก หนองพยาธิ การเจ็บป่วยของนักเรียน โรงเรียนมีการให้ความรู้แก่นักเรียนด้านอาหารที่ดีต่อสุขภาพ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนต้องมีการวางตัวผู้รับผิดชอบในงาน โดยต้องวางอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจ ให้ครูรักในการเป็นครูอนามัย เข้าใจบริบทในงานที่ทำ และผู้บริหารโรงเรียนยังต้องมีการออกคำสั่งปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีการชมเชยหรือสร้างแรงจูงใจการปฏิบัติหน้าที่งานด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียนเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้ครูอนามัย มีผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงการดำเนินพัฒนาด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยให้ประสบความสำเร็จไว้ว่า

“ผู้บริหารโรงเรียนต้องวางตัวผู้รับผิดชอบให้เด่นชัด ตั้งเป็นคำสั่งโรงเรียนให้บุคลากร
ในโรงเรียนทุกคนได้รับทราบและรับรู้ถึงกิจกรรม ขอบข่ายงานของผู้รับผิดชอบด้าน
สุขภาพอนามัยของนักเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ชานูชี, 14 สิงหาคม 2560)

“แต่งตั้งครูอนามัยในแต่ละแผนกเพื่อรับผิดชอบด้านอนามัยของนักเรียนให้ครูได้
ปฏิบัติงานด้านอนามัยให้เหมาะสม บางครั้งอาจให้รางวัลด้วยการชมเชย หรือให้
เป็นสิ่งของบ้างตามโอกาสเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ สาอิตะห์, 15 มกราคม 2560)

“การวางคนให้ตรงกับงาน และการติดตามงาน ตลอดจนการประชุมหารือกัน
ตลอดเวลาเพื่อแก้ปัญหางาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ อูสมัน, 11 มกราคม 2560)

“ต้องวางคนให้ตรงกับงาน แล้วงานจะได้ออกมาแบบมีคุณภาพ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ มาหามะ, 11 กุมภาพันธ์ 2560)

ในขณะที่เดียวกันการจะให้งานด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยบรรลุวัตถุประสงค์ได้สิ่ง
สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือการรับฟังปัญหาการปฏิบัติงานด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยจากครู
อนามัยผู้รับผิดชอบ โดยมีผู้เชี่ยวชาญกล่าวไว้ว่า

“ฝ่ายบริหารโรงเรียนควรรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากครูอนามัยเนื่องจากเป็น
ผู้รับผิดชอบโดยตรง จะทราบปัญหาที่ที่สุด การแก้ไขปัญหาก็จะตรงจุดมากที่สุด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ สาอิตะห์, 15 มกราคม 2560)

“ทางผู้บริหารโรงเรียนควรที่จะรับฟังความคิดเห็นจากข้างล่างขึ้นข้างบนบ้าง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ นัสรี, 15 มกราคม 2560)

2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

การดำเนินพัฒนานักเรียนด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนได้มีการสำรวจเด็กก่อน
วัยเรียน เด็กวัยเรียนในชั้นเรียนอนุบาล นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าเรียนต่อชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษาปัจจุบันและปีการศึกษาที่ผ่านมา เด็กพิการ คัดแยกนักเรียนตาม

ประเภทความพิการ จัดทำรายงานจำนวนเด็กพิการที่ส่งต่อไปยังสถานรับเตรียมความพร้อม ประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาสถานศึกษาต่อให้กับนักเรียน โดยมีผู้เชี่ยวชาญกล่าวไว้ว่า

“จะต้องมีฐานข้อมูลของนักเรียนที่เป็นระบบดิจิทัลสามารถส่งต่อระบบประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลในการเข้าถึงและได้รับ บริการทางการศึกษาในระดับที่สูงกว่า ตลอดจนข้อมูลจำนวนเด็กพิการที่ส่งต่อไปยัง สถานรับเตรียมความพร้อม ประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาสถานศึกษาต่อ ให้กับนักเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ชานูซี, 14 สิงหาคม 2560)

“นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ทางโรงเรียนพยายามติดตาม นักเรียนทุกคนเพื่อให้ นักเรียนสามารถมีที่เรียนกันทุกคนพร้อมทั้งกำหนดให้ฝ่าย วิชาการแต่ละแผนกจัดเก็บข้อมูลการศึกษาต่อของนักเรียนเพื่อใช้เป็นประโยชน์ ต่อไป”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ สาอีตะห์, 15 มกราคม 2560)

“ส่งเสริมผลักดันให้นักเรียนที่จบการศึกษาในแต่ละช่วงชั้นได้มีที่เรียนต่อกันทุกคน เก็บฐานข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ มาหามะ, 11 กุมภาพันธ์ 2560)

3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ

โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการสรุปผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและกรอกข้อมูลลงในแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนด้านวิชาการ เรียกดูรายงานผลและสรุปผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET และ I-NET ลงในแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านวิชาการ จัดโครงการ/กิจกรรม เพื่อเป็น การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับนักเรียน จัดสอนพิเศษเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของ นักเรียน ส่งนักเรียนเข้าร่วมสอบแข่งขันเพื่อวัดระดับความรู้ทางวิชาการ ส่งนักเรียนเข้าประกวด ผลงานในกิจกรรมด้านวิชาการ จัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน จัดหาตำราหนังสือและเอกสารอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวไว้ว่า

“ผู้บริหารและครูต้องประชุมหารือร่วมกันถึงการวางแผนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ชานูซี, 14 สิงหาคม 2560)

การดำเนินงานพัฒนานักเรียนด้านการเรียนรู้ทางวิชาการสิ่งสำคัญที่สุดในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และลุล่วงไปด้วยดีนั้นคือการจัดการระบบแบบ PDCA ดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวไว้ว่า

“ควรมีการนำระบบ PDCA มาใช้ในการพัฒนานักเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ชานูซี, 14 สิงหาคม 2560)

“โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนโดยการทำเป็นระบบ PDCA คือมีการวางแผนงาน ปฏิบัติงาน ตรวจสอบงาน และปรับปรุงงานด้านวิชาการสำหรับนักเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ สาอิตะห์, 15 มกราคม 2560)

“การวางแผนการปฏิบัติงาน แล้วทำตามที่ได้วางแผนไว้ พอเสร็จแล้วก็ทำการตรวจสอบผลที่ได้มาเพื่อปรับปรุงการดำเนินการในภายหน้าต่อไป”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ อูสมัน, 11 มกราคม 2560)

4. ด้านอาชีพ

โรงเรียนให้ความรู้ด้านอาชีพตามหลักการอิสลาม บันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่นำไปขายในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเรื่องความรู้ด้านการเกษตรยั่งยืนและอาชีพ จัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านเรื่องความรู้ด้านอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน ประเมินพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์ของนักเรียน จัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านสหกรณ์ร้านค้า จัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านสหกรณ์ออมทรัพย์ สรุปจำนวนคะแนนนักเรียนกลุ่มคุณภาพนักเรียนด้านทักษะและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์

“การส่งเสริมสหกรณ์ อาชีพเกษตร คหกรรม การจัดทำบัญชีต้องมีการทำอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และผู้บริหารควรที่จะส่งเสริมและผลักดัน ตลอดจนให้กำลังใจครูและนักเรียนในการมีเวทีให้แสดงผลงาน และมีการวัดผลคุณลักษณะของนักเรียนในเรื่องของสหกรณ์”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ชานูซี, 14 สิงหาคม 2560)

“โรงเรียนจึงจัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มคหกรรม กรรมการสหกรณ์โรงเรียน โดยมีครูคอยให้คำแนะนำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ปลูกจริง ทำจริง ขายจริง รายได้ให้กับนักเรียนจริง มีการจัดทำบัญชี การประกวดสหกรณ์”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ สาอืดะห์, 15 มกราคม 2560)

“โรงเรียนได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษให้นักเรียนเป็นผู้จัดทำบัญชีสหกรณ์ บัญชีรายรับรายจ่าย งบดุล งบกำไรขาดทุน รายงานการประชุม เพื่อให้นักเรียนมีความถนัดด้านสหกรณ์ เมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถนำไปประยุกต์ประกอบอาชีพต่อไปได้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ อุสมัน, 11 มกราคม 2560)

“จัดเป็นกลุ่มให้นักเรียนทำเป็นชมรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ให้นักเรียนจัดการเรื่องเงินเรื่องบัญชี เรื่องวัตถุดิบ คำนวณต้นทุน กำไร เพื่อเป็นการฝึกนักเรียนด้านอาชีพ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ มหาหมะ, 11 กุมภาพันธ์ 2560)

5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โรงเรียนให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักการอิสลาม ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเมินพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนปลายปีการศึกษา สรุปลำดับนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังที่ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดทำแกนนำนักเรียนในรูปชมรม หรือกลุ่มนักเรียน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นตัวอย่างให้นักเรียนในโรงเรียน และจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มแกนนำ และทำการปรับปรุง ขยายผลการปฏิบัติงานต่อไป”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ชานูซี, 14 สิงหาคม 2560)

“ทุกวันพุธนักเรียนจะทำการบำเพ็ญประโยชน์กวาดขยะในบริเวณโรงเรียนและรอบชุมชนโดยฝ่ายหอพักนักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ ทำการประเมินนักเรียนด้วยแบบประเมินที่หอพักได้จัดทำขึ้นมา โดยปกติแล้วนักเรียนก็จะทำงานบำเพ็ญประโยชน์ทุกวันพุธแบบอัตโนมัติ เนื่องจากเห็นรุ่นพี่ทำเป็นธรรมเนียมปฏิบัติจึงทำไปด้วยความเคยชิน และติดเป็นนิสัย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ สาอิตะห์, 15 มกราคม 2560)

6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

โรงเรียนประเมินความรู้นักเรียน โดยการจัดสอบวัดความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม เรื่องภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น ประเมินโดยการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลามและภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น จัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม เรื่องภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น สรุปจำนวนนักเรียนลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลามและเรื่องในภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น

“ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดทำแกนนำนักเรียนในรูปชมรม หรือกลุ่มนักเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ สาอิตะห์, 15 มกราคม 2560)

“โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนโดยการเรียนรู้นอกห้องเรียน นำนักเรียนออกทำกิจกรรมภายนอกโดยการออกตระเวนหัด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ชานูซี, 14 สิงหาคม 2560)

สรุปได้ว่าการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ควรมีความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมไม่ควรจัดเป็นการเฉพาะกิจและควรมีการมีการต่อยอดการดำเนินงานให้สามารถพัฒนาการดำเนินงานต่อไปได้ในหลายๆ ด้าน นอกจากนั้นควรมีการบูรณาการการจัดกิจกรรมในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้านกับด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ผู้บริหารควรเพิ่มแนวคิดใหม่ๆ ในการการบริหารจัดการกิจกรรมต่างๆ ทุกด้าน ควรคิดเป็นองค์รวม ไม่ควรแยกดำเนินการแต่ละด้าน ควรนำมารวมเป็นงานเดียวกัน ผู้บริหารควรมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้ชัดเจนในแต่ละด้าน พร้อมส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมในแต่ละด้านของคุณครู การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบนั้นให้ตรง

กับความเหมาะสม ความถนัดและใจรับในงาน และการติดตามงาน ตลอดจนการประชุมหารือกันตลอดเวลาเพื่อแก้ปัญหา งาน ควรมีการการรับฟังความคิดเห็น เสียงสะท้อนจากผู้ได้บังคับบัญชาเพิ่มขึ้น และควรรนำเสียงสะท้อนนั้นมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์การวิจัย คำถามในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

5.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีความแตกต่างทางด้านตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน

5.1.3 เพื่อประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลครั้งเดียวแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional) เพื่อศึกษาการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีการศึกษา 2559

5.2.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 937 คน จำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียนจำนวน 78 คน ครูผู้สอน จำนวน 195 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ (Computer Method) โดยการสุ่มจากผู้บริหารและครูจำนวน 273 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนตัวอย่างครูเพื่อให้ได้สัดส่วนที่สมดุลกันในแต่ละขนาดของโรงเรียนโดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนด้านการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 5 คน เพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ กล่าวคือ เป็นผู้ที่ยังดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าฝ่าย หรือครูผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

5.2.2 แบบของเครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1) แบบสอบถาม แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก และแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) เกี่ยวกับ ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีต่อผู้บริหารสถานศึกษาใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์นี้ผู้วิจัยสร้างโดยกำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใน 6 ด้าน คือ

1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

5.2.3 การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) การสร้างแบบสอบถาม

1.1) ศึกษาการสร้างเครื่องมือจากแบบวัดประเมินผล และตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1.2) กำหนดขอบเขตการสร้างแบบสอบถาม

1.3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่เพื่อขอคำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา การสื่อความหมาย และความครอบคลุม รวมถึงความสมบูรณ์แบบของแบบสอบถาม

1.4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์หรือนิยาม (IOC) และตรวจสอบข้อคำถามประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญหนึ่งท่านอาจมีความเชี่ยวชาญหลายด้าน และจะต้องได้ค่า IOC ≥ 0.50 ขึ้นไป ถ้าต่ำกว่า 0.50 ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามมาปรับปรุง (พิสนุ พงศ์ศรี, 2549 : 138-140) โดยพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้อง

1.5) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจึงสามารถนำไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการตรวจสอบความสอดคล้องภายในโดยการใช้วิธีการหาค่าแอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 : อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

1.6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2) การสร้างแบบสัมภาษณ์

2.1) ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2) จัดทำแบบสัมภาษณ์ อย่างมีโครงสร้างโดยกำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยทำการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตที่กำหนด

2.3) นำแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ที่เสร็จแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4) นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองสัมภาษณ์บุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 1 ครั้ง

2.5) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดลอง มาปรับปรุงข้อคำถามอีกครั้ง แล้วนำออกไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือรับรองจากภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากนั้นผู้วิจัยจึงนำหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยอิสลามศึกษาไปยังโรงเรียนที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง อีกทั้งยังทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.4.1 วิธีการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติการวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
 - 1.1 คำนวณค่าร้อยละเพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลในการศึกษาค้นคว้า
 - 1.2 กำหนดคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แสดงการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557:74) จากนั้นผู้วิจัยคำนวณหาค่าเฉลี่ยรวม พร้อมกับการนำเสนอในรูปแบบตาราง และแปลผลตามลำดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมินระดับคะแนนเฉลี่ยในการแปลความหมาย ตามหลักการวิเคราะห์ความหมายของค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557 : 75)
 - 1.3 นำค่าเฉลี่ยการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาเปรียบเทียบตามตัวแปร ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้การทดสอบด้วยค่าที (t-test) และค่าทดสอบเอฟ (F-test)
- 2) แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาสรุปประเด็นสำคัญของแต่ละประเด็นการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านโภชนาการ และสุขภาพอนามัย 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้ นำเสนอเชิงบรรยายประกอบการอภิปรายผล

5.4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
- 2) ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแจงความถี่หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างสองกลุ่มคือ ค่าที (t-test) และมากกว่าสองกลุ่มคือ ค่าเอฟ (F-test)

5.5 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สรุปผลการวิจัย ดังนี้

5.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนมากกว่าผู้บริหาร เป็นโรงเรียนขนาดกลางมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนราธิวาสมากกว่าจังหวัดปัตตานี ยะลาและสงขลา ตามลำดับ

5.5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = .76) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในรายด้าน ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย และด้านการเพิ่มจำแนกเป็นรายข้อมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = .87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ โรงเรียนชั้นน้ำหนักและวัดส่วนสูง ดัชนีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุนักเรียนทุกคน ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = .84) และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนบันทึกในแบบรายงานผลการตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรียโดยจำแนกเป็นรายเดือน ($\bar{x} = 2.98$, S.D. = .87)

2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = .99) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโรงเรียนสำรวจนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษาปัจจุบันและปีการศึกษาที่ผ่านมา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 1.03) และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนคัดแยกนักเรียนตามประเภทความพิการ ($\bar{x} = 3.03$, S.D. = .98)

3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = .95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนบันทึกคะแนนสอบนักเรียนแต่ละ

คนในแต่ละกลุ่มสาระ มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = .93) และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 1.04)

4. ด้านอาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = .94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ โรงเรียนให้ความรู้ด้านอาชีพตามหลักการอิสลาม ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = .97) และโรงเรียนบันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่นำไปขายในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = .97) และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านการเกษตร ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = .91)

5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = .89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = .95) มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = .87)

6. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = .97) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = .92) มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในภูมิปัญญา มลายุท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = .92)

5.5.3 ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยจำแนกตามตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และที่ตั้งโรงเรียน

1. ตำแหน่ง จากการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยจำแนกตามตำแหน่ง ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2. ขนาดโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติ

ที่ระดับความสำคัญ .05 ส่วนความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ปรากฏว่า ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ 3. โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนระดับใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนกลาง มีระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนกลาง มีระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านอาชีพ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ 3.โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนกลาง มีระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนด้านอาชีพ มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

3. ที่ตั้งโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีที่ตั้งโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 ความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเซฟเฟ่

ปรากฏว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีที่ตั้งต่างกัน มีระดับการดำเนินงาน ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา 3. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา 3. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา ด้านอาชีพ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา 3. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา 3. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา

5.5.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1) ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย

การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยโดยภาพรวม มีการดำเนินงานพัฒนานักเรียนเป็นไปตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 4 ปัญหาที่พบ คือ การขาดความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียน ไม่มีการแบ่งหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และไม่มีการบูรณาการจัดกิจกรรมด้านต่างๆ ให้เหมาะสมพ้องกัน ผู้บริหารไม่กำกับดูแลและไม่มีการกระจายอำนาจความรับผิดชอบให้กับผู้ดูแลกิจกรรมให้สามารถมีอำนาจและกำกับดูแลภารกิจที่ได้รับมอบหมาย การจัดครูผู้ดูแลรับผิดชอบไม่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและความถนัด

2) ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาโดยภาพรวม มีการดำเนินงานที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม กล่าวคือ มีการสำรวจนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ มัธยมศึกษาปีที่ 6 ตรวจสอบติดตามนักเรียนทุกคน เพื่อให้นักเรียนสามารถมีที่เรียนกันทุกคนพร้อมทั้งกำหนดให้ฝ่ายวิชาการจัดเก็บข้อมูลการศึกษาต่อของนักเรียนเพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อไปด้วย

3) ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ

การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการโดยภาพรวม มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและกรอกข้อมูลลงในแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านวิชาการ มีการเรียกดูรายงานผลและสรุปผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET และ I-NET มีการลงในแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านวิชาการ มีการจัดโครงการ/กิจกรรม เพื่อเป็นการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับนักเรียน จัดสอนพิเศษเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งนักเรียนเข้าร่วมสอบแข่งขันเพื่อวัดระดับความรู้ทางวิชาการ ส่งนักเรียนเข้าประกวดผลงานในกิจกรรมด้านวิชาการ จัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน จัดหาตำราหนังสือและเอกสารอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ คือ การออกแบบกิจกรรมด้านการเรียนรู้ทางวิชาการผู้ออกแบบควรใช้กระบวนการ PDCA เนื่องจาก เป็นแนวคิดที่ไม่ได้ให้ความสำคัญเพียงแค่การวางแผน แต่แนวคิดนี้เน้นให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ โดยมีเป้าหมายให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานตามแนวทางของ PDCA จะทำให้การดำเนินงานตอบโจทย์ขององค์กรได้ตรงจุด ส่งผลให้การดำเนินงานสอดคล้องกับธรรมชาติของคนในองค์กร จากการวางแผนอย่างเหมาะสมด้วยการใช้ข้อมูลของสถานการณ์จริง

4) ด้านอาชีพ

การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านอาชีพโดยภาพรวม มีการให้ความรู้ด้านอาชีพตามหลักการอิสลาม มีการบันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่นำไปขายในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเรื่องความรู้ด้านการเกษตรยั่งยืนและอาชีพ มีการจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านเรื่องความรู้ด้านอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน ประเมินพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์ของนักเรียน มีการจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านสหกรณ์ร้านค้า จัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้าน

สหกรณ์ออมทรัพย์ สรุปลำดับจำนวนคะแนนนักเรียนกลุ่มคุณภาพนักเรียนด้านทักษะและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์

5) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยภาพรวม มีให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักการอิสลาม ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเมินพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนปลายปีการศึกษา มีการสรุปลำดับจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยภาพรวม มีการประเมินความรู้นักเรียน โดยการจัดสอบวัดความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม เรื่องภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น ประเมินโดยการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลามและภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น จัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม เรื่องภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น สรุปลำดับจำนวนนักเรียนลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลามและเรื่องในภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น

5.6 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1.1 ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีของผู้บริหาร

และครูผู้สอน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับประวัติศา มีเปี่ยมสมบูรณ์ (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม ผลการวิจัยพบว่าระดับปัจจัยและระดับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1.1 ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ระดับการดำเนินงานพัฒนา นักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ โรงเรียนซึ่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ดัชนีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุนักเรียนทุกคนและน้อยที่สุด คือ โรงเรียนบันทึกในแบบรายงานผลการตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรียโดยจำแนกเป็นรายเดือน ซึ่งสอดคล้องกับวิมลจิต ชิวกาญจนา (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่า การบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง และแนวทางการบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่าโรงเรียน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชุมเพื่อวางแผนงานโภชนาการ กำหนดหน้าที่ รับผิดชอบและวิธีปฏิบัติให้ชัดเจน จัดนิทรรศการเพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักการเลือกรับประทานอาหาร ให้ครบ 5 หมู่ ควรดูแลเอาใจใส่การรับประทานอาหารของเด็กอย่างใกล้ชิดโดยการติดตามการจัด ทำอาหารของแม่ครัว จัดทำเอกสารเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ ตามหลักโภชนาการส่งถึงผู้ปกครองและ ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ตระหนักและเอาใจใส่ในการเลือกสรรสิ่งที่มีประโยชน์ให้แก่เด็กเรียนมากขึ้น และ ยังสอดคล้องกับเบญจพร ธิหลวง (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลาย ในอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการบริโภคอาหารและยา ด้านการออกกำลังกาย ด้านการพักผ่อน ด้านการจัดการ สิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจรักษาสุขภาพ และด้านการจัดการความเครียด มีพฤติกรรมสุขภาพโดยรวม อยู่ระดับปานกลาง เช่นกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนด้านโภชนาการ และสุขภาพอนามัยตามที่อัลลอฮ์ ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ﴾

(المائدة : ๘๘)

ความว่า “และจงบริโภคน้ำจากสิ่งที่ยืดหยุ่นได้ทรงให้เครื่องยังชีพแก่ผู้เจ้าซึ่งสิ่ง
ที่อ่อนนุ่ม และที่ดีมีประโยชน์และจงยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ซึ่งพวกเจ้าศรัทธาใน
พระองค์” (อัลมาอิดะฮ์ : 88)

จึงหุ่มเหและปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยอย่างเต็ม
ความสามารถ แต่ทั้งนี้เนื่องด้วยภาระงานของการเป็นครูผู้สอนมีมากจึงอาจทำให้ไม่มีเวลาในการ
ดำเนินงานพัฒนานักเรียนด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยในบางเรื่อง เช่น การการเรียนรายงานผล
การตรวจลงมนแบบรายงานด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย เป็นต้น ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การ
วางตัวผู้รับผิดชอบดำเนินงานด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยควรวางครูผู้สอนที่มีความสามารถมีใจ
รัก ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนต้องให้แรงจูงใจเช่นการชมเชยหรือสร้างขวัญกำลังใจให้ครูผู้ปฏิบัติงาน
ได้รู้สึกว่าคุณบริหารโรงเรียนอยู่เคียงข้างครูผู้ปฏิบัติงานด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยตลอดเวลา

1.1.2 ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ระดับการดำเนินงานพัฒนา
นักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อพิจารณาโดยรวมข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโรงเรียนสำรวจนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าเรียนต่อชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษาปัจจุบันและปีการศึกษาที่ผ่านมา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด
และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนคัดแยกนักเรียนตามประเภทความพิการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของวชิราพร สุวรรณศรวล (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือก
สำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ผลการวิจัย
พบว่า สภาพปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสในเขตพื้นที่สูง
ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยประกอบด้วย 1) ด้านนักเรียน : ครอบครัวมีฐานะยากจนและไม่
สนับสนุนให้ลูกได้รับการศึกษา ภาษาเป็นอุปสรรคในการเรียน และเด็กพักอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน
2) ด้านโรงเรียน : หลักสูตรไม่เหมาะสมโรงเรียนตั้งอยู่ที่ห่างไกลจากที่พักของนักเรียน ครูขาดความ
เข้าใจในตัวนักเรียน อย่างไรก็ตามวิชุดา นาคะอินทร์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พัฒนาการด้านการจัด
การศึกษาแบบเรียนร่วมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
แบบเรียนร่วม พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้มีบัญญัติเกี่ยวกับการ
จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของประเทศไทย โดยเริ่มมีข้อบังคับให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการจัดการศึกษาให้กับผู้พิการหรือทุพพลภาพรวมทั้งการสงเคราะห์และจัดสวัสดิการเพื่อให้มี
คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ถือเป็นจุดเริ่มต้นและความเคลื่อนไหวในการจัดการศึกษาพิเศษและการจัด
การศึกษาแบบเรียนร่วม ด้านนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนร่วม พบว่า มีพัฒนาการของ
นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ตั้งแต่แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520
แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559 โดยกำหนดให้

การศึกษาพิเศษเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ ได้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพร่างกาย จิตใจและความสามารถ อาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดในสถานศึกษาปกติตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสามารถจัดการศึกษาได้ทั้งในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เกิดพัฒนาการของระบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนพิการในรูปแบบต่างๆ เช่น จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหรือแยกชั้นเรียนพิเศษ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารียังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติและแนวทางการส่งเสริมนักเรียนที่เป็นผู้พิการในการส่งต่อยังสถานศึกษาที่สูงขึ้น ตลอดจนสิทธิทางกฎหมายที่ผู้พิการควรได้รับ และสิ่งที่อิสลามได้กำหนดให้มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดตามที่ท่านศาสดามูฮัมมัด ﷺ ได้ตรัสไว้ว่า

((طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ)) (رواه ابن ماجه : 224)

ความว่า “การศึกษาหาความรู้ นั้น เป็นหน้าที่จำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน”

1.1.3 ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อพิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโรงเรียนบันทึกคะแนนสอบนักเรียนแต่ละคนในแต่ละกลุ่มสาระ มีระดับการดำเนินงานมาก และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สอดคล้องกับศุภพงษา จันทรัชช์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า การวิเคราะห์บริบทโรงเรียน การอบรมเชิงปฏิบัติการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนำองค์ความรู้สู่การปฏิบัติใน ชั้นเรียนเป็นเวลา 1 เดือน การกำกับติดตามและพัฒนาครูด้วยกระบวนการเรียนการสอน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความสำเร็จของครูสู่เพื่อนครู และการสะท้อนผลและรายงานเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและนำไปใช้ใหม่ ผลการดำเนินการทำให้ครูเกิดความมั่นใจและมีความสามารถจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นส่งผลให้ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนามีค่าเฉลี่ย เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.68

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนอย่างยิ่ง ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ผู้บริหารและครูผู้สอนควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความสอดคล้องกับหลักพื้นฐานที่มาจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่สำคัญให้การเรียนรู้ทางวิชาการ มีการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับจากสังคมภายนอกถึงประสิทธิภาพการเรียนรู้ทางวิชาการต่อไป เพราะอิสลามได้ให้ความสำคัญสำหรับการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ สนับสนุนให้มุสลิมนั้นเรียนรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

(يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ) (المجادلة : 11)

ความว่า : “ อัลลอฮ์จะทรงยกย่องเทิดเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้ได้รับความรู้หลายชั้น และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้อย่างยิ่งในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ ” (อัลมูญาตาะห์ : 11)

1.1.4 ด้านอาชีพ ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อพิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ โรงเรียนให้ความรู้ด้านอาชีพตามหลักการอิสลามและโรงเรียนบันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่นำไปขายในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านการเกษตร สอดคล้องกับทวี อุปลุชิน (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินด้านบริบทโดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด ผลการประเมินด้านปัจจัย โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่กำหนด ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่กำหนด ผลการประเมินด้านผลผลิตในด้านผลที่เกิดกับนักเรียนในด้านอาชีพ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่กำหนด สำหรับผล

การประเมินด้านความพึงพอใจ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิเดช ช่างชัย (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน : กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิต แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้พัฒนาแผนกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งมีเนื้อหาด้านการเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืช การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการจัดการธุรกิจเกษตร ในท้องถิ่น ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน มีผลสัมฤทธิ์ 3 ประเด็น คือ ก) ด้านความรู้เมื่อเปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข) ด้านทักษะการปฏิบัติงาน กลุ่ม พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีและ ค) ความพึงพอใจของนักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก และการสะท้อนผลกระบวนการและการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ก) เป็นแนวทางที่ดีที่ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้องค์ความรู้ที่หลากหลายจากแหล่งเรียนรู้และวิทยากรในชุมชน และ ข) เสนอแนะให้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมวางแผนการจัดการศึกษาร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจในทิศทางที่ตรงกัน และอีกประการที่สำคัญคือ ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้รู้โดยการปฏิบัติจริง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการดำเนินงานพัฒนาด้านอาชีพ เนื่องจากเป็นโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการให้นักเรียนได้รับความรู้ด้านอาชีพเพื่อที่นักเรียนจะได้มีวิชาความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านอาชีพสิ่งที่สำคัญคือการสอน ทฤษฎีและทักษะอาชีพโดยการบูรณาการความเป็นอิสลามในทุกหน่วยการเรียนรู้ เนื่องจากศาสนาอิสลามได้วางรากฐานและกฎเกณฑ์วิธีการตลอดจนรูปแบบของการประกอบอาชีพไว้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً
عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ ﴾ (النساء : ٢٩)

ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่ากินทรัพย์สินของพวกเขาในระหว่างพวกเขา
โดยมิชอบ นอกจากมันจะเป็นการค่าที่เกิดจากความพอใจของทั้งสองฝ่าย”

(อัล-นีสอา: 29)

1.1.5 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อพิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของมารีย์ม เจ๊ะเต๊ะ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น: กรณีศึกษาโรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากสื่อโทรทัศน์ทุกวัน รองลงมา คือ อินเทอร์เน็ต และคู่มือ/ หนังสือ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก มีทัศนคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการดำเนินงานพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

(وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ
وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ) (البقرة : ٢٠٥)

ความว่า “และเมื่อพวกเขาหันหลังไปแล้ว เขาก็เพียรพยายามในแผ่นดิน
เพื่อก่อความเสียหายและทำลายพืชผลและเผ่าพันธุ์ และอัลลอฮ์นั้นไม่ทรง
ชอบการก่อความเสียหาย” (อัลบาคอเราะฮฺ : 205)

ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อิสลามห้ามมิให้มีการรุกรานหรือสร้างความเสียหายต่อทรัพย์สิน มนุษย์ จำเป็นต้องได้รับการรักษาและอนุรักษ์ไว้โดยไม่คำนึงถึงศาสนา ชนชาติ และเผ่าพันธุ์ อิสลามถือว่าการมลายหายไปของโลกนี้ยังมีสถานะที่เบากว่าบาบของการลี้ภัยชีวิตหนึ่งที่บริสุทธิ์ อิสลามจึงประณามการกระทำที่นำไปสู่การทำลายในทุกรูปแบบ

1.1.6 ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อพิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติคุณ ดิชะนะ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทย เชื้อสายมลายู จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทยเชื้อสายมลายู เขตคลองหนึ่ง (บริเวณสุเหร่าแก้วนิมิต) จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.73 โดยมีการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมลำดับแรกคือด้านศาสนา รองลงมาคือการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมด้าน ความเชื่อ การดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมด้าน ประเพณี และการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมด้านศิลปะ ตามลำดับ 2) การจัดการองค์ความรู้ตามความคิดเห็นของชาวบ้านในเขตคลองหนึ่ง (บริเวณสุเหร่าแก้วนิมิต) จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.85 โดยมีการจัดการความรู้ ลำดับแรกคือผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจในการอบรมสั่งสอนให้ลูกหลานสำนึกในชาติพันธ์ และมรดกทางวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของชาวมลายู รองลงมาคือมรดกทางวัฒนธรรมด้านโบราณวัตถุสูญหาย หรือกระจัดกระจายในความรับผิดชอบส่วนบุคคลจึงยากต่อการศึกษาค้นคว้า 3) คนไทยเชื้อสายมลายูที่มีระยะเวลาการอยู่ในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทยเชื้อสายมลายูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คนไทยเชื้อสายมลายูที่มีอาชีพต่างกันและมีระยะเวลาการอยู่ในชุมชนต่างกัน มีการจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมไทยเชื้อสายมลายูแตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการดำเนินงานพัฒนาด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะยึดมั่นในหลักคำสอนของอิสลามดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ
الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ﴾
(المائدة: ١٥)

ความว่า “บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ทั้งหลาย! แท้จริงศาสนาของเราได้มายังพวกเจ้าแล้ว โดยที่เขาคงจะแจกแจงแก่พวกเจ้า ซึ่งมากมายจากสิ่งที่พวกเจ้าปกปิดไว้จากคัมภีร์และ เขาจะระงับไว้มากมาย แท้จริงแสงสว่างจากอัลลอฮ์ และคัมภีร์อันชัดแจ้งนั้นได้มายังพวกเจ้าแล้ว”

(อัลมาอิดะฮ์ : 15)

2. ผลเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีความแตกต่างทางด้านตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน

2.1 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีความแตกต่างทางด้านตำแหน่ง ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการดำเนินงานพัฒนานักเรียน โดยมีการสร้างความเข้าใจในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติแก่ ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงทำให้เกิดความผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับคำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ﴾ (المؤمنون : ٨)

ความว่า “และบรรดาผู้ที่พวกเขาเป็นผู้เอาใจใส่ต่อสิ่งที่ได้รับมอบหมายของพวกเขาคือ และสัญญาของพวกเขาคือ”

(อัลมุมีนูน : 8)

และยังสอดคล้องกับ ผล พรหมทอง (2555) ได้ทำการศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่าข้าราชการที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำแนกตามขนาดโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่าย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม บรมราชกุมารี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดต่างกัน มีผลต่อการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับชานูซี เบญจมันต์ (2559) เนื่องจากในโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูน้อย งบประมาณ วัสดุไม่หลากหลาย ทำให้ครูต้องแสดงศักยภาพที่มีอยู่ให้เด่นชัดเพื่อรักษาสถานะของตนเอง สำหรับโรงเรียนขนาดกลาง มีครูเพียงพอ งบประมาณ วัสดุหลายหลาย สามารถจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนได้หลายครอบคลุม จึงลดบทบาทการแสดงศักยภาพของตนเองลง โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมมากที่สุดในการพัฒนานักเรียน ครูจึงลดบทบาทลงอย่างมากเพื่อรักษาสถานะของตนเองไว้ ไม่พยายามแสดงความสามารถจนเกินไป เลยทำให้การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีความแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ดีทั้งครูและผู้บริหารควรปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถและตั้งใจเตนของการกระทำต่างๆ เพื่ออัลลอฮ์ ﷻ ผลของงานจะออกมาอย่างไรนั้นพระองค์เท่านั้นคือผู้ที่ตัดสิน เพราะการกระทำทุกอย่างต้องทำเพื่ออัลลอฮ์ ﷻ ดังดำรัสของพระองค์ที่ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

(وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿ ۵۶ ﴾ (الذريت: 56)

ความว่า “และข้ามิได้สร้างญิน และมนุษย์เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อ เคารพภักดีต่อข้า”

(อิซ-ซารียาต : 56)

2.3 การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีที่ตั้งโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าที่ตั้งโรงเรียนมีความแตกต่างกันทางด้านภูมิศาสตร์ จังหวัดปัตตานีมีการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในภาพรวมสูงกว่าจังหวัดยะลา สงขลา และนราธิวาส เพราะส่วนใหญ่โรงเรียนอยู่ในเขตพื้นที่คมนาคมสะดวกกว่า ทำให้การดำเนินงานพัฒนานักเรียนด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับคำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

(وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا) (الحجرات: 13)

ความว่า “และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่า และตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน”

(อัลมูมีนูน : 8)

เป็นการแสดงให้เห็นว่าอัลลอฮ์ ﷻ สร้างมนุษย์ให้มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ ส่งผลทำให้มนุษย์มีความแตกต่างกันทางด้านเชื้อชาติ ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้และรู้จักซึ่งกันและกัน

5.7 ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีประเด็นข้อเสนอแนะจากงานวิจัยในครั้งนี้และข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.7.1 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งนี้

ข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำ ควรส่งเสริมการดำเนินงานพัฒนานักเรียนในแต่ละด้าน ดังนี้

- 1) ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้ครูบันทึกผลการตรวจโลหิตนักเรียนในแบบรายงานผลการตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรียโดยจำแนกเป็นรายเดือน
- 2) ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้คัดแยกนักเรียนตามประเภทความพิการ จัดทำรายงานจำนวนเด็กพิการที่ส่งต่อไปยังสถานรับเตรียมความพร้อม
- 3) ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน
- 4) ด้านอาชีพ โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านเรื่องความรู้ มีการสรุปจำนวนคะแนนนักเรียนกลุ่มคุณภาพนักเรียนด้านทักษะและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์
- 5) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้มีสรุปจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้มีสรุปจำนวนนักเรียนลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น

5.7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ ที่อยู่ในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- 2) ควรมีการศึกษาการดำเนินงานพัฒนานักเรียนในกรอบแนวคิดทฤษฎีอื่นที่มีความครอบคลุมทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ
- 3) ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

หนังสือ และเอกสารทางวิชาการ :

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2543). คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2558). คู่มือแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพด้าน
โภชนาการในคลินิกสุขภาพเด็กดีสำหรับบุคลากรสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน
แห่งชาติพ.ศ. 2555 – 2559. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คว้น ขาวหนู. (2534). โภชนศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : อักษรพัฒนา.
- จินดารัตน์ เบอร์ดพันธ์. (2544). การวิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูเกียรติ มณีธร. (2526). หลักโภชนวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- ทิตยา สุวรรณขุม. (2517). “สังคมวิทยา” วิทยาศาสตร์ สังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ทศนา แคมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธการพิมพ์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS.
พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญบิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นิรัชรา ลิลละย์กุล และ ปัทมา สุพรรณกุล. (2561). วิธีของชาวไทยมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้
กับพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพตามหลัก 6 อ. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาล
และการสาธารณสุขภาคใต้ 5(2): 302 – 312.
- ประยงค์ จินดาวงศ์. (2538). ความสำคัญของอาหารและโภชนาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- วิจารณ์ พาณิช. (2555). วิธีการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : แผนพัฒนาจิตเพื่อ
สุขภาพ มูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย ต้นไฟจิตร. (2530). โภชนาการ. กรุงเทพมหานคร : อักษรสมัย.
- วิทยากร เชียงกุล. (2517). ปัญหาและทางออกของประเทศด้อยพัฒนา. พระนคร : เคล็ดไทย.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2526). การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สรรเสริญ ทรัพย์โตชก, (2531). โภชนาการเชิงชีวเคมี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564.

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2551). แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2550 – 2559. กรุงเทพฯ : สายธุรกิจโรงพิมพ์ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). รายงานการวิจัยความทั่วถึงและเท่าเทียมกันของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซนจูรี่ จำกัด.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (มปป). นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ พ.ศ. 2560-2562. สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

สมาคมจันทร์เสี้ยวการแพทย์และสาธารณสุข. (2552). การบูรณาการองค์ความรู้บทบัญญัติศาสนาอิสลามกับการเสริมสร้างสุขภาพอาหารและโภชนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 1.สถาบันวิจัยสุขภาพภาคใต้ (สวรส.ภาคใต้). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เสาวนีย์ จักรพิทักษ์. (2539). โภชนาการสำหรับครอบครัวและผู้ป่วย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

อภิรัฐ บุญศิริ. (2559). วิถีชีวิตของครอบครัวกับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบชายแดนใต้: กรณีศึกษาเขตพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจชายแดนใต้จังหวัดสงขลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 - 2557. วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 11(2) : 237 – 254.

อมร รักษาสัตย์ และ ชัตติยา กรรณสูต. (2515). ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การขายและการซื้อแห่งประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์และรายงานวิจัย :

กิตติคุณ ตีชนะนะ. (2560). การจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทย เชื้อสายมลายู จังหวัดปทุมธานี. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.

- ฉิมพลี วิมลวรรณ. (2547). การสร้างตัวแบบประเมินเว็บไซต์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาโดยใช้
วิธีระบบ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์พระนคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐวรรณ สุนทรวิโรฒ. (2556). การศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต :
กรณีศึกษาปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน.
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ทวี อุปสุชิน. (2554). การประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำพูน เขต 1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1.
- ธัญธัช วัฑฒินุญประเทศ. (2553). การถ่ายถอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของปราชญ์ชาวบ้าน : กรณีศึกษา
วงกลองยาว อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ธีรเดช ชูมณี. (2557). การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนของประชาชน
ชุมชนบ้านเป็ดใน ตำบลห้วยน้ำขาว อำเภอเมือง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เบญจพร อิทธิวง. (2558). พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอดอยหล่อ
จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- บรรเทิง ทานะพันธ์. (2544). การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒภาคใต้.
- ประวิตา มีเปี่ยมสมบูรณ์. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม. วิทยานิพนธ์
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พันธ์พงษ์ คงเดชศักดิ์. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พลวุฒิ ยะสาท. (2559). การพัฒนากลยุทธ์ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนหนองโพนวิทยา อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศาสตร
มหาบัณฑิตวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

- มารีย์ม เจ๊ะเต๊ะ. (2556). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น: กรณีศึกษาโรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา.
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2556). การประยุกต์ใช้งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประมวลสาระ.
ชุดวิชาการ วิจัยการบริหารการศึกษา. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.
- วชิราพร สุวรรณศรวล. (2556). รูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสทาง
การศึกษา ในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. ปริญญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิชุดา นาคะอินทร์. (2553). พัฒนาการด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในประเทศไทย
พ.ศ.2482 – 2551. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิมลจิต ชีวกาญจนา. (2550). การบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาล
เอกชน. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศุภพงษ์ จันทรัมย์. (2556). การพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับ
โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 6. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สรเกียรติ กุลเจริญ. (2558). การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมท้องถิ่น : ศึกษากรณีงานประเพณีสง
กรานต์พระประแดง. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อภิเดช ช่างชัย. (2556). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของ
ชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาระบบสุขภาพและชุมชน คณะ
ศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

ระบบออนไลน์ :

Saifuddeen Abu Ni-nasreen. การศึกษาชายแดนใต้ 4 ตอน ภารกิจโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลาม . (ออนไลน์) สืบค้นจาก : <http://muallimthai.com/?p=34>,

www.sarakadee.com (4 พฤษภาคม 2560) .

ศศิภัณธ์ จันทวงศ์. เยาวชนมุสลิมกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม. (ออนไลน์) สืบค้นจาก

: http://www.saipuriproject.wordpress.com/article_20150310141425.pdf

บุคลากร :

ชานูซี เบญจมันต์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ภัทรชัย แวนิ เป็นผู้สัมภาษณ์,

(อดีตผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอหนองจิก)

บ้านดอนรัก ตำบลดอนรัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2560

นัสรี เจะเลาะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ภัทรชัย แวนิ เป็นผู้สัมภาษณ์,

โรงเรียนพระยานาวินคลองหินวิทยา ที่ตั้ง 43/1 หมู่ที่ 2 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์

จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2560

มาหามะ มีดามี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ภัทรชัย แวนิ เป็นผู้สัมภาษณ์,

โรงเรียนอัตเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ ที่ตั้ง 383/1 หมู่ที่ 1 ตำบลซากอ อำเภอศรีสาคร

จังหวัดนราธิวาส

เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2560

สาอิดะห์ อาบูบากา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ภัทรชัย แวนิ เป็นผู้สัมภาษณ์,

โรงเรียนพระยานาวินคลองหินวิทยา ที่ตั้ง 43/1 หมู่ที่ 2 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์

จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2560

อุสมัน โต๊ะตาหยง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ภัทรชัย แวนิ เป็นผู้สัมภาษณ์,

โรงเรียนบางพิทยา ที่ตั้ง 65 หมู่ที่ 2 ตำบลบางเขา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2560

Prince of Songkla University
ภาคผนวก
Pattani Campus

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา ☎ ๒๒๑๐

ที่ มอ ๗๕๑/

วันที่ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง

ด้วยนายภัทรชัย แวนนักรักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรอง อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมือการวิจัยซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้แล้ว เพื่อให้ท่านได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยสำหรับแบบสอบถามและความตรงเชิงเนื้อหาสำหรับแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(นายยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา ☎ ๒๒๑๐

ที่ มอ ๗๕๑/

วันที่ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.อับดุลฮากีม เฮ็งปียา

ด้วยนายภัทรชัย แวนิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมือการวิจัยซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้แล้ว เพื่อให้ท่านได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยสำหรับแบบสอบถามและความตรงเชิงเนื้อหาสำหรับแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(นายยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา ☎ ๒๒๑๐

ที่ มอ ๗๕๑/

วันที่ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต

ด้วยนายภัทรชัย แวนิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมือการวิจัยซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้แล้ว เพื่อให้ท่านได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยสำหรับแบบสอบถามและความตรงเชิงเนื้อหาสำหรับแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(นายยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ที่ ศธ

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทำการทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้บริหารโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสอบถามเรื่อง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของ
เครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายภัทรชัย แวนิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ
การศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน
โครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” โดยมีผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทร อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐ ๘๗๒๙ ๗๘๘๔๘

โทรสาร ๐ ๗๓๓๓ ๑๓๐๕

ที่ ศธ

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้บริหารโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบสอบถามเรื่อง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของ
เครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายภัทรชัย แวนิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ
การศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน
โครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” โดยมีผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐ ๘๗๒๙ ๗๘๘๔๘

โทรสาร ๐ ๗๓๓๓ ๑๓๐๕

ภาพผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการ
ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เลขที่แบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช
กุมารี ใน 6 ด้าน คือ ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้าน
วิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม
และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับ เปรียบเทียบและประมวลข้อเสนอแนะการ
ดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตาม
พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามความเห็นของผู้บริหารและครูใน
โรงเรียนที่มีความแตกต่างทางด้านขนาดของสถานศึกษา งบประมาณที่ได้รับและที่ตั้งของโรงเรียน

3. ผลการศึกษาจะปรากฏผลดี มีคุณค่าและเป็นประโยชน์สูงสุด หากท่านให้ความร่วมมือ
และกรุณาให้ข้อมูลที่เป็นจริง

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ผู้วิจัย

นายภัทรชัย แวนิ

รหัสนักศึกษา 5720420122

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม

วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

สอบถามเพิ่มเติม 089 - 6712641

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ตำแหน่ง

ผู้บริหาร

ครูผู้สอน

2. ขนาดของโรงเรียน

ขนาดเล็กไม่เกิน 500 คน

ขนาดกลางตั้งแต่ 501-1,500 คน

ขนาดใหญ่ตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป

3. ที่ตั้งโรงเรียน

จังหวัดนราธิวาส

จังหวัดปัตตานี

จังหวัดยะลา

จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใน 6 ด้าน คือ ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องหลังข้อความตามที่ท่านเห็นว่าได้มีการปฏิบัติในระดับมากน้อยตามความเป็นจริง โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ด้าน	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย						
1	โรงเรียนจัดทำประวัติข้อมูลส่วนตัวด้านอนามัยของนักเรียน					
2	โรงเรียนชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ดัชนีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุนักเรียนทุกคน					
3	โรงเรียนจัดทำแบบรายงานภาวะโภชนาการของนักเรียน					
4	โรงเรียนจัดทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียน					
5	โรงเรียนจัดบริการตรวจภาวะคอฟอกในนักเรียน					
6	โรงเรียนรวบรวมข้อมูลการตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรียของนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน					
7	โรงเรียนบันทึกในแบบรายงานผลการตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรียโดยจำแนกเป็นรายเดือน					
8	โรงเรียนขอผลการตรวจหนองพยาธิของนักเรียนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข					
9	โรงเรียนบันทึกรายงานการตรวจพบพยาธิในเด็กนักเรียน					
10	โรงเรียนสำรวจและบันทึกการเจ็บป่วยของนักเรียนในแต่ละวันในรอบเดือน					
11	โรงเรียนจัดทำแบบประเมินพฤติกรรมมารบริโภค สุขนิสัยที่พึงประสงค์ของนักเรียน					
12	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการบริโภคอาหารที่ฮาลาล					
13	โรงเรียนเตรียมอาหารที่ดีมีประโยชน์ต่อร่างกาย					
14	โรงเรียนสร้างความตระหนักในการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ					
15	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ความรู้ประเภทอาหารที่ดีและไม่ดีต่อสุขภาพ					
ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา						
1	โรงเรียนสำรวจเด็กก่อนวัยเรียน เด็กวัยเรียนในชั้นเรียนอนุบาล					
2	โรงเรียนบันทึกข้อมูลโดยจำแนกเป็นชายหญิงเป็นรายหมู่บ้านลงในรายงานการเข้าถึงและได้รับการทางการศึกษา					
3	โรงเรียนสำรวจนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษาปัจจุบันและปีการศึกษาที่ผ่านมา					
4	โรงเรียนสำรวจจำนวนเด็กพิการในโรงเรียนและเขตบริการทางการศึกษาของโรงเรียน					
5	โรงเรียนคัดแยกนักเรียนตามประเภทความพิการ					
6	โรงเรียนจัดทำรายงานจำนวนเด็กพิการที่ส่งต่อไปยังสถานรับเตรียมความพร้อม					
7	โรงเรียนประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาสถานศึกษาต่อให้กับนักเรียน					

ข้อ	ด้าน	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
ด้านวิชาการ						
1	โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย					
2	โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์					
3	โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์					
4	โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ					
5	โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ อีสลามศึกษา					
6	โรงเรียนบันทึกคะแนนสอบนักเรียนแต่ละคนในแต่ละกลุ่มสาระ					
7	โรงเรียนสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและกรอกข้อมูลลงในแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านวิชาการ					
8	โรงเรียนเรียกดูรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET และ I-NET ของสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ					
9	โรงเรียนมีการสรุปผล O-NET และ I-NET ลงในแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านวิชาการ					
10	โรงเรียนจัดโครงการ/กิจกรรม เพื่อเป็นการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับนักเรียน					
11	โรงเรียนจัดสอนพิเศษเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน					
12	โรงเรียนส่งนักเรียนเข้าร่วมสอบแข่งขันเพื่อวัดระดับความรู้ทางวิชาการ					
13	โรงเรียนส่งนักเรียนเข้าประกวดผลงานในกิจกรรมด้านวิชาการ					
14	โรงเรียนจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน					
15	โรงเรียนจัดหาตำราหนังสือและเอกสารอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน					
ด้านอาชีพ						
1	โรงเรียนให้ความรู้ด้านอาชีพตามหลักการอิสลาม					
2	โรงเรียนบันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่นำไปขายในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร					
3	โรงเรียนบันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่นำไปขายในรอบ 1 เดือนในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร					
4	โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเรื่องความรู้ด้านการเกษตรยั่งยืน					
5	โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านการเกษตร					
6	โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในด้านเรื่องความรู้ด้านอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน					
7	โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านเรื่องความรู้ด้านอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน					
8	โรงเรียนประเมินพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์ของนักเรียน					

ข้อ	ด้าน	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
9	โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านสหกรณ์ร้านค้า					
10	โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านสหกรณ์ออมทรัพย์					
11	โรงเรียนสรุปจำนวนคะแนนนักเรียนกลุ่มคุณภาพนักเรียนด้านทักษะและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์					
ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						
1	โรงเรียนให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักการอิสลาม					
2	โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
3	โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
4	โรงเรียนประเมินพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนปลายปีการศึกษา					
5	โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น						
1	โรงเรียนประเมินความรู้นักเรียน โดยการทดสอบวัดความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม					
2	โรงเรียนประเมินความรู้นักเรียน โดยการทดสอบวัดความรู้ในเรื่องภูมิปัญญามลายูท้องถิ่น					
3	โรงเรียนประเมินโดยการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลามและภูมิปัญญามลายูท้องถิ่น					
4	โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม					
5	โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องภูมิปัญญามลายูท้องถิ่น					
6	โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม					
7	โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในภูมิปัญญามลายูท้องถิ่น					

ขอความกรุณาตรวจสอบอีกครั้งว่าท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อทุกตอนแล้ว

ขอบคุณอย่างสูง

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการ
ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
(สำหรับผู้บริหาร)

คำชี้แจง

1.แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

2.แบบสัมภาษณ์เรื่อง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชื่อ-นามสกุล.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

วัน เดือน ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....

เริ่มสัมภาษณ์เวลา..... สัมภาษณ์เสร็จเวลา.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. อายุ ปี
2. ระดับการศึกษา.....
3. ตำแหน่งบริหาร.....
4. ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....
5. ประสบการณ์การทำงาน(ระบุ).....
6. ขนาดของโรงเรียน.....
7. จังหวัด.....

การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ด้านความตรงตามเนื้อหา
การตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ IOC

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	1	2	3			1	2	3	
1	1	1	1	1	31	0	1	1	0.66
2	1	1	1	1	32	1	1	1	1
3	1	1	1	1	33	1	1	1	1
4	1	1	1	1	34	1	1	1	1
5	1	1	1	1	35	1	1	1	1
6	1	1	1	1	36	1	1	1	1
7	1	0	1	0.66	37	1	1	1	1
8	1	1	1	1	38	1	1	1	1
9	1	1	1	1	39	1	1	1	1
10	1	1	1	1	40	1	1	1	1
11	1	1	1	1	41	1	1	1	1
12	1	1	1	1	42	1	1	1	1
13	1	1	1	1	43	0	1	1	0.66
14	1	1	1	1	44	1	1	0	0.66
15	1	1	1	1	45	1	1	1	1
16	1	1	1	1	46	1	1	1	1
17	1	1	1	1	47	1	1	1	1
18	1	1	1	1	48	1	1	1	1
19	1	1	1	1	49	1	1	1	1
20	1	1	1	1	50	1	1	1	1
21	1	1	1	1	51	1	1	1	1
22	1	1	1	1	52	1	1	1	1
23	1	1	1	1	53	1	1	1	1
24	1	1	1	1	54	1	1	1	1
25	1	1	0	0.66	55	1	1	1	1
26	1	1	1	1	56	1	1	1	1
27	1	1	1	1	57	1	1	1	1
28	1	1	1	1	58	1	1	1	1
29	1	1	1	1	59	1	1	1	1
30	1	1	1	1	60	1	1	1	1

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา
ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาตามโครงสร้าง (content validity) ด้วยวิธีการหา IOC จากแบบสอบถามการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 1.หากพิจารณาเห็นว่า ข้อคำถามในเครื่องมือ สอดคล้อง/เหมาะสม กับประเด็นหลักของเนื้อหาตามโครงสร้าง โปรดให้คะแนนโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง +1
- 2.หากพิจารณาเห็นว่า ข้อคำถามในเครื่องมือ ไม่สอดคล้อง/ไม่เหมาะสม กับประเด็นหลักของเนื้อหาตามโครงสร้าง โปรดให้คะแนนโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง -1
- 3.หากพิจารณาเห็นว่า ข้อคำถามในเครื่องมือ ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง/ไม่แน่ใจว่าเหมาะสม กับประเด็นหลักของเนื้อหาตามโครงสร้าง โปรดให้คะแนนโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง 0

นิยาม	ข้อคำถาม	คะแนนค่ารวม เที่ยงตรงของ เนื้อหา			ข้อเสนอ แนะ
		-1	0	+1	
ด้านโภชนาการ และสุขภาพ อนามัย	1 โรงเรียนมีการจัดทำประวัติข้อมูลส่วนตัวด้านอนามัยของนักเรียน				
	2 โรงเรียนได้มีการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงนักเรียนทุกคนในทุกภาคเรียน				
	3 โรงเรียนมีการแปลผลภาวะโภชนาการด้วยดัชนีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุของนักเรียนแต่ละคนทุกภาคเรียน				
	4 โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลการเจริญเติบโตและพัฒนาการของนักเรียน บันทึกในแบบรายงานภาวะโภชนาการของนักเรียนทุกภาคเรียน				
	5 โรงเรียนมีการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนด้วยชนิดการทดสอบ ที่แตกต่างกันตามช่วงอายุ เช่นงอตัวข้างหน้า ยืนเขย่งปลายเท้า ยืนกระโดดไกล วิ่ง 20 เมตร ทุกภาคเรียน				
	6 โรงเรียนมีการสรุปแปลผลสมรรถภาพทางกายของนักเรียนทุกภาคเรียน				
	7 โรงเรียนมีการตรวจภาวะคอพอกในนักเรียนประถมศึกษาทุกภาคเรียน				
	8 โรงเรียนมีการบันทึกผลการตรวจคอพอกในนักเรียนประถมศึกษาทุกภาคเรียน				

นียม	ข้อคำถาม	คะแนนค่ารวม เที่ยงตรงของ เนื้อหา			ข้อเสนอ แนะ
		-1	0	+1	
ด้านโภชนาการ และสุขภาพ อนามัย	9 โรงเรียนมีการรวบรวมผลจากทุกระดับชั้นมาสรุปลงในแบบรายงานภาวะคอก พอกในเด็กนักเรียนประถมศึกษาทุกภาคเรียน				
	10 โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลการตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรียของนักเรียน ทั้งหมดในโรงเรียนปีละครั้ง				
	11 โรงเรียนมีการบันทึกในแบบรายงานผลการตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรียโดย จำแนกเป็นรายเดือน โดยบันทึกปีละครั้ง				
	12 โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลการตรวจหนองพยาธิของนักเรียนทั้งหมด โดยขอผลการตรวจจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เข้ามาตรวจในรอบปีการศึกษา				
	13 โรงเรียนมีการบันทึกรายงานการตรวจพบพยาธิในเด็กนักเรียนในแบบ รายงานทุก 4 ปี				
	14 โรงเรียนมีการสำรวจและบันทึกการเจ็บป่วยของนักเรียนในแต่ละวันใน รอบเดือน				
	15 โรงเรียนมีการสรุปจำนวนครั้งที่นักเรียนในแต่ละชั้นป่วยด้วยโรคท้องร่วง และจำนวนครั้งที่ป่วยด้วยหวัดในรอบเดือนปีละ 2 ครั้ง				
	16 โรงเรียนจัดทำแบบประเมินพฤติกรรมกรบริโภคของนักเรียนและความถี่ ในการปฏิบัติของนักเรียน				
	17 โรงเรียนมีการสรุปจำนวนนักเรียนที่ปฏิบัติตนในระดับความถี่ต่างๆ ของ พฤติกรรมกรบริโภคของนักเรียนในรายงานพฤติกรรมด้านโภชนาการและ สุขภาพของนักเรียนในปลายปี				
	18 โรงเรียนจัดทำแบบประเมินพฤติกรรมสุขนิสัยที่พึงประสงค์ความถี่ในการ ปฏิบัติของนักเรียน				
19 โรงเรียนมีการสรุปจำนวนนักเรียนที่ปฏิบัติตนในระดับความถี่ต่างๆ ของ พฤติกรรมสุขนิสัยที่พึงประสงค์ ในรายงานพฤติกรรมด้านโภชนาการและ สุขภาพของนักเรียนในปลายปี					

นียม	ข้อความ	คะแนนค่ารวม เพียงตรงของ เนื้อหา			ข้อเสนอ แนะ
		-1	0	+1	
ด้านการเพิ่ม โอกาสทาง การศึกษาให้ นักเรียนให้ นักเรียน	1 โรงเรียนได้มีการสำรวจเด็กก่อนวัยเรียนในเขตบริการการศึกษาของโรงเรียน และเด็กวัยเรียนที่ได้เข้าเรียนในชั้นอนุบาลของโรงเรียนและโรงเรียนอื่นๆ				
	2 โรงเรียนมีการบันทึกข้อมูลโดยจำแนกเป็นชายหญิงเป็นรายหมู่บ้านลงใน รายงานการเข้าถึงและได้รับบริการทางการศึกษา ปีละ 1 ครั้ง				
	3 โรงเรียนมีการสำรวจนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าเรียนต่อชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษาปัจจุบันและปีการศึกษาที่ผ่านมา				
	4 โรงเรียนมีการสำรวจจำนวนเด็กพิการในโรงเรียนและเขตบริการทาง การศึกษาของโรงเรียน				
	5 โรงเรียนมีการคัดแยกนักเรียนตามประเภทความพิการ				
	6 โรงเรียนมีการจัดทำรายงานจำนวนเด็กพิการที่ได้รับและไม่ได้รับการการส่ง ต่อไปยังสถานรับเตรียมความพร้อม				
	7 โรงเรียนมีการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มารอกลงในแบบรายงานพัฒนา ศักยภาพและเตรียมความพร้อมของเด็กพิการ ปีละครั้ง				

นิยาม	ข้อความ	คะแนนค่ารวม เที่ยงตรงของ เนื้อหา			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
ด้านการเรียนรู้ ทางวิชาการ	1 ครูประจำชั้นประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปลายปีการศึกษา ประกอบด้วยกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และอิสลามศึกษา				
	2 โรงเรียนมีการบันทึกคะแนนสอบของนักเรียนแต่ละคนในแต่ละกลุ่มสาระ แล้วหาคะแนนเฉลี่ยในแต่ละวิชา				
	3 โรงเรียนได้สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและกรอกข้อมูลลงในแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านการเรียนรู้ทางวิชาการปี ละครั้งตอนปลายปีการศึกษา				
	4 โรงเรียนมีการเรียกดูรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET และ I-NET ของสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ				
	5 ครูประจำชั้นประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปลายปีการศึกษา ตามกลุ่มสาระ				
	6 ครูประจำชั้นได้มีการบันทึกคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแต่ละคนในแต่ละกลุ่มสาระแล้วนับจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนสอบในระดับดีขึ้นไป				
	7 โรงเรียนมีการสรุปผลลงในแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการปีละครั้งตอนปลายปีการศึกษา				

นียม	ข้อความ	คะแนนการรวม เที่ยงตรงของ เนื้อหา			ข้อเสน แนะ
		-1	0	+1	
ด้านอาชีพ	1 โรงเรียนได้บันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรเป็นประจำทุกวันที่มีการนำผลผลิตที่ผลิตขึ้นภายในโรงเรียนออกจากฟาร์มภายในรอบ 1 เดือน				
	2 โรงเรียนมีการรวมปริมาณผลผลิตแต่ละประเภทที่นำออกมาจากฟาร์มในรอบ 1 เดือนรอกลงในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร				
	3 โรงเรียนมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปลายปีการศึกษาในด้านเรื่องความรู้ด้านการเกษตรยั่งยืน				
	4 โรงเรียนมีการนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนมาเทียบเกณฑ์การประเมินเพื่อจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านการเกษตรเป็นระดับดี พอใช้ และปรับปรุง				
	5 โรงเรียนมีการสรุปจำนวนคะแนนนักเรียนกลุ่มคุณภาพนักเรียนด้านการเกษตรในแบบรายงานความรู้และทักษะพื้นฐานทางการเกษตรอย่างยั่งยืนปีละครั้ง				
	6 โรงเรียนมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปลายปีการศึกษาในด้านเรื่องความรู้ด้านอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน				
	7 โรงเรียนมีการนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนมาเทียบเกณฑ์การประเมินเพื่อจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านเรื่องความรู้ด้านอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน				
	8 โรงเรียนมีการสรุปจำนวนคะแนนนักเรียนกลุ่มคุณภาพนักเรียนด้านเรื่องความรู้ด้านอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวันในแบบรายงานความรู้และทักษะพื้นฐานด้านอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน				
	9 โรงเรียนได้มีการประเมินพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์ของนักเรียนปลายปีการศึกษา				
	10 โรงเรียนมีการนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนมาเทียบเกณฑ์การประเมินเพื่อจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านสหกรณ์				
	11 โรงเรียนมีการสรุปจำนวนคะแนนนักเรียนกลุ่มคุณภาพนักเรียนด้านทักษะและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์ในแบบรายงาน				

นิยาม	ข้อความ	คะแนนการรวม ที่เที่ยงตรงของ เนื้อหา			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
ด้านปลูกฝัง จิตสำนึกและ การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรม ชาติและ สิ่งแวดล้อม	1 โรงเรียนมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเรื่องความรู้ ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
	2 โรงเรียนมีการนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนมาเทียบเกณฑ์การประเมิน เพื่อจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นระดับดี พอใช้ และปรับปรุง				
	3 โรงเรียนมีการสรุปจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้ และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
	4 โรงเรียนมีการประเมินพฤติกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของนักเรียนปลายปีการศึกษา				
	5 โรงเรียนมีการนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนมาเทียบเกณฑ์การประเมิน เพื่อจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านพฤติกรรมอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นระดับดี พอใช้ และปรับปรุง				
	6 โรงเรียนมีการสรุปจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้ และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม				

นิยาม	ข้อความ	คะแนนค่ารวม ที่เที่ยงตรงของ เนื้อหา			ข้อเสนอ แนะ
		-1	0	+1	
ด้านการอนุรักษ์ และสืบทอด วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	1 โรงเรียนมีการประเมินความรู้นักเรียน โดยการจัดสอบวัดความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลามและภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น				
	2 โรงเรียนมีการดำเนินการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลามและภูมิปัญญาหลายท้องถิ่นของนักเรียน โดยเกิดจากการปฏิบัติตนของนักเรียน				
	3 โรงเรียนมีการนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนมาเทียบเกณฑ์การประเมินเพื่อจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลามและภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น เป็นระดับดี พอใช้ และปรับปรุง				
	4 โรงเรียนมีการสรุปจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลามและภูมิปัญญาหลายท้องถิ่น				

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาพผนวก ค

แบบสัมภาษณ์การวิจัยและผลบทสัมภาษณ์

Prince of Songkhro University
Pattani Campus

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอูเซ็ง
ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปริญญาโท
สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2. รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

3. ดร.อับดุลฮากีม เฮ็งเปีย
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์เครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1. นส.สาอิตะห์ อาบูบากา
ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายมัธยมศึกษา
สถานที่ทำงาน โรงเรียนพระยानาวินคลองหินวิทยา อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี
2. นายอุสมัน โต๊ะดาหยง
ตำแหน่ง ผู้จัดการ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบางกพิทยา อ.หนองจิก จ.ปัตตานี
3. นายมาหามะ มีดามิ
ตำแหน่ง ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน โรงเรียนอัสเตฟาฟิยะห์อิสลามียะห์ อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส
4. นายซานูซี เบญจมันต์
ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ
(อดีตผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอหนองจิก)
สถานที่ทำงาน บ้านดอนรัก อ.หนองจิก จ.ปัตตานี
5. นายนัสรี เจะเลาะ
ตำแหน่ง ครูผู้รับผิดชอบโครงการตามพระราชดำริฯ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนพระยานาวินคลองหินวิทยา อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี

รายชื่อโรงเรียนทดลองความเที่ยงของเครื่องมือ

1. โรงเรียนพระยानาวินคลองหินวิทยา
อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
2. โรงเรียนบางกพิทยา
อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
3. โรงเรียนธรรมพิทยาคาร
อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี
4. โรงเรียนศาสน์อิสลาม
อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี
5. โรงเรียนนรินทรวิทยา
อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอหนองจิก

สถานที่ให้สัมภาษณ์

บ้านเลขที่ – หมู่ที่1 ตำบลดอนรัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

สัมภาษณ์เมื่อ

วันจันทร์ ที่ 14 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560

รายละเอียดการสัมภาษณ์มีดังนี้

ผู้วิจัย: บิสมิลลาฮิรเราะฮมานิรรอฮีม อัลลาลามูออลัยกุมวะเราะฮมาตุลลอฮียิวาบารอกาทุซ ขอความสันติสุขจงประสบแต่อาจารย์ครับ ก่อนอื่นก็ต้องขอแนะนำตัวก่อนนะครับ กระผมนายภัทรชัย แวนิ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในวันี้ผมก็จะขออนุญาตสัมภาษณ์อาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียน 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6. ด้านการอนุรักษ์และสืบต่อวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ครับ ซึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วยกัน 3 ตอน โดยตอนที่ 1 คือ สถานภาพของผู้ที่ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครับ ก่อนอื่นก็ขออนุญาตอาจารย์แนะนำตัวสักเล็กน้อยก่อนนะครับ เรียนเชิญครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: บิสมิลลาฮิรเราะฮมานิรรอฮีม อัลลาลามูออลัยกุมวะเราะฮมาตุลลอฮียิวาบารอกาทุซ ผมอดีต

ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอหนองจิก

ผู้วิจัย: ครับ เข้าเรื่องเลยนะครับ เรื่องการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรบ้างครับ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในแต่ละด้านว่าควรมีลักษณะอย่างไรในความคิดของอาจารย์ครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียนนั้น อาจารย์มองว่าสิ่งที่สามารถพัฒนานักเรียนด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียนได้อย่างเด่นชัดที่สุดคือที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องวางตัวผู้รับผิดชอบให้เด่นชัด ตั้งเป็นคำสั่งโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคน

ได้รับทราบและรับรู้ถึงกิจกรรม ขอบข่ายงานของผู้รับผิดชอบด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน เริ่มตั้งแต่การที่โรงเรียนจัดทำประวัติข้อมูลส่วนตัวด้านอนามัยของนักเรียนแต่ละคนให้ละเอียดทั้งนี้อาจใช้วิธีการด้านไอทีเข้ามาช่วยในการจัดทำทะเบียนประวัติด้านสุขภาพของนักเรียนเพื่อสะดวกและง่ายในการสืบค้นข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ดัชนีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุก็ดี การจัดทำแบบรายงานภาวะโภชนาการก็ดี จัดทดสอบสมรรถภาพทางกายก็ดี ตลอดจนการจัดบริการตรวจภาวะคอพอก หาเชื้อมาลาเรีย ผู้บริหารโรงเรียนต้องทำงานเป็นทีมกับทีมงานโรงเรียนและทีมงานภายนอกชุมชน เช่นประสานงานกับผู้ปกครอง อสม. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล เพราะข้อมูลขั้นพื้นฐานหลายๆ ส่วนผู้บริหารจำเป็นต้องได้รับจากหน่วยงานภายนอก หากการทำงานเป็นทีมหรือมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานด้านสุขภาพอนามัยภายนอกก็ย่อมทำให้โรงเรียนได้รับข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนได้อย่างรวดเร็ว เช่นการขอผลการตรวจหนองพยาธิของนักเรียนจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล การขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการบริโภคอาหารฮาลาลให้กับนักเรียน เป็นต้น หากผู้บริหารเอาจริงเอาจัง ขยัน และวางตัวบุคลากรครูที่เหมาะสมกับงานด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียนแล้ว เชื่อว่าจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัย: ครับ แล้วในด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน อาจารย์มองอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน อาจารย์คิดว่าการดำเนินงานพัฒนานักเรียนด้านนี้โรงเรียนในเครือข่ายจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีฐานข้อมูลของนักเรียนที่เป็นระบบดิจิทัลสามารถส่งต่อระบบ ประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลในการเข้าถึงและได้รับบริการทางการศึกษาในระดับที่สูงกว่า ตลอดจนข้อมูลจำนวนเด็กพิการที่ส่งต่อไปยังสถานรับเตรียมความพร้อม ประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาสถานศึกษาต่อให้กับนักเรียน นอกจากนี้แล้วการนำข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลไปใช้ประโยชน์ต้องเกิดจากการที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีส่วนร่วมกับครูผู้ดูแลงานด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน ประโยชน์จึงจะเกิด การพัฒนาจึงจะเกิดกับตัวนักเรียน

ผู้วิจัย: ครับ แล้วในด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ อาจารย์มองอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ นั้น ผู้บริหารและครูต้องประชุมหารือร่วมกันถึงการวางแผนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ อิสลามศึกษา ควรมีการนำระบบ PDCA มาใช้ในการพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ต้องมีการวางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ และทำตามที่ได้แก้ไข ทั้งเรื่อง O-NET และ I-NET อีกทั้งโรงเรียนควรจัดสอนพิเศษเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนควรส่งนักเรียนเข้าร่วมสอบแข่งขันเพื่อวัดระดับความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนการประกวดผลงานในกิจกรรมด้านวิชาการ ทำโรงเรียนให้เป็นศูนย์แหล่งเรียนรู้โดยการหาดำราหนังสือ ตำรับตำราและเอกสารอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ผู้วิจัย: ครับ ต่อเลยนะครับ แล้วในด้านอาชีพอาจารย์พอจะมีแนวการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านอาชีพนั้น อาจารย์คิดว่าส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักทำอาชีพเป็นกลุ่ม แล้วสามารถต่อยอดเป็นผู้ประกอบการต่อไปในอนาคตได้ถือเป็นเรื่องที่ทำหยาแต่คิดว่าสามารถทำได้ ผู้บริหารควรมองหาครูที่มีศักยภาพสามารถทำกิจกรรมด้านอาชีพให้เป็นเป็นรูปธรรมได้ เช่น การส่งเสริมสหกรณ์ อาชีพเกษตร คหกรรม การจัดทำบัญชีต้องมีการทำอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และผู้บริหารควรที่จะส่งเสริมและผลักดัน ตลอดจนให้กำลังใจครูและนักเรียนในการมีเวทีให้แสดงผลงาน และมีการวัดผลคุณลักษณะของนักเรียนในเรื่องของสหกรณ์ เรื่องอาชีพต่างๆ ด้วย

ผู้วิจัย: ครับ ต่อไปนะครับ แล้วแนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาจารย์คิดว่ามีแนวทางพัฒนาอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับแนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดทำแกนนำนักเรียนในรูปแบบชมรม หรือกลุ่มนักเรียน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดทำแกนนำนักเรียนในรูปแบบชมรม หรือกลุ่มนักเรียน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นตัวอย่างให้นักเรียนในโรงเรียน และจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มแกนนำ และทำการปรับปรุง ขยายผลการปฏิบัติงานต่อไป โรงเรียนอาจแบ่งกลุ่มนักเรียน ผู้บริหารควรเอาใจใส่ในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มากเพื่อจะได้เป็นนิสัยติดตัวนักเรียนต่อไป

ผู้วิจัย: ต่อไปนะครับ ด้านสุดท้ายนะครับ แนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับแนวทางการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นนี้ ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดทำแกนนำนักเรียนในรูปแบบชมรม หรือกลุ่มนักเรียน เช่นเดียวกับกับด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นตัวอย่างให้นักเรียนในโรงเรียน และจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มแกนนำ และทำการปรับปรุง ขยายผลการปฏิบัติงานต่อไป ฝึกนักเรียนในการเป็นผู้นำด้านจิตวิญญาณเพื่อรับใช้สังคมต่อไป โรงเรียนอาจแบ่งกลุ่มนักเรียน ผู้บริหารควรเอาใจใส่ในเรื่องนี้ ดูแลกิจกรรมของนักเรียนในด้านนี้ให้มาก

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ต้องขอขอบคุณผู้จัดการโรงเรียนบางกอกพิทยามาจนะครับที่สละเวลาในวันนี้ ขออ้อลลอช้ตอบแทนในคุณงามความดีครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายมัธยมศึกษา

โรงเรียนพระยานาวินคลองหินวิทยา

อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

สถานที่ให้สัมภาษณ์ บ้านเลขที่ 50/1 หมู่ 2 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

สัมภาษณ์เมื่อ

วันจันทร์ ที่ 15 เดือนมกราคม พ.ศ. 2560

รายละเอียดการสัมภาษณ์ มีดังนี้

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะฮฺมานิรเราะฮีม วันนี้มาสัมภาษณ์ท่าน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายมัธยมศึกษาเรื่อง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียน 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6. ด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา เรามาเริ่มกันเลยนะครับ ด้านที่ 1 ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ในเรื่องการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะที่คลุกคลีและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเครือข่ายฯ และด้วยโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายฯ ก็ขอพูดแต่ละด้านเลยละกันนะ หรือจะให้พูดภาพรวมดี แต่คิดว่าพูดให้เห็นประเด็นแต่ละด้านเลยดีกว่านะ

ผู้วิจัย : คับแต่ละด้านน่าจะได้ข้อมูลที่มากกว่า เอาอย่างนั้นคับเริ่มถามละกัน ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริได้มีการส่งเสริมนักเรียนด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียนอย่างไรบ้างและคิดว่าจะพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างไรบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : การส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียนถ้าอยู่ในโครงการตามพระราชดำริจะเน้นเรื่องนี้มาก สำหรับพระยานาวินเราได้เปิดโอกาสให้กับชุมชนโดยรอบโรงเรียนในการเข้ามามีส่วนร่วม เข้ามาเรียนที่นี่ และสำคัญอย่างยิ่งเราเน้นในเรื่องของอาหารเสริมนม และอาหารหลักให้ครบ 5 หมู่สำหรับนักเรียน หากนักเรียนไม่ได้มาเรียนหรือผู้ปกครองไม่ได้ส่งมาเรียนหนังสือนักเรียนก็จะขาดส่วนนี้ไป ดังนั้นทางโรงเรียนจึงเน้นในเรื่องของเด็กเล็กให้ได้รับอาหารครบ 5 หมู่และอาหารเสริมนมเพื่อให้นักเรียนเจริญเติบโตมีพัฒนาการที่ดีตามวัย แม้ว่าจะอาจทำได้ไม่ดีเท่าที่ควรเนื่องจากด้วยบริบทที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร หรือสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย เช่น ขาดบุคลากรพยาบาลประจำโรงเรียนที่จะคอยให้คำปรึกษาหรือแนะนำด้านโภชนาการโดยเฉพาะ แต่เราก็พยายามแก้ปัญหาโดยการแต่งตั้งครูอนามัยในแต่ละแผนกเพื่อรับผิดชอบด้านอนามัยของนักเรียนให้ครูได้ปฏิบัติงานด้านอนามัยให้เหมาะสม บางครั้งอาจให้รางวัลด้วยการชมเชย หรือให้เป็นสิ่งของบ้างตามโอกาสเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน ถามว่าทำได้มั๊ย ก็ต้องตอบตามตรงเลยว่าอาจมีขาดตกบกพร่องบ้างเนื่องจากครูก็ต้องมีหน้าที่การสอนเป็นหลัก อาจดูเรื่องสุขภาพเด็กได้ไม่ถี่นัก แต่เชื่อว่าครูทุกคนก็ทำด้วยความเต็มใจและเต็มที่ เพราะ ผอ.จะเน้นย้ำเสมอว่าลูกศิษย์ก็เหมือนลูกแท้ๆ ของเรา เราอยากให้ลูกเราได้รับอาหารครบ 5 หมู่ ลูกศิษย์เราก็ต้องการเช่นเดียวกัน สำหรับนักเรียนที่นี่ค่อนข้างจะโชคดีหน่อยเนื่องจากเป็นโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ หน่วยงานด้านอนามัยจึงเข้ามาร่วมกันสนับสนุนอย่างเต็มที่กำลังเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องสนองพระองค์

ผู้วิจัย : มีการดำเนินการอย่างอื่นอีกมั๊ย

ผู้ให้สัมภาษณ์ : โดยภาพรวมแล้ว แต่ละแผนกหมายถึงครูอนามัยก็จะทำการจัดบันทึกสมุดรายตัวด้านสุขภาพของนักเรียนมีการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง และตรวจสมรรถภาพทางกายของนักเรียนเป็นระยะ และข้อมูลเหล่านี้ก็จะส่งไปยังสำนักพระราชวังต่อไป เพื่อจะได้เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านอนามัยสำหรับนักเรียนในเครือข่ายต่อไป

ผู้วิจัย : เวลาเราส่งรายงานไปสำนักพระราชวัง หากกรณีมีนักเรียนที่ภาวะโภชนาการไม่ค่อยดี ไม่เป็นไปตามที่ควรจะเป็น ตรงนี้เราดำเนินการอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ในส่วนนี้ทางโรงเรียนได้เน้นกำกับให้ครูอนามัยดูแลนักเรียนเหล่านี้เป็นพิเศษและกำกับผู้ปกครองให้ทราบถึงภาวะด้านอนามัยของนักเรียน และสิ่งที่เราทำได้คือการให้พ่อครัวแม่ครัว และร้านค้าในโรงเรียนปรุงอาหารที่มีประโยชน์ให้กับนักเรียน สำหรับที่นี้โรงเรียนพระยาเราห้ามไม่ให้ร้านค้าจำหน่ายอาหารที่ไม่มีประโยชน์ให้กับนักเรียนอยู่แล้ว มีการประชุมร้านค้าและแจ้งนโยบายให้ร้านค้าทราบและมีการตรวจร้านค้าโดยแกนนำนักเรียนเป็นระยะๆ อนาคตโรงเรียนคิดว่าโรงเรียนจะก้าวสู่โรงเรียนอนามัยระดับเพชรในปีการศึกษา 2561 โดยปกติการดำเนินงานด้านโภชนาการและอนามัยของนักเรียน ฝ่ายบริหารโรงเรียนควรรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากครูอนามัยเนื่องจากเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง จะทราบปัญหาที่ดีที่สุด การแก้ไขปัญหาก็จะตรงจุดมากที่สุด

ผู้วิจัย : ครับ ขออนุญาตข้ามไปด้านที่ 2 คือด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ตรงนี้มองอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : โรงเรียนให้โอกาสกับคนในชุมชนทั้งเด็กพิการและเด็กๆ ทัวไป โดยปกติโรงเรียนพยายามให้ความสำคัญกับนักเรียนในชุมชนโดยทางโรงเรียนไม่เก็บค่าใช้จ่ายใดๆ เลยกับนักเรียนในชุมชนเพื่อเป็นการตอบแทนสังคมต่อไป สำหรับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ทางโรงเรียนพยายามติดตามนักเรียนทุกคนเพื่อให้นักเรียนสามารถมีที่เรียนกันทุกคนพร้อมทั้งกำหนดให้ฝ่ายวิชาการแต่ละแผนกจัดเก็บข้อมูลการศึกษาต่อของนักเรียนเพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อไป

ผู้วิจัย : ขณะนี้โรงเรียนมีนักเรียนพิการมั๊ยครับ หากมีเรามีการให้โอกาสอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ค่ะ ขณะนี้เรายังไม่มียังนักเรียนพิการเข้ามาเรียน แต่อินชาอัลลอฮ์ หากมีเราพร้อมที่จะรับ

ผู้วิจัย : ด้านต่อไปครับ ด้านการเรียนรู้อาชีพ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ค่ะ ณ ปัจจุบันโรงเรียนส่งเสริมทางด้านวิชาการโดยเฉพาะในกลุ่มสาระต่างๆ ทางโรงเรียนพยายามให้นักเรียนได้รับความรู้จากคุณครูให้ได้มากที่สุด โรงเรียนมีการจ้างติวเตอร์เพื่อสอนนักเรียนให้ได้รับความรู้ให้มากที่สุด เพื่อที่จะสามารถทำข้อสอบโอเน็ตได้ กรณีนี้โรงเรียนจำเป็นต้องมีการจ้างติวเตอร์ แต่คิดว่าในอนาคตเราจะมีการพัฒนาครูของเราให้มีความสามารถในการสอนเพิ่มขึ้น โรงเรียนพยายามส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนสายอาชีพให้มากขึ้นเนื่องจากตลาดแรงงานด้านอาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต จัดโครงการและกิจกรรมต่างๆ ด้านวิชาการให้นักเรียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ เช่น ค่ายบ่มเพาะแพทย์พยาบาล ค่ายวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มหกรรมวิชาการ ค่ายภาษาอังกฤษ ค่ายอาเซียน เหล่านี้เป็นต้น จัดบรรยากาศของโรงเรียนให้อ่านวยต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน ทางโรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนโดยการทำให้เป็นระบบ PDCA คือมีการวางแผนงาน ปฏิบัติงาน ตรวจสอบงาน และปรับปรุงงานด้านวิชาการสำหรับนักเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ผู้วิจัย : ด้านอาชีพละครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ค่ะ คอลาคิดว่าด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริเพราะเป็นสิ่งที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ท่านให้ความสำคัญกับเรื่องอาชีพมาก เมื่อเด็กนักเรียนจบจากโรงเรียนไปแล้วสามารถมีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ หากเราดูโรงเรียนพระยา หลายคนอาจมองว่ามุ่งเน้นทางด้าน

วิทยาศาสตร์มากกว่าด้านอาชีพ แต่เราในฐานะผู้บริหารโรงเรียนเรากลับบอกว่าทุกอย่างเป็นคืออาชีพ สังคมมุสลิมยังขาดอาชีพทางด้านสายวิทยาศาสตร์ เวลาเจ็บป่วย หรือเวลาเป็นอะไร เราไม่มีบุคลากรทางด้านนี้เลยหรือหากมีก็น้อยมาก ซึ่งอิสลามส่งเสริมในเรื่องวิทยาศาสตร์มาก ดังนั้นทางโรงเรียนนำโดย ผอ.จึงมุ่งเน้นผลิตนักเรียนของเราเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานด้านสายวิทยาศาสตร์ และสำหรับสายคหกรรมหรือเกษตรโรงเรียนก็ได้ทั้งเพราะนักเรียนมีความสามารถที่ต่างกัน ทางโรงเรียนจึงจัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มคหกรรม กรรมการสหกรณ์โรงเรียน โดยมีครูคอยให้คำแนะนำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ปลูกจริงทำจริง ขายจริง รายได้ได้กับนักเรียนจริง มีการจัดทำบัญชี การประกวดสหกรณ์ คิดว่าโรงเรียนน่าจะเดินถูกทางแล้ว ถึงแม้ว่าอาจยังมองไม่เห็นเส้นชัย แต่คิดว่าสักวันน่าจะก้าวไปถึง อินชาอัลลอฮ์

ผู้วิจัย : คอลาตอบทำให้เห็นภาพเลยนะคับว่าเรายังขาดบุคลากรด้านอาชีพสายวิทยาศาสตร์ ซึ่งเราไม่ค่อยมองกันหรืออาจมองข้ามมันไป และสำหรับด้านที่เหลืออีก 2 ด้าน คือ ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ขออนุญาตถามว่าโรงเรียนดำเนินการอย่างไร และทิศทางโรงเรียนจะเป็นอย่างไรในอนาคตคับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ค่ะสำหรับ 2 ด้านนี้โรงเรียนก็ให้ความสำคัญในรูปของการจัดกิจกรรมขนาดใหญ่ โดยการจัดชุมนุมบั้ง กิจกรรมบั้ง และบำเพ็ญประโยชน์บั้ง เช่นทุกวันพุธนักเรียนจะทำการบำเพ็ญประโยชน์กวาดขยะในบริเวณโรงเรียนและรอบชุมชนโดยฝ่ายหอพักนักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ ทำการประเมินนักเรียนด้วยแบบประเมินที่หอพักได้จัดทำขึ้นมา โดยปกติแล้วนักเรียนก็จะทำงานบำเพ็ญประโยชน์ทุกวันพุธแบบอัตโนมัติ เนื่องจากเห็นรุ่นพี่ทำเป็นธรรมเนียมปฏิบัติจึงทำไปด้วยความเคยชิน และติดเป็นนิสัย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีใจรักในความสะอาด รักที่จะดูแลทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากกิจกรรมนี้นักเรียนยังเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเช่น การละหมาดมายัต การอ่านกุรอานตามบ้านในหมู่บ้าน เป็นต้น การแข่งขันอนาซิด โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนโดยการเรียนรู้นอกห้องเรียน นำนักเรียนออกทำกิจกรรมภายนอกโดยการออกทัศนะวิหะห์ เป็นต้นต่างๆ เหล่านี้คือกิจกรรมที่ทางโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำค่ะ

ผู้วิจัย : ขอบคุณคับ มีอะไรจะฝากทิ้งท้ายหรือไม่คับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ค่ะ ทั้งหมดทั้งปวงนั้นคือแนวทางที่ทางโรงเรียนได้ดำเนินการเพื่อตอบสนองแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร อาจทำได้ดีบ้าง ไม่ดีบ้าง ขึ้นอยู่กับบริบท และความสามารถ แต่คิดว่าทุกคนต้องการทำให้สังคมบ้านเราดีขึ้น เพื่อเป็นการถวายความจงรักภักดีต่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พระองค์ทรงมีพระเมตตาของพวกเราชาวมุสลิมในประเทศนี้อย่างมากมายมหาศาล

ผู้วิจัย : ก็อัลฮัมดุลิลละห์ครับก็ต้องขอขอบคุณอาจารย์ที่เสียสละเวลาให้ข้อมูลกับการเก็บข้อมูล สุดท้ายถ้าหากผิดพลาดประการใด ด้วยกาย วาจา ใจ ก็ต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วยนะครับ ขอขอบคุณมากครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้จัดการ

โรงเรียนบางพิทยา

อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

สถานที่ให้สัมภาษณ์ บ้านเลขที่ 65 หมู่ 2 ตำบลบางเขา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

วันจันทร์ ที่ 11 เดือนมกราคม พ.ศ. 2560

รายละเอียดการสัมภาษณ์ มีดังนี้

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะฮมานิรรอฮีม วันนี้มาสัมภาษณ์ท่าน ผู้จัดการโรงเรียนบางพิทยา รู้สึกเป็นเกียรติมากครับ วันนี้ขออนุญาตสัมภาษณ์ เรื่อง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียน 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6. ด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ครับ ด้วยความยินดียิ่ง ยินดีที่จะต้องทำทุกอย่างที่เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาเครือข่ายฯ ต่อไป

ผู้วิจัย : อัลฮัมดุลิลลาฮ์ ครับ ขออนุญาตถามแบบตรงประเด็นเลยละกัน คอสีมั้งคิดว่าขณะนี้ การดำเนินงานแต่ละด้านทั้ง 6 ด้านในโครงการตามพระราชดำรินั้น โรงเรียนบางพิทยาดำเนินการเป็นอย่างไรบ้าง และจะพัฒนาอย่างไรต่อไป สั้นๆ แต่น่าจะได้ใจความครบถ้วนนะครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ครับ ผมคิดว่าในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนบางปะนัยะครับ ขออนุญาตพูดรวมทั้ง 6 ด้านเลยนะกันนะครับ ขณะนี้ตามความคิดผมคิดว่าโรงเรียนบางปะนัยอยู่ในขั้นกำลังพัฒนา กำลังเดินตามรอยเท้าโรงเรียนในเครือข่ายฯ ที่ประสบความสำเร็จไปแล้วอย่างโรงเรียนพระยานครศรีธรรมราชวิทยาลัย ถึงแม้ว่าจะห่างไกลมากนักเมื่อเทียบกับพระยานครศรีธรรมราชวิทยาลัย แต่คิดว่าสักวันหนึ่งโรงเรียนบางปะนัยจะตามได้ เพราะเรามีตัวอย่างที่ดีอย่างโรงเรียนพระยานครศรีธรรมราชวิทยาลัย ดำเนินงานตามพระราชดำริ 6 ด้านนั้นโรงเรียนบางปะนัยทำได้ดีในบางด้าน และด้อยในบางด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านอนามัย ด้านส่งเสริมการเรียนรู้ การวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากร ด้านวัฒนธรรม ในฐานะผู้บริหารคิดว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การดำเนินงานพัฒนาทั้ง 6 ด้านสามารถประสบความสำเร็จคือ การวางแผนให้ตรงกับงาน และการติดตามงาน ตลอดจนการประชุมหารือกันตลอดเวลาเพื่อแก้ปัญหาทางงาน หรืออาจอธิบายง่าย ๆ ว่าการวางแผนการปฏิบัติงาน แล้วทำตามที่ได้วางแผนไว้ พอเสร็จแล้วก็ทำการตรวจสอบผลที่ได้มาเพื่อปรับปรุงการดำเนินการในภายหน้าต่อไป เท่าที่สังเกตครูหลายๆ ท่านเวลาให้รับผิดชอบงานอื่นนอกจากการสอน บางคนก็เครียดหรือร้อนที่ จะทำ แต่บางคนก็ไม่ค่อยอยากจะทำเพราะคิดว่างานสอนก็มากอยู่แล้ว ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการวางแผนให้ตรงกับงาน เราจะได้ไม่เหนื่อย ยิ่งโครงการตามพระราชดำริ เป็นโครงการที่โรงเรียนต้องทำให้ดีที่สุด เมื่อก่อนโรงเรียนบางพิทยาอาจจะด้อยในเรื่องนี้ แต่ขณะนี้หลังจากที่โรงเรียนตัดสินใจเชิญอาจารย์ชานูซี เบญจมันต์ ซึ่งท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นอดีตผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอหนองจิก ท่านก็ช่วยมาวางระบบงานต่างๆ ให้โรงเรียนบางพิทยา ทำให้ขณะนี้โรงเรียนดูท่าจะเข้าที่เข้าทางมากขึ้น แต่อย่างไรก็ยังคงต้องพัฒนาต่อไป ผมก็คิดนะคับว่าด้านอนามัยอันนี้ยกตัวอย่างนะคับ เห็นครูวัดส่วนสูง ชั่งน้ำหนักนักเรียนและส่งรายงานให้กับสำนักพระราชวัง ผมก็มานั่งคิดว่าแล้วยังต่อ ส่งแล้วครูจะทำอะไรต่อ ปรากฏว่าก็จบแค่น้ำ ไม่มีการสานต่อ ทั้งนี้อาจเนื่องจากไม่มีคนมาสั่งการ หรือครูทำเฉพาะที่สั่งเท่านั้นนอกเหนือจากนั้นก็ไม่ได้ทำ อันนี้ยกตัวอย่างนะคับ ด้านอื่นก็เช่นเดียวกัน ผมก็นั่งสังเกตดูยกตัวอย่างอีกด้านละกัน ด้านอาชีพ ขณะนี้โรงเรียนปลูกมะนาวซึ่งเมื่อก่อนปลูกก็ปลูก

ไปออกผลออกดอกเก็บกินบ้างขายบ้างทิ้งบ้าง ไม่มีอะไรมากกว่านี้ แต่ขณะนี้ คุณครูเริ่มมีการบูรณาการให้นักเรียนนำไปขายบ้าง เพาะพันธ์เพิ่มบ้าง ทำบัญชีผลผลิตบ้าง อันนี้ผมคิดว่าน่าจะเกิดจากที่เราที่มีที่ปรึกษาส่วนหนึ่ง และครูเริ่มเข้าใจในหน้าที่ส่วนหนึ่ง ผู้บริหารเริ่มตระหนักให้มีความสำคัญอีกส่วนหนึ่ง ด้านอื่นๆ สำหรับร้านค้าสหกรณ์ทางโรงเรียนได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษให้นักเรียนเป็นผู้จัดทำบัญชีสหกรณ์ บัญชีรายรับรายจ่าย งบดุล งบกำไรขาดทุน รายงานการประชุม เพื่อให้นักเรียนมีความถนัดด้านสหกรณ์ เมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถนำไปประยุกต์ประกอบอาชีพต่อไปได้ ในส่วนของสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียนมีความภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่นักเรียนสามารถทำได้ดีมาก การประกวดการจัดทำบัญชีและรายงานการประชุมก็สามารถรับรางวัลได้ทุกปี ส่วนด้านอื่นที่เหลือก็เช่นเดียวกันนะคับ ผมมองว่ามันก็เป็นประมานนี้ ขอย้ออีกครั้งว่าตอนนี้เราอยู่ในช่วงกำลังพัฒนา พัฒนาตัวผมเองในฐานะผู้บริหารพัฒนาครูให้มีการทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่ พัฒนานักเรียนให้ทำงานอย่างอื่นได้นอกจากเรียนหนังสือ ครบถ้วนมั้ยคับ

ผู้วิจัย : ครับครบถ้วนกระบวนความ ถามแค่คำถามเดียวท่านก็ตอบมาครบหมด คิดว่าอีกหน่อยโรงเรียนบางกอกพิทยาคงจะเป็นโรงเรียนแถวหน้าในเครือข่ายฯ นะครับ อินชาอัลลอฮ์ สรุปสุดท้ายคือ ท่านมองว่าการวางคนให้ถูกกับงาน การบูรณาการงาน การประชุม คือสิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้สามารถดำเนินงานกิจกรรมพระราชดำริทั้ง 6 ด้านได้ ถูกต้องมั้ยคับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ถูกต้องแล้วคับ

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ต้องขอขอบคุณผู้จัดการโรงเรียนบางกอกพิทยามากนะครับที่สละเวลาในวันนี้ ขออัลลอฮ์ตอบแทนในคุณงามความดีครับ ขอขอบคุณครับ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ

โรงเรียนอัสสัมชัญอัสสัมชัญ

อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

สถานที่ให้สัมภาษณ์ หมู่ที่ 1 ตำบลซากอ

อำเภอศรีสาครจังหวัดนราธิวาส

วันอาทิตย์ ที่ 11 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะฮมานิรเราะฮีม วันนี้มาสัมภาษณ์ท่านผู้บริหารสูงสุดโรงเรียนอัสสัมชัญอัสสัมชัญ รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งครับ วันนี้ขออนุญาตสัมภาษณ์ เรื่อง การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียน 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน 3. ด้านการเรียนรู้อาชีพ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6. ด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในฐานะที่ชูแอเป็นผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่าย ชูแอมีความคิดเห็นอย่างไร มีแนวคิดที่จะพัฒนาทั้ง 6 ด้านนี้อย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ครับ ด้วยความยินดียิ่ง เต็มใจจะตอบทุกข้อสงสัยของท่านเลยครับ

ผู้วิจัย : ครับอย่างนั้นเริ่มเลยครับท่าน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : พูดแบบกันเองละกันนะ คือผมก็ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าคนเขาจะมองโรงเรียนยังงัย แต่ที่สำคัญคือผมมองโรงเรียนว่าโรงเรียนเป็นโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ดังนั้นบางอย่างก็อาจจะด้วย บางอย่างก็อาจจะเด่นกว่าโรงเรียนที่อยู่ในตัวเมือง บางอย่างใน 6 ด้านที่ว่ามานั้นทางโรงเรียนอัสสัมชัญ อาจจะทำได้บ้าง ทำได้ตามความสามารถบ้าง และอาจทำได้น้อยไม่ค่อยดีบ้าง ก็ต้องทำ ทำสิ่งที่ตัวเองถนัดให้ดีที่สุด และก็ต้องทำอย่างอื่นในสิ่งที่ไม่ถนัดด้วย ยกตัวอย่างนะ อย่างอัสสัมชัญ ใน 6 ด้านนั้นสิ่งที่โดดเด่นที่สุดคือเรื่องของอาชีพ และกล้าพูดอย่างไม่อายเลยว่าเรื่องอาชีพอัสสัมชัญ มาเป็นอันดับหนึ่งของโรงเรียนในเครือข่าย เพราะอะไร ก็เพราะผม(หัวเราะ) ที่ว่าเพราะผมหมายความว่าผมชอบในเรื่องของการแกะไม้ ผมชอบงานศิลปะ เวลาชอบก็จะทำจากใจและทำให้มันดีที่สุด ดังนั้นผมจึงส่งเสริมนักเรียนและคุณครูในเรื่องของอาชีพช่างแกะสลักงานไม้ แรกๆ ก็ทำไม่ค่อยสวยหรือครับ แต่พอนานๆ เข้าด้วยการฝึกฝนนักเรียนและครู ทำให้ผลงานที่ออกมาเป็นผลงานที่ดี นักเรียนและครูผู้สอนก็มีความภาคภูมิใจและยังสามารถจำหน่ายได้อีกด้วย บางครั้งทำโต๊ะจากเศษไม้ขายได้หมื่นกว่าบาท ก็ให้นักเรียนเก็บเงินเหล่านั้นสะสมไว้เพื่อจะได้เห็นเงินออม และจะได้ใช้ในยามฉุกเฉิน และสิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจที่สุดของชีวิตคือการได้ถวายชิ้นงานของนักเรียนต่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คราวที่เสด็จที่โรงเรียนที่ผ่านมานับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างยิ่ง ที่กล่าวมานี้ก็เพื่อให้เห็นว่าเราควรทำอะไรที่ถนัดมากกว่าทำทุกอย่างให้ดี เพราะคนเราถนัดไม่เหมือนกัน จะให้ทำอะไรให้ดีเหมือนคนอื่นมันก็เป็นเรื่องยาก สิ่งที่ดีที่สุดคือพยายามเป็นตัวเองแล้วทำสิ่งที่ตัวเองชอบให้ดีที่สุดจะดีกว่า ผมในฐานะ ผอ.ที่นี่ผมจึงพยายามส่งเสริมนักเรียนที่ถนัดเรื่องงานไม้ จัดเป็นกลุ่มให้นักเรียนทำเป็นชมรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ให้นักเรียนจัดการเรื่องเงิน เรื่องบัญชี เรื่องวัตถุดิบ คำนวณต้นทุน กำไร เพื่อเป็นการฝึกนักเรียนด้านอาชีพ นักเรียนที่ถนัดอย่างอื่นก็ให้ไปฝึกทำเรื่องอื่น แต่สาเหตุที่อัสสัมชัญ เเด่นเรื่องงานไม้ เพราะผลงานนักเรียนมันเห็นเป็นชิ้นเป็นอันมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ และอีกเรื่องก็เพราะว่าผมชอบงานไม้ ผมจึงพยายามส่งเสริมให้อัสสัมชัญ เเด่นในเรื่องงานไม้ครับ เท่าที่สังเกตนะคับหากเราให้ครูและนักเรียนที่ถนัดเรื่องงานไม้ได้รวมตัวกัน ได้

ทำงานไม้ ผลงานที่ออกมา ก็จะเป็นผลงานที่มีคุณภาพ แต่หากเอาครูที่ไม่ชอบงานไม้ บังคับให้มานั่งเฝ้านักเรียนทำงานไม้ ครูก็จะเครียด นักเรียนก็จะผลิตงานออกมาแบบไม่มีคุณภาพ ผมเชื่ออย่างนี้

ผู้วิจัย : ครั้นคือสั้นๆ คือตั้งคนให้ตรงกับงาน ถูกต้องมั๊ยคับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ถูกต้องแล้วคับ สรุไปได้ตรงมากขึ้นๆ คือ ต้องวางคนให้ตรงกับงาน แล้วงานจะได้ออกมาแบบมีคุณภาพ ใช้ถูกต้องแล้ว ส่วนอีก 5 ด้านที่เหลือด้านอะไรบ้างนะ

ผู้วิจัย : คับคือมีทั้งหมด 6 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียน 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6. ด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ครั้น อีก 5 ด้านนั้นโรงเรียนก็พยายามทำตามความสามารถ ตามหลักเกณฑ์วิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้ผลลัพท์ที่ดีที่สุดกับนักเรียน เช่นในเรื่องของอนามัยก็ติดต่อประสานงานกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในการให้บริการนักเรียนและครู ให้ครูวัดส่วนสูง และชั่งน้ำหนักนักเรียนตลอดจนส่งรายงานให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อไป สำหรับการเพิ่มโอกาสทางการศึกษานั้นผมมองว่าโรงเรียนไม่เคยปิดกั้นโอกาสสำหรับนักเรียนและชุมชนเลย โรงเรียนพร้อมรับนักเรียนที่พิการ นักเรียนยากจนคับ ส่งเสริมผลักดันให้นักเรียนที่จบการศึกษาในแต่ละช่วงชั้นได้มีที่เรียนต่อกันทุกคน เกือบฐานข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน คนไหนที่ไม่เรียนต่อในระดับที่สูงกว่าก็พยายามส่งเสริมเรื่องอาชีพให้ ส่วนด้านอื่นๆ ก็ให้ครูรับผิดชอบแล้วคับ

ผู้วิจัย : สรุปรึคือก็ทำทุกด้าน แต่ที่เด่นที่สุดคือด้านอาชีพ นะคับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ครั้น

ผู้วิจัย : ครั้นผม สุดทำนี้ต้องขอขอบคุณชูแอ ในฐานะผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ โรงเรียนอัสเตาพิทยะห์ อิสลามียะห์ มากนะครั้นที่สละเวลาในวันนี้ ขออัลลอฮ์ตอบแทนในคุณงามความดีครั้น ขอขอบคุณครั้น

ผู้ให้สัมภาษณ์

ครูผู้ดูแลโครงการตามพระราชดำริฯ

โรงเรียนพระยานาวิกคลองหินวิทยา

อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

สถานที่ให้สัมภาษณ์ บ้านเลขที่ 50/1 หมู่ 2 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

สัมภาษณ์เมื่อ

วันจันทร์ ที่ 15 เดือนมกราคม พ.ศ. 2560

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะฮมานิรเราะฮีม วันนี้มาสัมภาษณ์คุณครูผู้รับผิดชอบงานโครงการตามพระราชดำริฯ ซึ่งเป็นผู้ดูแลงานตามพระราชดำริ 6 ด้านที่ประกอบด้วย 1. ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียน 2. ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน 3. ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ 4. ด้านอาชีพ 5. ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6. ด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณครูสะดวกให้ข้อมูลทั้ง 6 ด้านหรือไม่ครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ครับโดยหลักแล้วผมรับผิดชอบงานพระราชดำริทั้ง 6 ด้านในภาพรวม แต่ที่ดูแลรับผิดชอบคือด้านอนามัยโรงเรียนเป็นหลัก งานทางด้านอื่น ก็ขออนุญาตตอบในภาพรวมนะครับ

ผู้วิจัย : ครับด้วยความยินดีครับ คุณครูคิดว่าจะสามารถพัฒนางานที่ตนเองรับผิดชอบได้อย่างไรบ้าง และสิ่งใดที่คิดว่าสามารถพัฒนามาร่วมกันได้กับผู้รับผิดชอบด้านอื่นๆ อีก 5 ด้านที่เหลือครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ครับสำหรับผมแล้วด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักเรียนและด้านอื่นๆ คิดว่าน่าจะเหมือนกันครับ คือเราต้องทำงานตามที่ ผอ.และคณะกรรมการบริหารสั่งมา โดยส่วนใหญ่ของงานของผมคือการวัดส่งสูงและชั่งน้ำหนักนักเรียน ดูและสุขภาพของนักเรียนเป็นหลัก และอาจมีงานเอกสารที่ต้องจัดทำเรื่องอนามัยส่งต่อให้หน่วยงานต่างๆ ต่อไป ครับประมาณนี้ครับ

ผู้วิจัย : อะไรคือสิ่งที่คุณคิดว่าสามารถพัฒนานักเรียนได้ดียิ่งขึ้นครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คิดว่านะครับ คิดว่าทางผู้บริหารโรงเรียนควรที่จะรับฟังความคิดเห็นจากข้างล่างขึ้นข้างบนบ้าง ปัจจุบันก็รับฟัง แต่โดยส่วนใหญ่แล้วงานที่ได้รับหรือทำส่วนใหญ่จะเป็นงานที่เบื้องบนสั่งการลงมา บางครั้งครูอาจทำไปเพียงเพราะคำสั่งที่ได้รับไปเท่านั้น ทำเสร็จก็จบกัน แต่หากรับฟังจากข้างล่างขึ้นข้างบนคิดว่าน่าจะได้ผลลัพธ์ที่ดีกว่านี้ เพราะครูก็จะมีส่วนร่วมในการทำงาน และคิดว่างานที่เกิดจากความคิดของตนเอง ตนเองมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบ มันคือความภาคภูมิใจอย่างหนึ่ง และคิดว่าหากเป็นอย่างนี้แล้วครูก็จะสามารถต่อยอดได้ครับ

ผู้วิจัย : ครับ จะเพิ่มเติมอะไรมั๊ยครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ครับคิดว่าน่าจะครบถ้วนแล้วครับ

ผู้วิจัย : ครับ ขอบคุณครับ

ภาคผนวก ง

นิพนธ์ต้นฉบับ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

**การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการ
ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ภัทรชัย แวนิ¹ อะห์มัด ยี่สุนทร²**

บทคัดย่อ

บทนำ : การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนานักเรียนในถิ่นทุรกันดารตามแนวพระราชดำริ แต่ยังคงพบปัญหาต่างๆ มากมายทั้งทางด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าจำเป็นต้องมีการศึกษาการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายฯ

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานและเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วิธีการศึกษา : การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ทำการศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 13 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 78 คน และครู จำนวน 195 คน โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล จำนวน 273 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าการทดสอบที (t-test) และค่าการทดสอบเอฟ (F-test) รวมถึงการวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison)

ผลการศึกษา : พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนานักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามตำแหน่งพบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน ขนาดโรงเรียนต่างกันพบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05

วิจารณ์และสรุป : จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าผู้บริหารควรวางตัวผู้รับผิดชอบดำเนินงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ มีใจรัก ตลอดจนผู้บริหารต้องให้แรงจูงใจ เช่น การชมเชยหรือสร้างขวัญกำลังใจให้ครูผู้ปฏิบัติงานได้รู้สึกว่าคุณครูผู้บริหารโรงเรียนอยู่เคียงข้างครูผู้ปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : เครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

² ผศ.ดร., สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

The Progress of the Developments of Students of The Islamic Private Schools
Under the Project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn

Phattharachai Waeni^{1*} Ahmad Yisonsong^{2*}

ABSTRACT

Introduction : The Progress of the Developments of Students of The Islamic Private Schools Under the Project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn. Has implemented the student development plan in the wilderness. But still encountered various problems many in both nutrition and health, Increasing educational opportunities, Academic learning, Career, Occupation in the conservation of natural resources and the environment, The conservation of culture and local wisdom. So that the researcher therefore considers that it is necessary to study the development of students.

Objective : To examine levels and to compare states of implementation of the progress of the developments of students of the islamic private schools under the project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn.

Methods : The target population were 13 schools of the islamic private schools under the project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn. The sample informants of this study consisted of 78 school administrators and 195 teachers, totaling 273 informants. The data was collected by using questionnaires and interviews. The descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test and Multiple Comparison were used to analyze the collected data.

Results : Administration and teacher Have comments to The Progress of the Developments of Students Overall at a high level. When considering each aspect found are in both nutrition and health, increasing educational opportunities level are medium. Academic learning, career, occupation in the conservation of natural resources and the environment, the conservation of culture and local wisdom level are high. When classified by position it was found that overall was not different. Different school sizes showed that overall differences were statistically significant at the level of .05.

Conclusion : This study found that administrators should rest the responsible person to do the job properly. As well as the management must provide motivation such as to compliment or create morale for teachers, workers who feel that school administrators are alongside teachers, workers

Keyword : The Islamic Private Schools Under the Project of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn

บทนำ

จากการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนานักเรียนในถิ่นทุรกันดารตามแนวพระราชดำริฯ แต่ยังคงพบปัญหาต่างๆ มากมายทั้งทางด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้อาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าจำเป็นต้องมีการศึกษา การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาในโรงเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนานักเรียนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ดังนี้ ตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ครูจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก 43 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 โรงเรียนขนาดกลาง 196 คน คิดเป็นร้อยละ 71.8 โรงเรียนขนาดใหญ่ 34 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี 93 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 จังหวัดยะลา 55 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 จังหวัดนราธิวาส 99 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 จังหวัดสงขลา 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปีการศึกษา 2559 จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 13 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 273 คน จากประชากรทั้งหมด 937 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557: 49) ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา และสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของ ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 78 คน และครูผู้สอน มีจำนวน 195 คน รวมทั้งสิ้น 273 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน และผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ดังรายละเอียดดังนี้ แบบสอบถาม ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) เกี่ยวกับ ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน โดยทำเรื่องขออนุญาตรับรองและหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ คำนวณค่าร้อยละ กำหนดคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating

Scale) คำนวณหาค่าเฉลี่ยรวม พร้อมกับนำเสนอในรูปตาราง และแปลผลตามลำดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมินระดับคะแนนเฉลี่ยในการแปลความหมาย ตามหลักการวิเคราะห์ความหมายของค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557 : 75 นำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบตามตัวแปร ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้การทดสอบด้วยค่าที (t-test) และค่าทดสอบเอฟ (F-test) รวมถึงการวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) นำข้อมูลจากข้อคำถามแบบปลายเปิด วิเคราะห์โดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน แล้วนำมาจัดกลุ่มประกอบการอภิปรายผล ส่วนแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 273 คน เป็นครู 195 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 และผู้บริหาร จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ขนาดโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตามลำดับ ที่ตั้งของโรงเรียนตั้งอยู่ในจังหวัดยะลา จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 ตั้งอยู่ในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 ตั้งอยู่ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 และตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำแนกตามตำแหน่งระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ ปรากฏผลดังนี้ ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ 3. โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนระดับใหญ่ ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านอาชีพมีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ 3. โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ ปรากฏผลดังนี้ ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยมีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษามีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา 3. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา ด้านการเรียนรู้วิชาการมีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา 3. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา ด้านอาชีวศึกษามีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา 3. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดยะลา 3. โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสงขลา ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดปัตตานี 2.โรงเรียนที่มีที่ตั้งในจังหวัดปัตตานี

การอภิปรายผล ดังนี้

ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับประวีตา มีเปี่ยมสมบูรณ์ (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม ผลการวิจัยพบว่าระดับปัจจัยและระดับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ โรงเรียนซึ่งนำหนักและวัดส่วนสูง ดัชนีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุนักเรียนทุกคนและน้อยที่สุด คือ โรงเรียนบันทึกในแบบรายงานผลการตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรียโดยจำแนกเป็นรายเดือน ซึ่งสอดคล้องกับวิมลจิต ชิวกาญจนา (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่า การบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางการบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชนพบว่า โรงเรียน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชุมกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและวิปฏิบัติให้ชัดเจน จัดนิทรรศการเพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักการเลือกรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ ดูแลเอาใจใส่การรับประทานอาหารของเด็กอย่างใกล้ชิดโดยการติดตามการจัดทำอาหารของแม่ครัว ตามหลักโภชนาการ และยังคงสอดคล้องกับเบญจพร ธิหลวง (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอออยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการบริโภคอาหารและยา ด้านการออกกำลังกาย ด้านการพักผ่อน ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจรักษาสุขภาพ และด้านการจัดการความเครียด มีพฤติกรรมสุขภาพโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เช่นกัน

ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโรงเรียนสำรวจนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษาปัจจุบันและปี

การศึกษาที่ผ่านมา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนคัดแยกนักเรียนตามประเภทความพิการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของวชิราพร สุวรรณศรวล (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาสำคัญประกอบด้วย 1 ด้านนักเรียน ครอบครัวมีฐานะยากจนและไม่สนับสนุนให้ลูกได้รับการศึกษา ภาษาเป็นอุปสรรคในการเรียน และเด็กพักอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน 2 ด้านโรงเรียน หลักสูตรไม่เหมาะสมโรงเรียนตั้งอยู่ในที่ห่างไกลจากที่พักของนักเรียน ครูขาดความเข้าใจในตัวนักเรียน อย่างไรก็ตาม วิชิตา นาคะอินทร์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พัฒนาการด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ด้านนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนร่วม พบว่า มีพัฒนาการของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ตั้งแต่แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559 โดยกำหนดให้การศึกษาพิเศษเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ ได้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพร่างกาย จิตใจและความสามารถ อาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดในสถานศึกษาปกติตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสามารถจัดการศึกษาได้ทั้งในระบบ นอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ เมื่อพิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนบันทึกคะแนนสอบนักเรียนแต่ละคนในแต่ละกลุ่มสาระ มีระดับการดำเนินงานมาก และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สอดคล้องกับศุภพงษา จันทรัชช์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า การวิเคราะห์บริบทโรงเรียน การอบรมเชิงปฏิบัติการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนำองค์ความรู้สู่การปฏิบัติใน ชั้นเรียนเป็นเวลา 1 เดือน การกำกับติดตามพัฒนาครูด้วยกระบวนการเรียนการสอนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความสำเร็จของครูผู้เพื่อนครู การสะท้อนผล รายงานเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและนำไปใช้ใหม่ ผลการดำเนินการทำให้ครูเกิดความมั่นใจและมีความสามารถจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่1-6 ใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนามีค่าเฉลี่ย เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.68

ด้านอาชีพ ระดับการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อพิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ โรงเรียนให้ความรู้ด้านอาชีพตามหลักการอิสลามและโรงเรียนบันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่นำไปขายในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านการเกษตร สอดคล้องกับทวี อุปสุชิน (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด ผลการประเมินด้านปัจจัย ด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่กำหนด ผลการประเมิน ด้านกระบวนการ ความพึงพอใจ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิเดช ช่างชัย (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน : กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่ง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตร โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้พัฒนาแผนกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งมีเนื้อหาด้านการเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืช การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการจัดการธุรกิจเกษตรในท้องถิ่น ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตร โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน มีผลสัมฤทธิ์ 3 ประเด็น คือ ด้านความรู้เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าคะแนนเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี และความพึงพอใจของนักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเรื่องความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของมารีย์ม เจ๊ะเต๊ะ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น: กรณีศึกษาโรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากสื่อโทรทัศน์ทุกวัน รองลงมา คือ อินเทอร์เน็ต และคู่มือ/ หนังสือ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก มีทัศนคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เมื่อพิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมอิสลาม มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสรุปจำนวนนักเรียนลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในภูมิปัญญา มลายูท้องถิ่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติคุณ ติชนะ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทย เชื้อสายมลายู จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทยเชื้อสายมลายู เขตคลองหนึ่ง (บริเวณสุเหร่าแก้วนิมิต) จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.73 โดยมีการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมลำดับแรกคือด้านศาสนา รองลงมาคือการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมด้าน ความเชื่อ การดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมด้านประเพณี และการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมด้านศิลปะตามลำดับ การจัดการองค์ความรู้ตามความคิดเห็นของชาวบ้านในเขตคลองหนึ่ง (บริเวณสุเหร่าแก้วนิมิต) จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.85 โดยมีการจัดการความรู้ ลำดับแรกคือผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจในการอบรมสั่งสอนให้ลูกหลานสำนึกในชาติพันธ์ และมรดกทางวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของชาวมลายู รองลงมาคือมรดกทางวัฒนธรรมด้านโบราณวัตถุสูญหาย หรือกระจัดกระจายในความรับผิดชอบส่วนบุคคลจึงยากต่อการศึกษาค้นคว้า คนไทยเชื้อสายมลายูที่มีระยะเวลาการอยู่ในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทยเชื้อสายมลายูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 คนไทยเชื้อสายมลายูที่มีอาชีพต่างกัน และมีระยะเวลาการอยู่ในชุมชนต่างกัน มีการจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมไทยเชื้อสายมลายูแตกต่างกัน

ผลเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีความแตกต่างทางด้านตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน จากการวิจัยพบว่าตามความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่าง

มีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 จำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน จากการวิจัยพบว่าที่ตั้งโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05

สรุปผลการวิจัย

1) ควรมีการศึกษาประเมินผลการดำเนินงานพัฒนานักเรียนในการบันทึกในแบบรายงานผลการตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรีย การคัดแยกนักเรียนตามประเภทความพิการ การจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน การจัดกลุ่มคุณภาพของนักเรียนด้านการเกษตร การสรุปจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มลงในแบบรายงานความรู้และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสรุปจำนวนนักเรียนลงในแบบรายงานความรู้และการมีส่วนร่วมในภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) ควรมีการศึกษาพัฒนารูปแบบหรือโมเดลในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และอุปสรรคของการดำเนินงานด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บรรณานุกรม

- (1) กิตติคุณ ตีชนะนะ. (2560). การจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของคนไทย เชื้อสายมาลาญ จังหวัดปทุมธานี. ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.
- (2) ทวี อุปสุชิน. (2554). การประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1.
- (3) ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเนสเซอร์แอนดส์.
- (4) เบญจพร อธิลวง. (2558). พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่. ปรินญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- (5) ประวิดา มีเปี่ยมสมบูรณ์. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- (6) มาริย์ม เจ๊ะเต๊ะ. (2556). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น: กรณีศึกษาโรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา. ปรินญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- (7) วชิราพร สุวรรณศรवल. (2556). รูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. ปรินญาดุขภูบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- (8) วิชุดา นาคะอินทร์. (2553). พัฒนาการด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในประเทศไทย พ.ศ. 2482 - 2551. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- (9) วิมลจิต ชิวกาญจนา. (2550). การบริหารงานโภชนาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชน. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- (10) ศุภพงษา จันทรัมย์. (2556). การพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- (11) อภิเดช ช่างชัย. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน : กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศาสตร์มนุษยและชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นายภัทรชัย แวนิ
รหัสประจำตัวนักศึกษา 5720420122

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	สถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
บธ.บ (การบัญชี)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2545

ทุนการศึกษา

ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทั่วไป โรงเรียนพระยานครวินคลองหินวิทยา หมู่ที่ 2 ตำบลปากถ่อ
อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

ภัทรชัย แวนิ และอะหมัด ยี่สุนทร. 2562. “การดำเนินงานพัฒนานักเรียนของเครือข่ายโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม
บรมราชกุมารี”. การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 29 ปีการศึกษา
2562 ภายใต้หัวข้อ วิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน วันที่ 9 - 10 พฤษภาคม
2562 ณ โรงแรมสยามออเรียนทัล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา